

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ 2026 - 2030

σε εφαρμογή του άρθρου 5 του ν.5236/2025 (Α' 175),
με τον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 (CER) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και
του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων (L
333/164, 27.12.2022)

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

Αθήνα, Ιούλιος 2026

ΣΧΕΔΙΟ

ΣΧΕΔΙΟ

ΣΧΕΔΙΟ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Οι κρίσιμες οντότητες και υπηρεσίες αποτελούν τον αόρατο ιστό πάνω στον οποίο στηρίζονται η καθημερινότητα των πολιτών, η λειτουργία της οικονομίας και η ασφάλεια του κράτους. Σε ένα περιβάλλον όπου οι απειλές γίνονται πιο σύνθετες, πιο διασυνδεδεμένες και λιγότερο προβλέψιμες, η ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση εθνικής ασφάλειας.

Η παρούσα Στρατηγική σηματοδοτεί τη μετάβαση από την αποσπασματική προστασία μεμονωμένων υποδομών σε ένα ενιαίο, συντονισμένο εθνικό σύστημα ενίσχυσης της ανθεκτικότητας των κρίσιμων οντοτήτων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα έναντι πάσης φύσεως κινδύνων. Επιδιώκει, περαιτέρω, να καταστήσει την διασφάλιση της επιχειρηματικής συνέχειας των κρίσιμων οντοτήτων ως το εφελτήριο για τη σταθερή λειτουργία του κράτους, τη διατήρηση των ζωτικών κοινωνικών λειτουργιών και οικονομικών δραστηριοτήτων της χώρας και, τέλος, τη δημιουργία συναντίληψης και συνεργασίας της δημόσιας διοίκησης, του ιδιωτικού τομέα, της ακαδημαϊκής κοινότητας και των πολιτών.

Με την Εθνική Στρατηγική και τη νέα Γενική Γραμματεία Προστασίας Κρίσιμων Οντοτήτων, η χώρα μπορεί, με ρεαλισμό και σταθερότητα, να συντονίζει και καθοδηγεί τους εμπλεκόμενους φορείς στον κύκλο ανθεκτικότητας και, έτσι, να αντιμετωπίζει τις κρίσεις ταχύτερα και με 4 μικρότερο κόστος για την κοινωνία και την οικονομία.

Ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη

ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΣΧΕΔΙΟ

Σύνοψη (Abstract)

Οι σύγχρονες κοινωνίες λειτουργούν πάνω σε ένα πυκνό πλέγμα αλληλοεξαρτώμενων υπηρεσιών που θεωρούνται δεδομένες έως τη στιγμή που διακόπτονται: ενέργεια, πόσιμο νερό, τρόφιμα, μεταφορές, υγεία, τράπεζες, τηλεπικοινωνίες, διαχείριση αστικών αποβλήτων και λυμάτων, δημόσια διοίκηση, ψηφιακές και διαστημικές υποδομές, χρηματοπιστωτικές αγορές. Πρόκειται για ουσιώδεις και αυτονόητες υπηρεσίες για την κοινωνία. Οι πάσης φύσεως απειλές απέναντι στις υπηρεσίες αυτές (π.χ. φυσικές καταστροφές, ατυχήματα, τεχνολογικές αστοχίες, υβριδικές απειλές, κυβερνοεπιθέσεις με φυσικές επιπτώσεις, κακόβουλες ενέργειες) δεν εμφανίζονται πλέον μεμονωμένα, αλλά διαχέονται από τομέα σε τομέα, χωρίς σύνορα στο φυσικό ή ψηφιακό κόσμο. Η Εθνική Στρατηγική Ανθεκτικότητας Κρίσιμων Οντοτήτων 2026–2030 (εφεξής «Στρατηγική» ή «Ε.Σ.Α.Κ.Ο.») απαντά και διαχειρίζεται αυτή την πραγματικότητα.

Η Στρατηγική θέτει ένα ενιαίο όραμα: μια Ελλάδα όπου οι κρίσιμες οντότητες αντέχουν, προσαρμόζονται και συνεχίζουν να παρέχουν τις ουσιώδεις υπηρεσίες τους, υπό οποιεσδήποτε συνθήκες. Επιδιώκει τη συστηματική ενίσχυση της ικανότητας της χώρας να προλαμβάνει, να προστατεύει, να ανταποκρίνεται και να ανακάμπτει από περιστατικά κρίσεων.

6

Η προσέγγιση είναι ολιστική και βασίζεται στη λογική των πολλαπλών κινδύνων (all-hazards approach). Αντιμετωπίζει την ανθεκτικότητα όχι ως προστασία μεμονωμένων υποδομών, αλλά ως δομική ιδιότητα ενός ενιαίου, διασυνδεδεμένου συστήματος. Καλύπτει δώδεκα (12) τομείς ουσιωδών υπηρεσιών [τους έντεκα (11) της Οδηγίας CER (Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων (L 333/164, 27.12.2022) και, ως εθνική προσθήκη, τη διαχείριση αστικών αποβλήτων].

Έξι στρατηγικοί στόχοι

Η Στρατηγική εξειδικεύεται σε έξι (6) αλληλένδετους στόχους που καλύπτουν ολόκληρο τον κύκλο της ανθεκτικότητας:

- **Στόχος 1: Πρόληψη, πρόβλεψη και επίγνωση κινδύνου:** αναγνώριση, αξιολόγηση και πρόληψη απειλών, με συστηματική εκτίμηση κινδύνου, χαρτογράφηση των κρίσιμων οντοτήτων και έγκαιρη προειδοποίηση.
- **Στόχος 2: Προστασία και θωράκιση:** αναλογικά, πολυεπίπεδα μέτρα προστασίας σε φυσική, τεχνική, οργανωτική και ανθρώπινη διάσταση.

- **Στόχος 3: Ανταπόκριση και διαχείριση περιστατικών και κρίσεων:** έγκαιρη, συντονισμένη διαχείριση συμβάντων και κρίσιμων περιστατικών, με σαφείς διαδικασίες κλιμάκωσης.
- **Στόχος 4: Αποκατάσταση, συνέχεια και προσαρμογή:** ταχεία επαναφορά των κρίσιμων λειτουργιών, επιχειρησιακή συνέχεια και προσαρμογή σε αναδυόμενους και κλιμακούμενους κινδύνους.
- **Στόχος 5: Διακυβέρνηση, συντονισμός και διεθνής διασύνδεση:** σαφής κατανομή ρόλων και αρμοδιοτήτων μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, ισχυρή συνεργασία δημόσιου–ιδιωτικού τομέα και ενεργός συμμετοχή σε Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και στον Οργανισμό Βορειοατλαντικού Συμφώνου (NATO).
- **Στόχος 6: Ικανότητες, πόροι και χρηματοδότηση:** εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, σύγχρονα εργαλεία και βιώσιμη χρηματοδότηση.

Πώς θα υλοποιηθεί

Η υλοποίηση στηρίζεται σε πολυεπίπεδη διακυβέρνηση:

- Η έγκριση της Εθνικής Στρατηγικής ανήκει στο Κυβερνητικό Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας (ΚΥ.Σ.Ε.Α.), κατόπιν εισήγησης του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη (παρ. 2 άρθρου 24 του ν. 5236/2025)
- Ο κεντρικός συντονισμός ανατίθεται στη Γενική Γραμματεία Προστασίας Κρίσιμων Οντοτήτων (Γ.Γ.Π.Κ.Ο.), ως αρμόδια εθνική αρχή και ενιαίο σημείο επαφής (άρθρο 200 ν. 5187/2025, Α' 48 και ν. 5236/2025, Α' 175).
- Η τομεακή εξειδίκευση στις Τομεακές Αρμόδιες Αρχές/Φορείς/Υπηρεσίες (ανάλογα με τον τομέα και υποτομέα δραστηριοτήτων του Παραρτήματος του ν. 5236/2025).
- Η τελική εφαρμογή στις ίδιες τις κρίσιμες οντότητες. Οριζόντιοι μηχανισμοί συνεργασίας και Δίκτυα Έμπιστης Ανταλλαγής Πληροφοριών, συνδέουν κράτος και ιδιωτικό τομέα.

Εξάλλου, επειδή η φυσική και η ψηφιακή ασφάλεια είναι στενά συνδεδεμένες, η Στρατηγική καθιερώνει συντονισμό με το πλαίσιο κυβερνοασφάλειας [Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 - NIS 2 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, (L 333/80, 27.12.2022), όπως ενσωματώθηκε στο ν. 5160/2024, Α' 195] και με τον Κανονισμό DORA [Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2554 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα (L 333/1, 27.12.2022) με λήψη εθνικών μέτρων για την εφαρμογή του στο Μέρος ΣΤ' (Κεφάλαια Γ' και Δ') του ν. 5193/2025, Α' 56] για τον χρηματοπιστωτικό τομέα και τις τράπεζες, αποφεύγοντας επικαλύψεις και κενά εποπτείας.

Η Στρατηγική συνοδεύεται από σύστημα δεικτών απόδοσης (KPIs) και δεικτών κρίσιμου κινδύνου (KRIs), που αντιστοιχίζονται ευθέως στους ως άνω έξι (6) στρατηγικούς στόχους. Οι

τιμές βάσης και οι τιμές-στόχοι καθορίζονται στο επικείμενο Σχέδιο Υλοποίησης. Η αναθεώρηση είναι τακτική, ήτοι συνολική αναθεώρηση κάθε τέσσερα (4) χρόνια και έκτακτη όποτε το επιβάλλουν οι εξελίξεις (παρ. 1 άρθρου 5 ν. 5236/2025).

Το παρόν κείμενο αποτελεί την **Εθνική Στρατηγική**, το βασικό κατευθυντήριο πλαίσιο και είναι ένα δυναμικό και προσαρμοζόμενο στις συνθήκες κείμενο, το οποίο επικαιροποιείται τακτικά βάσει των αποτελεσμάτων εφαρμογής του και των νέων προκλήσεων που προκύπτουν.

Συντομογραφίες και βασικοί ορισμοί

Ελληνικές συντομογραφίες, ακρωνύμια και αρκτικόλεξα

Συντομογραφία	Επεξήγηση
Γ.Γ.Π.Κ.Ο.	Γενική Γραμματεία Προστασίας Κρίσιμων Οντοτήτων
Γ.Γ.Ε.Α.	Γενική Γραμματεία Εθνικής Ασφάλειας
ΚΥ.Σ.Ε.Α.	Κυβερνητικό Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας
Ε.Α.Κ.	Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας
Γ.Κ.Π.Δ. (G.D.P.R.)	Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679)
Γ.Γ.Π.Π.	Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
Ε.Υ.Π.	Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών
Γ.Ε.ΕΘ.Α.	Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας
ΕΛ.ΑΣ.	Ελληνική Αστυνομία
Λ.Σ.–ΕΛ.ΑΚΤ.	Λιμενικό Σώμα – Ελληνική Ακτοφυλακή
Π.Σ.	Πυροσβεστικό Σώμα
Ε.Κ.Α.Β.	Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας
Ε.Ο.Δ.Υ.	Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας
Ε.Ο.Φ.	Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων
Ε.Φ.Ε.Τ.	Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων
Τ.τ.Ε.	Τράπεζα της Ελλάδος
Ε.Κ.	Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς
Ρ.Α.Α.Ε.Υ.	Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων
Ε.Ε.Τ.Τ.	Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
Ρ.Α.Λ.	Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων
Ρ.Α.Σ.	Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων
Α.Π.Α.	Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας (ανεξάρτητη ρυθμιστική και εποπτική αρχή πολιτικής αεροπορίας)
Υ.Π.Α.	Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (πάροχος υπηρεσιών αεροναυτιλίας)
Α.Δ.Α.Ε.	Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών
Α.Π.Δ.Π.Χ.	Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
Ε.Ε.Α.Ε.	Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας
ΕΛ.ΚΕ.Δ.	Ελληνικό Κέντρο Διαστήματος
Κ.Α.Σ.–Κ.Ο.	Κέντρο Αναφοράς Συμβάντων Κρίσιμων Οντοτήτων
Τ.Α.Α.	Τομεακή Αρμόδια Αρχή
Ε.Τ.Α.Κ.Ο.	Εθνικό Ταμείο Ανθεκτικότητας Κρίσιμων Οντοτήτων (προτεινόμενο)
Π.ΑΝ.Υ.Α.	Παρατηρητήριο Ανάλυσης Υβριδικών Απειλών
ΚΕ.ΜΕ.Α.	Κέντρο Μελετών Ασφάλειας

Συντομογραφία	Επεξήγηση
Κ.Ο.	Κρίσιμη Οντότητα / Κρίσιμες Οντότητες
Κ.Υ.Α.	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Σ.Δ.Ι.Τ.	Σύμπραξη Δημόσιου–Ιδιωτικού Τομέα
Π.Δ.Ε.	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
Ε.Σ.Π.Α.	Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης
Υ.Π.τ.Π.	Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
Υ.Π.ΕΝ.	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Υ.ΥΠΟ.ΜΕ.	Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών
Υ.ΝΑ.Ν.Π.	Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
Υ.ΨΗ.Δ.	Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΠ.ΕΘ.Ο.Ο.	Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
Υ.Υ.	Υπουργείο Υγείας
ΥΠ.ΕΣ.	Υπουργείο Εσωτερικών
ΥΠ.Α.Α.Τ.	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Γ.Γ.Δ.Δ.	Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης
Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης
Δ.Λ.Π.	Διεύθυνση Λιμενικής Πολιτικής (Γενική Γραμματεία Ναυτιλίας και Λιμένων)
Α.Λ.Σ.	Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής
Ε.Δ.Υ.Τ.Ε.	Εθνικό Δίκτυο Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας
Α.Δ.Μ.Η.Ε.	Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας
Δ.Ε.Σ.Φ.Α.	Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου
Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.	Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας
Ε.ΥΔ.Α.Π.	Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτευούσης
Ε.Υ.Α.Θ.	Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης
Δ.Ε.Υ.Α.	Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Ε.Σ.Υ.	Εθνικό Σύστημα Υγείας
Ο.Τ.Α.	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΥΠ.ΕΘ.Α.	Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
ΠΑΜ-ΠΣΕΑ	Πολιτική Άμυνα – Πολιτική Σχεδίαση Έκτακτης Ανάγκης
ΣμηΕΑ	Συστήματα μη Επανδρωμένων Αεροσκαφών
Κ.ΕΠΙΧ.	Κέντρο Επιχειρήσεων
Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ.	Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων

Ξενόγλωσσες και διεθνείς συντομογραφίες

Συντομογραφία	Επεξήγηση
CER	Critical Entities Resilience, Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557
NIS2	Network and Information Security, Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555

Συντομογραφία	Επεξήγηση
DORA	Digital Operational Resilience Act, Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2554
CERG	Critical Entities Resilience Group (ομάδα της ΕΕ)
ENISA	Οργανισμός της ΕΕ για την Κυβερνοασφάλεια
TISN	Trusted Information Sharing Networks
KPI / KRI	Key Performance / Key Risk Indicators
CRI	Composite Resilience Index (Σύνθετος Δείκτης Ανθεκτικότητας)
ICS / SCADA	Συστήματα Βιομηχανικού Ελέγχου / Εποπτικού Ελέγχου
GNSS	Παγκόσμιο Δορυφορικό Σύστημα Πλοήγησης
UCPM / RescEU	Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας της Ένωσης
EWRS	Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης και Αντίδρασης της ΕΕ για σοβαρές διασυννοριακές απειλές κατά της υγείας (Early Warning and Response System)
ISF	Internal Security Fund (Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας)
RRF	Recovery and Resilience Facility (Ταμείο Ανάκαμψης)
TLP	Traffic Light Protocol (πρωτόκολλο διαβάθμισης ανταλλαγής πληροφορίας)
NaTech	Τεχνολογικά ατυχήματα από φυσικά αίτια (Natural Hazard Triggered Technological accidents)
BLR	Οι επτά (7) Βασικές Απαιτήσεις Ανθεκτικότητας του NATO (Baseline Resilience Requirements)
NDPP	Διαδικασία Αμυντικού Σχεδιασμού του NATO (NATO Defence Planning Process)
MTTR	Μέσος χρόνος αποκατάστασης λειτουργίας (Mean Time To Recovery)
AAR	Αποτίμηση μετά από περιστατικό (After Action Review)
DNS / IXP	Σύστημα ονοματοδοσίας τομέων / σημείο διασύνδεσης διαδικτύου
ISO	Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης
TIBER-EU	Πλαίσιο της ΕΚΤ για ελεγχόμενες δοκιμές παρείσφρησης και ανθεκτικότητας ψηφιακών συστημάτων (Threat Intelligence-Based Ethical Red-teaming)
RACI	Μήτρα/Πίνακας αντιστοίχισης (matrix) κατανομής ρόλων σε διαδικασίες: Responsible, Accountable, Consulted, Informed
all-hazards approach	Προσέγγιση όλων των κινδύνων (φυσικών, τεχνολογικών, ανθρωπογενών και υβριδικών) αντί για μεμονωμένα σενάρια
SENDAI	Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τη Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών 2015-2030
CSIRT	Ομάδα Απόκρισης σε Συμβάντα Ασφάλειας Υπολογιστών (Computer Security Incident Response Team)
ISPS	Διεθνής Κώδικας Ασφάλειας Πλοίων και Λιμενικών Εγκαταστάσεων (International Ship and Port Facility Security)
EASA	Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια της Αεροπορίας
FDI	Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (Foreign Direct Investment)
eIDAS	Κανονισμός για την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης (electronic IDentification, Authentication and trust Services)
EHDS	Ευρωπαϊκός Χώρος Δεδομένων Υγείας (European Health Data Space)
ICAO	Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας (International Civil Aviation Organization)

Συντομογραφία	Επεξήγηση
DEP	Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» (Digital Europe Programme)
ECRIS	Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου (European Criminal Records Information System)
JRC	Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Joint Research Centre)

Βασικοί ορισμοί (συμπεριλαμβανομένων των ορισμών του άρθρου 4 ν. 5236/2025)

Ενδεικτικά:

- **Ανθεκτικότητα:** η ικανότητα μιας κρίσιμης οντότητας να προλαμβάνει, να προστατεύει, να αντιδρά, να αντιστέκεται, να μετριάζει, να απορροφά, να προσαρμόζεται και να ανακάμπτει από περιστατικό.
- **Κρίσιμη οντότητα:** δημόσια ή ιδιωτική οντότητα που έχει χαρακτηριστεί από το κράτος, με βάση την προβλεπόμενη στο νόμο διαδικασία, ως κρίσιμη, λόγω της σημασίας της για τη διατήρηση ουσιωδών υπηρεσιών και ανήκει σε μία από τις κατηγορίες του παραρτήματος του ν. 5236/2025 (γ' στήλη).
- **Βασική (Ουσιώδης) υπηρεσία:** υπηρεσία ουσιώδης (κρίσιμη) για τη διατήρηση ζωτικών κοινωνικών λειτουργιών, οικονομικών δραστηριοτήτων, δημόσιας υγείας και ασφάλειας ή του περιβάλλοντος.
- **Περιστατικό:** κάθε συμβάν που έχει τη δυνατότητα να διαταράξει σημαντικά ή που διαταράσσει την παροχή βασικής υπηρεσίας, μεταξύ άλλων όταν επηρεάζει τα εθνικά συστήματα που διαφυλάσσουν το κράτος δικαίου της χώρας.
- **Προσέγγιση πολλαπλών κινδύνων (all-hazards):** προσέγγιση που καλύπτει το σύνολο των φυσικών, ανθρωπογενών, τεχνολογικών, υγειονομικών, κυβερνοχώρου και υβριδικών κινδύνων.
- **Κρίσιμη υποδομή (ζωτικής σημασίας):** περιουσιακό στοιχείο, εγκατάσταση, εξοπλισμός, δίκτυο ή σύστημα ή τμήμα αυτών που είναι απαραίτητο για την παροχή βασικής υπηρεσίας.
- **Σημαντική Διαταραχή:** απώλεια λειτουργίας ή υποβάθμιση στην παροχή μιας ουσιώδους υπηρεσίας πέραν ανεκτών ορίων (είτε της οικείας κρίσιμης οντότητας είτε άλλων βασικών υπηρεσιών που εξαρτώνται από αυτήν).
- **Επιχειρησιακή συνέχεια:** η ικανότητα της κρίσιμης οντότητας περί διατήρησης επαρκούς επιπέδου παροχής της βασικής υπηρεσίας/υπηρεσιών -κατά τη διάρκεια και μετά από διαταραχή- λαμβανομένων υπόψη των διαθέσιμων εναλλακτικών μέσων.
- **Ανάλυση/Εκτίμηση κινδύνου:** η συστηματική διαδικασία αναγνώρισης, ανάλυσης και αξιολόγησης κινδύνων ως βάση για τη λήψη μέτρων ασφαλείας.

12

- **Αλληλεξάρτηση:** η σχέση εξάρτησης μεταξύ τομέων ή υπηρεσιών του παραρτήματος του ν. 5236/2025, λόγω της οποίας η διαταραχή σε έναν μπορεί να προκαλέσει αλυσιδωτές επιπτώσεις σε άλλους.
- **Υβριδική απειλή:** συνδυασμένη και συντονισμένη χρήση συμβατικών και μη συμβατικών μέσων, από κρατικούς ή μη κρατικούς δρώντες συχνά κάτω από το όριο της ένοπλης σύγκρουσης, με στόχο την αποσταθεροποίηση και τον επηρεασμό των πολιτικών αποφάσεων.
- **Οντότητα ιδιαίτερου ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος:** κρίσιμη οντότητα που παρέχει τις ίδιες ή παρεμφερείς ουσιώδεις υπηρεσίες προς ή εντός έξι (6) ή περισσότερων κρατών μελών της ΕΕ.

Πίνακας Περιεχομένων

Εισηγητικό Σημείωμα	4
Σύνοψη (Abstract).....	6
Συντομογραφίες και βασικοί ορισμοί	9
Ελληνικές συντομογραφίες, ακρωνύμια και αρκτικόλεξα	9
Ξενόγλωσσες και διεθνείς συντομογραφίες	10
Βασικοί ορισμοί	12
Πίνακας Περιεχομένων	14
ΜΕΡΟΣ Α΄: Το Στρατηγικό πλαίσιο	19
1. Εισαγωγή.....	19
1.1 Αντικείμενο και περιεχόμενο του κειμένου	19
1.2 Εμπλεκόμενα μέρη και ρόλοι.....	20
1.3 Μεθοδολογία ανάπτυξης της Στρατηγικής.....	20
2. Το τοπίο κινδύνου και η στρατηγική πρόκληση.....	21
2.1 Ένα ενιαίο, διασυνδεδεμένο πεδίο κινδύνου	21
2.2 Το φάσμα των απειλών.....	21
2.3 Γεωγραφικές και γεωπολιτικές ιδιαιτερότητες της Ελλάδας	22
2.4 Προκλήσεις προς αντιμετώπιση	23
2.5 Η στρατηγική στόχευση	24
2.6 Στρατηγική αυτοαξιολόγηση	24
3. Σκοπός, όραμα και θεμελιώδεις αρχές	24
3.1 Όραμα	24
3.2 Σκοπός	24
3.3 Θεμελιώδεις αρχές.....	25
3.4 Συνολική ανθεκτικότητα της κοινωνίας και συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών	25
3.5 Η αξία της ανθεκτικότητας: οικονομική ευημερία και κοινωνική συνοχή	26
4. Πεδίο εφαρμογής	27
4.1 Τομείς	27
4.2 Εξαιρέσεις	27
4.3 Σχέση με άλλα θεσμικά πλαίσια	28
ΜΕΡΟΣ Β΄: Στόχοι και διακυβέρνηση	29
5. Στρατηγικοί στόχοι και προτεραιότητες.....	29

5.1 Οι έξι στρατηγικοί στόχοι.....	29
5.2 Τομεακές προτεραιότητες	30
5.3 Διατομεακές στρατηγικές προτεραιότητες	31
5.4 Άξονες δράσης και εμβληματικές πρωτοβουλίες.....	32
6. Πλαίσιο διακυβέρνησης	34
6.1 Πολιτικό επίπεδο	34
6.2 Κεντρικός στρατηγικός συντονισμός (εκτελεστικό–ρυθμιστικό επίπεδο)	34
6.3 Τομεακό επίπεδο	35
6.4 Επίπεδο λειτουργίας Κ.Ο. και ευθύνη	35
6.5 Οριζόντιοι μηχανισμοί συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.....	35
6.6 Υποστηρικτικοί φορείς υλοποίησης και θεσμικό πλέγμα συνεργασίας	35
6.7 Εξαιρούμενοι τομείς	37
6.8 Συνοπτικός πίνακας ρόλων και αρμοδιοτήτων	38
6.9 Ευθυγράμμιση με το Πλαίσιο Διακυβέρνησης του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.)	38
7. Διασύνδεση με εθνικές στρατηγικές και διεθνή πλαίσια	38
15 8. Συντονισμός με την κυβερνοασφάλεια (CER-NIS2-DORA).....	39
8.1 Λογική του διπλού πλαισίου	39
8.2 Μνημόνιο Συνεργασίας Γ.Γ.Π.Κ.Ο. - Ε.Α.Κ.	40
8.3 Τριμερές Μνημόνιο Συνεργασίας Γ.Γ.Π.Κ.Ο. - Τ.τ.Ε. - Ε.Κ. (Συντονισμός με DORA).....	40
8.4 Λειτουργική–επιχειρησιακή διασύνδεση και επιχειρησιακή συνέχεια	41
ΜΕΡΟΣ Γ΄: Από τη στρατηγική στη δράση.....	42
9. Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων	42
9.1 Μια ολιστική, πολυδιάστατη προσέγγιση	42
9.2 Σκοπός, πεδίο εφαρμογής και βασικές αρχές	43
9.3 Διακυβέρνηση, εκπόνηση και επικαιροποίηση.....	43
9.4 Κατηγορίες κινδύνων και συνεκτίμηση λοιπών αξιολογήσεων	44
9.5 Μεθοδολογία: επτά διαδοχικά στάδια	44
9.6 Αξιοποίηση και διαβάθμιση των αποτελεσμάτων	45
10. Προσδιορισμός κρίσιμων οντοτήτων	46
10.1 Κριτήρια χαρακτηρισμού	46
10.2 Διαδικασία προσδιορισμού και κοινοποίηση	47

10.4 Ελάχιστα βιώσιμα επίπεδα υπηρεσίας.....	48
10.5 Εθνικό Μητρώο Κρίσιμων Οντοτήτων	48
10.6 Κρίσιμες οντότητες ιδιαίτερου ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος	49
10.7 Επαναξιολόγηση	50
11. Μέτρα ενίσχυσης ανθεκτικότητας	50
11.1 Εκτίμηση κινδύνων της οντότητας.....	51
11.2 Οι έξι κατηγορίες μέτρων ανθεκτικότητας	51
11.3 Αξιοπιστία και καταλληλότητα προσωπικού.....	52
11.4 Διαχείριση και κοινοποίηση περιστατικών	53
11.5 Σχέδιο Ανθεκτικότητας, πρότυπα και σημείο επαφής	53
11.6 Ειδική μέριμνα για μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ).....	54
12. Ανάπτυξη ικανοτήτων: υποστήριξη, εκπαίδευση, ασκήσεις και διδάγματα.....	55
12.1 Μηχανισμός υποστήριξης σε τρία επίπεδα.....	55
12.2 Μητρώο Κ.Ο.	56
12.3 Εκπαίδευση, ασκήσεις και αξιοποίηση διδαγμάτων.....	56
13. Εποπτεία, συμμόρφωση και κυρώσεις	56
14. Χρηματοδότηση και πόροι	57
14.1 Πηγές χρηματοδότησης	57
14.2 Στρατηγική δημοσιονομική δέσμευση	57
14.3 Εθνικό Ταμείο Ανθεκτικότητας Κρίσιμων Οντοτήτων	57
15. Παρακολούθηση, δείκτες και αναθεώρηση.....	58
15.1 Σύστημα δεικτών.....	58
15.2 Στρατηγικοί στόχοι-ορόσημα έως το έτος 2030	58
15.3 Καθοδήγηση, εποπτεία και συντονισμός	59
15.4 Συλλογή δεδομένων και αναφορά	60
15.5 Κύκλος αναθεώρησης	60
16. Οδικός χάρτης υλοποίησης	60
16.1 Πόροι.....	60
16.2 Διαχείριση κινδύνων υλοποίησης	61
16.3 Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας	61
16.4 Σχέδιο Υλοποίησης και εκτελεστικές πράξεις.....	62
17. Επίλογος.....	62
Παραρτήματα	63

Παράρτημα Α΄: Στρατηγική αυτοαξιολόγηση (SWOT)	64
Παράρτημα Β΄: Τομείς, ουσιώδεις υπηρεσίες και αρμόδιες αρχές.....	66
Παράρτημα Γ΄: Ενδεικτικός πίνακας (matrix) αρμοδιοτήτων (RACI)	70
Παράρτημα Δ΄: Βασικά εθνικά, ευρωπαϊκά και διεθνή πλαίσια αναφοράς	72
Δ.1 Εθνικό πλαίσιο	72
Δ.2 Ευρωπαϊκό πλαίσιο.....	74
Δ.3 Πλαίσιο NATO	75
Δ.4 Λοιπά διεθνή πλαίσια.....	76
Παράρτημα Ε΄: Ανάπτυξη ικανοτήτων (εκπαίδευση, ασκήσεις και αξιοποίηση διδαγμάτων)...	77
Ε.1 Εκπαίδευση και ανάπτυξη δεξιοτήτων	77
Ε.2 Ασκήσεις ετοιμότητας.....	77
Ε.3 Αποτίμηση περιστατικών και αξιοποίηση αποτελεσμάτων	77
Παράρτημα ΣΤ΄: Σύστημα Δεικτών (KPIs και KRIs)	78
Παράρτημα Ζ΄: Αναλυτικός Οδικός Χάρτης 2026-2030	81
Παράρτημα Η΄: Πηγές αναφοράς και βιβλιογραφία	82

ΣΧΕΔΙΟ

ΜΕΡΟΣ Α΄: Το Στρατηγικό πλαίσιο

1. Εισαγωγή

Η ομαλή λειτουργία της κοινωνίας, της οικονομίας και του κράτους εξαρτάται από υπηρεσίες που σπάνια προσέχουμε όσο λειτουργούν, όπως την ηλεκτρική ενέργεια, το νερό, τις μεταφορές, την υγεία, τις τηλεπικοινωνίες, τις τράπεζες, τη δημόσια διοίκηση, την εφοδιαστική αλυσίδα, τη διαχείριση αποβλήτων. Όταν μία από αυτές διαταραχθεί, η απουσία της γίνεται άμεσα ορατή και συχνά διαχέεται και σε άλλες.

Έτσι, οι σημαντικές διαταραχές σε τομείς όπως: ενέργεια, μεταφορές, ύδρευση, υγεία ή ψηφιακές υποδομές, επιφέρουν δυσανάλογα υψηλό κόστος σε ανθρώπινες ζωές, οικονομική δραστηριότητα και θεσμική αξιοπιστία, κόστος πολλαπλάσιο εκείνου της έγκαιρης πρόληψης και προετοιμασίας. Η διεθνής εμπειρία στην μείωση του κινδύνου καταστροφών, επιβεβαιώνει ότι η επένδυση στην πρόληψη και την ετοιμότητα αποδίδει πολλαπλάσιο όφελος σε αποφευχθείσες ζημιές και σε χαμηλότερο κόστος ασφάλισης έναντι κινδύνων.

19 Η Στρατηγική αντιμετωπίζει την προστασία των κρίσιμων οντοτήτων ως ζήτημα εθνικής ανθεκτικότητας, δημόσιας ασφάλειας και οικονομικής σταθερότητας. Επιδιώκει μια ενιαία και συντονισμένη εθνική προσέγγιση, που προστατεύει τη συνέχεια των ουσιωδών υπηρεσιών και ενισχύει την αξιοπιστία της χώρας. Εδράζεται στο ν.5236/2025 (Α' 175), με τον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 (CER) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων (L 333/164, 27.12.2022) και αποτελεί το βασικό κατευθυντήριο πλαίσιο της χώρας για το συγκεκριμένο αντικείμενο.

Πρόκειται για ένα συνεκτικό σύστημα στρατηγικής οργάνωσης, στο οποίο το κράτος, οι κρίσιμες οντότητες και οι λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς, λειτουργούν ως ενιαίο σύστημα πρόληψης, ετοιμότητας και ανταπόκρισης.

1.1 Αντικείμενο και περιεχόμενο του κειμένου

Το παρόν κείμενο, ως Στρατηγική, θέτει το όραμα, τους στόχους, τις προτεραιότητες, το μοντέλο διακυβέρνησης και τις κατευθύνσεις. Λειτουργεί ως οδηγός αναφοράς (blueprint) και πλαίσιο συνεργασίας για τις κρίσιμες οντότητες, τις κρατικές αρχές και λοιπούς εμπλεκομένους, ώστε να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και η ανθεκτικότητα της χώρας, συνολικά.

Η αναλυτική επιχειρησιακή υλοποίηση (π.χ. οι λεπτομερείς μεθοδολογίες εκτίμησης κινδύνων και προσδιορισμού οντοτήτων, η λειτουργία και οι προδιαγραφές του Μητρώου Κρίσιμων Οντοτήτων, η διαδικασία ελέγχου του ιστορικού ασφαλείας του προσωπικού, κ.ά.) θα

αποτυπωθεί σε δύο συμπληρωματικά εργαλεία: ένα χωριστό Σχέδιο Υλοποίησης και τις κανονιστικές αποφάσεις που προβλέπει το άρθρο 24 του ν.5236/2025.

1.2 Εμπλεκόμενα μέρη και ρόλοι

Η Στρατηγική αφορά πέντε (5) ομάδες εμπλεκόμενων μερών, καθεμία με διακριτό ρόλο, από τη χάραξη και την εφαρμογή της πολιτικής έως την υλοποίηση, την υποστήριξη και την εποπτεία. Συγκεκριμένα:

- **Πολιτική Ηγεσία:** η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. ως Εθνικός Συντονιστής, ενιαίο σημείο επαφής και αρμόδια εθνική αρχή για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κρίσιμων οντοτήτων, η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη.
- **Αρμόδιες Αρχές/Φορείς/Υπηρεσίες:** οι Τομεακές Αρμόδιες Αρχές, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, η Τράπεζα της Ελλάδος και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, που εφαρμόζουν και εποπτεύουν, κατά λόγο αρμοδιότητας.
- **Κρίσιμες οντότητες:** δημόσιες και ιδιωτικές, σε δώδεκα (12) τομείς, που φέρουν την πρωταρχική ευθύνη της λειτουργικής τους συνέχειας.
- **Φορείς Υποστήριξης:** Φορείς/Υπηρεσίες/Οργανισμοί υποστήριξης οι οποίοι, χωρίς να υπέχουν κατ' ανάγκη τις υποχρεώσεις των κρίσιμων οντοτήτων, είναι ουσιώδεις για το οικοσύστημα ανθεκτικότητας. Σε αυτούς περιλαμβάνονται τόσο φορείς των εξαιρούμενων τομέων (Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό Σώμα–Ελληνική Ακτοφυλακή, Γ.Ε.ΕΘ.Α., Πυροσβεστικό Σώμα, Γ.Γ.Π.Π., Ε.Υ.Π., κ.λπ.), όσο και Φορείς/Υπηρεσίες και Οργανισμοί εντός τομέων του πεδίου εφαρμογής με υποστηρικτικό ρόλο, όπως ο Ε.Ο.Δ.Υ. και το Ε.Κ.Α.Β. στον τομέα της Υγείας¹.
- **Ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο:** η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι μηχανισμοί της (CERG, ENISA), το NATO και οι διμερείς και περιφερειακοί εταίροι, προς τους οποίους η χώρα τεκμηριώνει τη συμμόρφωση και παρέχει τη συνεισφορά της.

20

1.3 Μεθοδολογία ανάπτυξης της Στρατηγικής

Η Στρατηγική αναπτύχθηκε με δομημένη μεθοδολογία², με λογική διαβαθμισμένης στοχοθεσίας: στρατηγικοί στόχοι → άξονες δράσης → δραστηριότητες στο Σχέδιο Υλοποίησης. Στηρίζεται στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο, κατά βάση στο ν. 5236/2025, με τον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία CER στο εθνικό δίκαιο, σε συναφές ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο, στις επτά (7) Βασικές Απαιτήσεις Ανθεκτικότητας του NATO και σε άλλα, διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα³. Τίθεται σε δημόσια διαβούλευση, αξιοποιεί τον θεσμικό ρόλο τεχνικής και επιστημονικής υποστήριξης του ΚΕ.ΜΕ.Α. και αναθεωρείται περιοδικά.

¹ Αναλυτικά στην ενότητα 6.6 του Κεφαλαίου 6

² Άρθρο 5 του ν.5236/2025

³ Βλ. Παράρτημα Η'

2. Το τοπίο κινδύνου και η στρατηγική πρόκληση

2.1 Ένα ενιαίο, διασυνδεδεμένο πεδίο κινδύνου

Οι σύγχρονες απειλές, κατά κανόνα, δεν εμφανίζονται γραμμικά ή απομονωμένα. Μία ενεργειακή διαταραχή μπορεί να πλήξει τηλεπικοινωνίες, μεταφορές και νοσοκομεία. Μία κυβερνοεπίθεση μπορεί να επιφέρει φυσικές συνέπειες. Μία φυσική καταστροφή μπορεί να προκαλέσει αλυσιδωτές επιπτώσεις σε εθνικό ή διασυνοριακό επίπεδο. Κεντρική επιδίωξη αποτελεί η διατήρηση των κρίσιμων λειτουργιών υπό πίεση.

Στο τοπίο αυτό συμπυκνώνονται γεωπολιτικές αλλαγές, υβριδικές απειλές, ακραία καιρικά φαινόμενα εντεινόμενα από την κλιματική αλλαγή, τεχνολογικοί κίνδυνοι και ισχυρές διασυνοριακές αλληλεξαρτήσεις. Η ιδιαίτερη γεωγραφία της Ελλάδας (εκτεταμένη ακτογραμμή, νησιωτικότητα, διασύνδεση με τρίτες χώρες, υψηλή σεισμικότητα, ρόλος ενεργειακού και διαμετακομιστικού κόμβου, αυξημένος κίνδυνος πυρκαγιών κ.λπ.), αυξάνει τόσο την έκθεση όσο και τη γεωστρατηγική σημασία της χώρας.

2.2 Το φάσμα των απειλών

Η προσέγγιση πολλαπλών κινδύνων που υιοθετεί η Στρατηγική απαιτεί κοινή κατανόηση του εύρους των απειλών. Αυτές δεν αντιμετωπίζονται μεμονωμένα, καθώς συχνά συνδυάζονται, αλληλοεπιδρούν και ταξινομούνται σε οκτώ (8) κατηγορίες, διευκολύνοντας την ανάλυση και την ιεράρχηση αυτών:

- **Φυσικές καταστροφές:** πλημμύρες, δασικές πυρκαγιές, ακραία καιρικά φαινόμενα και κατολισθήσεις με αυξανόμενη συχνότητα - ένταση λόγω της κλιματικής αλλαγής, σεισμοί και λοιποί γεωλογικοί κίνδυνοι κ.ά.
- **Τεχνολογικοί κίνδυνοι:** αστοχίες, σφάλματα, δυσλειτουργίες εξοπλισμού και δικτύων, βιομηχανικά ατυχήματα, ακτινοβολία, διαρροή επικίνδυνων υλικών και αλυσιδωτές βλάβες σε διασυνδεδεμένα συστήματα, φθορά δομικών υποδομών, χρήση αναδυόμενων τεχνολογιών κ.ά.
- **Ανθρωπογενείς και κακόβουλες ενέργειες:** τρομοκρατία, δολιοφθορά, βίαιος εξτρεμισμός, εγκληματικές ενέργειες, ανθρώπινο σφάλμα και εσωτερικές απειλές (insider threats) κ.ά.
- **Κυβερνοαπειλές και περιστατικά διττής φύσης:** κυβερνοεπιθέσεις με δυνητικά φυσικές συνέπειες (ransomware/ψηφιακός εκβιασμός, DDoS, κλοπή διαπιστευτηρίων, κ.ά.), ιδίως σε συστήματα βιομηχανικού ελέγχου και σε υποδομές διττής φύσης (ψηφιακής-φυσικής) κ.ά.
- **Υβριδικές και ασύμμετρες απειλές:** συνδυασμένες, υβριδικές ενέργειες κρατικών ή μη δρώντων, δολιοφθορές υποθαλάσσιων καλωδίων και ενεργειακών υποδομών,

παρεμβολές δορυφορικής πλοήγησης, χειραγώγηση της πληροφορίας, εργαλειοποίηση της μετανάστευσης, οικονομικός εξαναγκασμός κ.ά.

- **Διαταραχές εφοδιαστικής αλυσίδας:** διαταραχές προμηθειών κρίσιμων αγαθών, εξάρτηση από περιορισμένο αριθμό προμηθευτών και ευπάθειες σε διασυνοριακές αλυσίδες αξίας κ.ά.
- **Υγειονομικοί και συστημικοί κίνδυνοι:** πανδημίες και υγειονομικές κρίσεις, καθώς και ευρύτερες κοινωνικές, οικονομικές και γεωπολιτικές εξελίξεις που διαταράσσουν τη συνέχεια παροχής των ουσιωδών υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο κ.ά.
- **Λοιποί κίνδυνοι:** άμεσες ξένες επενδύσεις που επηρεάζουν αρνητικά την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, κοινωνικοί κίνδυνοι (π.χ. απεργία, ταραχές), διατομεακοί ή διασυνοριακοί κίνδυνοι, αλυσιδωτοί κίνδυνοι (π.χ. NaTech) κ.ά.

Το ζητούμενο δεν είναι μόνο η πρόβλεψη κάθε επιμέρους περιστατικού, βλάβης, διαταραχής ή κρίσης, αλλά η ανάπτυξη μηχανισμών, διαδικασιών και δεξιοτήτων ανθεκτικότητας που λειτουργούν αποτελεσματικά, όποια κι αν είναι η αιτία της διαταραχής.

Η αναλυτική αποτίμηση των κατηγοριών αυτών αποτελεί αντικείμενο της Εθνικής Εκτίμησης Κινδύνων Κρίσιμων Οντοτήτων⁴.

2.3 Γεωγραφικές και γεωπολιτικές ιδιαιτερότητες της Ελλάδας

22

Η γεωγραφία και η γεωπολιτική θέση της χώρας διαμορφώνουν τη φύση και την ένταση των κινδύνων και, κατ' επέκταση, τις προτεραιότητες της Στρατηγικής. Τέσσερα (4) χαρακτηριστικά της χώρας είναι καθοριστικά:

- **Νησιωτικότητα και εκτεταμένη ακτογραμμή:** εκατοντάδες κατοικημένα νησιά εξαρτώνται για την ενέργεια, το νερό και τη συνδεσιμότητά τους από μακριές και εκτεθειμένες ζεύξεις, υποθαλάσσια καλώδια, ηλεκτρικές διασυνδέσεις και ακτοπλοΐα. Μια μεμονωμένη διαταραχή, ακόμα και μικρής έντασης μπορεί να απομονώσει ολόκληρες κοινότητες. Η ανθεκτικότητα των νησιών και η προστασία των υποθαλάσσιων υποδομών αποτελούν, ως εκ τούτου, ιδιαίτερη εθνική προτεραιότητα.
- **Σεισμικότητα και κλιματική έκθεση:** η χώρα βρίσκεται σε μία από τις πλέον σεισμογενείς περιοχές της Ευρώπης, ενώ οι πλημμύρες και οι δασικές πυρκαγιές εντείνονται λόγω και της κλιματικής αλλαγής, αυξάνοντας την πίεση στις κρίσιμες υποδομές και υπηρεσίες.
- **Ενεργειακός κόμβος:** μέσω του αγωγού TAP, του διασυνδετήριου αγωγού IGB, του θερματικού σταθμού Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου-ΥΦΑ (LNG) της Ρεβυθούσας και του αντίστοιχου πλωτού (FSRU) της Αλεξανδρούπολης, καθώς και των ηλεκτρικών διασυνδέσεων, η Ελλάδα λειτουργεί ως ενεργειακή πύλη και διάδρομος για τη

⁴ Βλ. Κεφάλαιο 9.

Νοτιοανατολική Ευρώπη. Διαταραχές σε αυτές τις υποδομές έχουν άμεσες διασυννοριακές αλλά και διατομεακές επιπτώσεις.

- **Ψηφιακός και Διαμετακομιστικός κόμβος:** σταθμοί προσαιγιάλωσης υποθαλάσσιων καλωδίων, διάδρομοι δεδομένων της Ανατολικής Μεσογείου και μεγάλα λιμάνια διαμετακόμισης εμπορευμάτων και αγαθών, καθιστούν τη χώρα κρίσιμο κόμβο ψηφιακών ροών και εφοδιαστικής αλυσίδας.

Σε αυτό προστίθεται το ευρύτερο περιφερειακό γεωπολιτικό περιβάλλον, η γειτνίαση με περιοχές αστάθειας στην Ανατολική Μεσόγειο, τη Μέση Ανατολή και τα Βαλκάνια, η παρουσία υβριδικών και ασύμμετρων απειλών, οι πιέσεις στις θαλάσσιες ζώνες και οι μεταναστευτικές ροές. Οι παράγοντες αυτοί καθιστούν αναγκαία την ενσωμάτωση παραμέτρων στρατηγικής πρόβλεψης και διεθνούς συνεργασίας.

Πρακτικά, οι ιδιαιτερότητες αυτές σημαίνουν ότι, πέρα από τη γενική προσέγγιση πολλαπλών κινδύνων, η Στρατηγική αποδίδει ειδική βαρύτητα στην ανθεκτικότητα των νησιών, των συνόρων, στην προστασία υποθαλάσσιων καλωδίων και ενεργειακών διαδρόμων, στη λιμενική και θαλάσσια ασφάλεια και στη διασυννοριακή συνεργασία.

2.4 Προκλήσεις προς αντιμετώπιση

23

Η Στρατηγική καλείται να αντιμετωπίσει ορισμένες υπαρκτές προκλήσεις, η σαφής αναγνώριση των οποίων ορίζει τους στόχους και τον οδικό χάρτη:

- **Θεσμική ωρίμανση:** η Γ.Γ.Π.Κ.Ο., ως νέος Εθνικός Φορέας, αναπτύσσει σταδιακά τις αρμοδιότητες, τις διαδικασίες και τη στελέχυσή της.
- **Ενιαίο πλαίσιο διακυβέρνησης:** η εμπειρία της προστασίας υποδομών είναι κατανεμημένη σε επιμέρους τομείς και φορείς και χρειάζεται ενιαίο, συντονισμένο μοντέλο διακυβέρνησης της ανθεκτικότητας και των εμπλεκόμενων Φορέων.
- **Δεξιότητες και κουλτούρα:** η μετάβαση από τη λογική της προστασίας μεμονωμένων εγκαταστάσεων προς τη συστημική ενίσχυση της ανθεκτικότητας κρίσιμων υποδομών και υπηρεσιών απαιτεί νέες δεξιότητες, εργαλεία και προσέγγιση.
- **Συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα:** η συστηματική και στη βάση εμπιστευτικότητας συνέργεια και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα χρειάζεται να εδραιωθεί και διασφαλιστεί.

Οι στόχοι και ο οδικός χάρτης που ακολουθούν σχεδιάζονται ακριβώς για να αντιμετωπίσουν αυτές τις προκλήσεις.

2.5 Η στρατηγική στόχευση

Στόχος της Στρατηγικής είναι η μετάβαση από κατακερματισμένα και μη διασυνδεδεμένα συστήματα προστασίας σε ένα ενιαίο, προνοητικό σύστημα ανθεκτικότητας, που λειτουργεί με θεσμική σαφήνεια, επιχειρησιακή ετοιμότητα και επιχειρησιακή συνέχεια, αναλογικότητα και τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων.

Η πλήρης εξάλειψη των κινδύνων δεν είναι εφικτή, είναι όμως εφικτή η συστηματική ενίσχυση της ικανότητας των κρίσιμων οντοτήτων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα της χώρας να προβλέπουν τους κινδύνους, να περιορίζουν τις επιπτώσεις, να διατηρούν τις κρίσιμες λειτουργίες και να αποκαθιστούν ταχύτερα τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

2.6 Στρατηγική αυτοαξιολόγηση

Η συνεκτική στόχευση της Στρατηγικής προϋποθέτει την αποτύπωση των δυνατών και τρωτών σημείων της χώρας, καθώς και των ευκαιριών και των απειλών του περιβάλλοντος. Συνοπτικά, η χώρα εκκινεί από ισχυρά σημεία, με ένα νέο Φορέα (Γ.Γ.Π.Κ.Ο.) και ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο, προσηλωμένη σε ΕΕ και ΝΑΤΟ, με Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας. Καλείται όμως να αντιμετωπίσει τον κατακερματισμό αρμοδιοτήτων, το περιορισμένο εξειδικευμένο δυναμικό και τις διασυννοριακές εξαρτήσεις, σε ένα περιβάλλον αυξανόμενων υβριδικών και ψηφιακών-φυσικών απειλών. Η ανάλυση SWOT, η οποία κατευθύνει την ιεράρχηση των αξόνων δράσης, παρατίθεται στο Παράρτημα Α'.

24

3. Σκοπός, όραμα και θεμελιώδεις αρχές

3.1 Όραμα

Όραμα της Στρατηγικής είναι μια ανθεκτική Ελλάδα, όπου οι κρίσιμες οντότητες αντέχουν, προσαρμόζονται και συνεχίζουν να παρέχουν τις ουσιώδεις υπηρεσίες τους υπό οποιεσδήποτε συνθήκες, προστατεύοντας τη ζωή και εξασφαλίζοντας την ευημερία των πολιτών, την οικονομική σταθερότητα και τη θεσμική συνέχεια του κράτους, με κοινή αντίληψη κινδύνων και ευθύνης δημόσιων Φορέων, οντοτήτων, επιχειρήσεων και της κοινωνίας.

3.2 Σκοπός

Σκοπός της παρούσας Στρατηγικής είναι να διαμορφώσει το συνεκτικό, αποτελεσματικό και διαλειτουργικό εθνικό πλαίσιο που μετουσιώνει το όραμα αυτό σε πράξη. Δηλαδή, να ενισχύσει την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής και αδιάλειπτη παροχή ουσιωδών υπηρεσιών προς την κοινωνία, η οικονομία, η λειτουργία του κράτους και η εθνική ασφάλεια.

3.3 Θεμελιώδεις αρχές

Η Στρατηγική διέπεται από οκτώ (8) αρχές που καθοδηγούν κάθε επιμέρους επιλογή:

- **Πολλαπλοί κίνδυνοι (all-hazards):** κάλυψη του συνόλου των φυσικών, τεχνολογικών, ανθρωπογενών, υγειονομικών και υβριδικών απειλών και κινδύνων στον κυβερνοχώρο.
- **Συστημική θεώρηση:** αντιμετώπιση των κρίσιμων οντοτήτων ως αλληλεξαρτώμενων στοιχείων ενός ενιαίου συστήματος, με πρόβλεψη αλυσιδωτών επιπτώσεων.
- **Αναλογικότητα:** μέτρα ανάλογα του κινδύνου και της κρισιμότητας, χωρίς περιττό διοικητικό φόρτο.
- **Συμπληρωματικότητα:** συμπληρωματικότητα προς τα υφιστάμενα τομεακά πλαίσια και αξιοποίηση των υπαρχουσών δομών, αντί δημιουργίας επικαλύψεων.
- **Συνεργασία:** η ανθεκτικότητα ως κοινή υπόθεση κράτους και ιδιωτικού τομέα.
- **Τεκμηρίωση:** αποφάσεις βασισμένες σε δεδομένα, εκτίμηση κινδύνου και μετρήσιμους δείκτες.
- **Ευθύνη κρίσιμων οντοτήτων:** αυξημένη ευθύνη διακυβέρνησης, αξιολόγησης κινδύνων και λήψης μέτρων ανθεκτικότητας, υποχρεωτική κοινοποίηση περιστατικών, συμμόρφωση με εποπτικούς και ελεγκτικούς μηχανισμούς, επιχειρησιακή συνέχεια.
- **Ευρωπαϊκός προσανατολισμός:** ενσωμάτωση στο ευρωπαϊκό πλαίσιο ανθεκτικότητας, ως ενεργή συνεισφορά και όχι ως απλή συμμόρφωση.

25

3.4 Συνολική ανθεκτικότητα της κοινωνίας και συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών

Η ανθεκτικότητα δεν είναι αποκλειστική υπόθεση των κρίσιμων οντοτήτων ή του κράτους. Η Στρατηγική υιοθετεί προσέγγιση συνολικής ανθεκτικότητας, σύμφωνα με την οποία κάθε Φορέας/Υπηρεσία/Οργανισμός/Αρχή, που συμβάλλει ουσιαδώς στην λειτουργία του κράτους και της κοινωνίας, οφείλει να αναπτύσσει, αναλόγως της αποστολής του, μέτρα πρόληψης, ετοιμότητας, ανταπόκρισης και αποκατάστασης.

Σε αυτό το πλαίσιο, η καλά ενημερωμένη και προετοιμασμένη κοινωνία αποτελεί συστατικό στοιχείο της ανθεκτικότητας των κρίσιμων οντοτήτων και της εθνικής ανθεκτικότητας. Πολίτες, επιχειρήσεις και τοπικές κοινότητες με βασική επίγνωση κινδύνων και «κουλτούρα» ασφάλειας και ετοιμότητας, ενισχύουν την ικανότητα της χώρας να απορροφά διαταραχές και να ανακάμπτει. Η Στρατηγική προωθεί δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης, σε συνεργασία με τα αρμόδια εμπλεκόμενα μέρη.

Η επιτυχία της Στρατηγικής εξαρτάται από τη συστηματική συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών. Καθιερώνεται διαρκής, δομημένος διάλογος με τις κρίσιμες οντότητες, τις τομεακές αρμόδιες Αρχές, τον ακαδημαϊκό χώρο και τους επαγγελματικούς συνδέσμους, μέσω ομάδων

εργασίας και εκπροσώπων των εμπλεκομένων και ενδιαφερομένων ως και σχετικών εκδηλώσεων, διαβουλεύσεων και forum, ώστε οι πολιτικές να σχεδιάζονται και να βελτιώνονται από κοινού.

Τέλος, η Στρατηγική και οι ουσιώδεις αναθεωρήσεις της τίθενται σε δημόσια διαβούλευση. Η διαφάνεια και η ανοιχτή συμμετοχή αποτελούν ουσιαστική προϋπόθεση νομιμοποίησης και αποτελεσματικότητας, καθώς ενισχύουν την εμπιστοσύνη, αναδεικνύουν πρακτικά ζητήματα εφαρμογής και εδραιώνουν την εθνική «κουλτούρα» ανθεκτικότητας.

3.5 Η αξία της ανθεκτικότητας: οικονομική ευημερία και κοινωνική συνοχή

Στην κοινωνική διάσταση, οι ουσιώδεις υπηρεσίες προστατεύουν την καθημερινότητα, την ασφάλεια και την ευημερία των πολιτών, ιδίως των ευάλωτων ομάδων που πλήττονται δυσανάλογα από τις διαταραχές. Η αδιάλειπτη λειτουργία τους συντηρεί την εμπιστοσύνη στους θεσμούς, τη δημοκρατική σταθερότητα και την κοινωνική συνοχή, συμπληρώνοντας την προσέγγιση συνολικής κοινωνικής ανθεκτικότητας⁵.

Η ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων αποτελεί στρατηγική επένδυση με μετρήσιμη απόδοση. Οι κρίσιμες υποδομές αποτελούν τη βάση της οικονομίας, καθώς η διακοπή της ενέργειας, των τηλεπικοινωνιών, των μεταφορών ή του χρηματοπιστωτικού-τραπεζικού συστήματος, προκαλεί αλυσιδωτές οικονομικές απώλειες που υπερβαίνουν κατά πολύ το κόστος δράσεων ανθεκτικότητας, ιδίως στην πρόληψη και την προετοιμασία. Η ενίσχυσή τους τονώνει την κοινωνική και οικονομική ασφάλεια, την ανταγωνιστικότητα, την ελκυστικότητα για επενδύσεις και τη στρατηγική αυτονομία της χώρας, μειώνοντας τις εξαρτήσεις και προστατεύοντας την παραγωγική βάση.

26

Η οικονομική λογική (business case) είναι σαφής, το κόστος των μεγάλων διαταραχών είναι πολλαπλάσιο της έγκαιρης επένδυσης στην ανθεκτικότητα, ενώ κάθε μονάδα δαπάνης σε πρόληψη και ετοιμότητα αποφέρει πολλαπλάσιο όφελος σε αποφευχθείσες ζημιές και σε καταβαλλόμενα ασφάλιστρα κινδύνου⁶. Η αποτίμηση κόστους-οφέλους εξειδικεύεται στο Σχέδιο Υλοποίησης⁷.

⁵ Βλ. ενότητα 3.4 Κεφαλαίου 3.

⁶ Πρβλ. σύσταση ΟΟΣΑ (OECD/LEGAL/0405) και World Bank, Lifelines: The Resilient Infrastructure Opportunity (2019), όπου εκτιμάται όφελος περίπου 4:1 από επενδύσεις σε ανθεκτικές υποδομές.

⁷ Βλ. Κεφάλαιο 16.

4. Πεδίο εφαρμογής

4.1 Τομείς

Η Στρατηγική εφαρμόζεται στους δώδεκα (12) τομείς του Παραρτήματος του ν.5236/2025. Έντεκα (11) αντιστοιχούν στους τομείς της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557 για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων - CER, ο δωδέκατος, που είναι τα αστικά απόβλητα, αποτελεί εθνική προσθήκη, αναγνωρίζοντας τη σημασία της διαχείρισης μεγάλου όγκου αστικών αποβλήτων για τη δημόσια υγεία, το περιβάλλον και τη βιωσιμότητα των αστικών κέντρων. Οι δώδεκα (12) τομείς είναι οι εξής:

- Ενέργεια
- Μεταφορές
- Τραπεζικός κλάδος
- Υποδομές χρηματοπιστωτικών αγορών
- Υγεία
- Πόσιμο νερό
- Λύματα
- Αστικά απόβλητα (εθνική προσθήκη)
- Ψηφιακές υποδομές
- Δημόσια διοίκηση (κεντρική κυβέρνηση)
- Διάστημα
- Παραγωγή, μεταποίηση και διανομή τροφίμων

Η αναλυτική κατάταξη υποτομέων και ο μη εξαντλητικός κατάλογος ουσιαδών υπηρεσιών παρατίθενται επίσης στο Παράρτημα του ν. 5236/2025.

4.2 Εξαιρέσεις

Η Στρατηγική εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων του άρθρου 3 του ν. 5236/2025, ώστε να διασφαλίζεται η ρυθμιστική συνοχή και να αποφεύγονται αλληλοεπικαλύψεις. Ειδικότερα εξαιρούνται:

- **Κυβερνοασφάλεια:** ζητήματα που διέπονται από το ειδικό πλαίσιο κυβερνοασφάλειας, ιδίως τον ν. 5160/2024 (Α' 195) (ενσωμάτωση Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555 σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση - NIS2), με την επιφύλαξη του αναγκαίου συντονισμού των αρμόδιων αρχών⁸.

⁸ Βλ. Κεφάλαιο 8

- **Εθνική και δημόσια ασφάλεια:** φορείς που ασκούν δραστηριότητες εθνικής ασφάλειας, δημόσιας ασφάλειας, άμυνας, επιβολής του νόμου, δικαιοσύνης ή πολιτικής προστασίας, κατά το μέρος που αυτές ασκούνται αποκλειστικά για τους σκοπούς αυτούς.
- **Ισοδύναμο τομεακό δίκαιο:** Αν ειδικές τομεακές πράξεις της ΕΕ επιβάλλουν τουλάχιστον ισοδύναμες απαιτήσεις ανθεκτικότητας στις Κρίσιμες Οντότητες, τότε εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 5236/2025, οι κρίσιμες οντότητες που έχουν προσδιορισθεί στους κάτωθι τομείς εξαιρούνται από τις ειδικότερες υποχρεώσεις ανθεκτικότητας του νόμου, ενώ εξακολουθούν να προσδιορίζονται και να εγγράφονται στο Εθνικό Μητρώο (βλ. αναλυτικά Κεφάλαιο 8):

- Τραπεζικός κλάδος
- Υποδομές χρηματοπιστωτικών αγορών
- Ψηφιακές υποδομές

Για τους τρεις αυτούς τομείς, η κάλυψη της φυσικής διάστασης της ανθεκτικότητας δεν μένει αρρύθμιστη: για τις ψηφιακές υποδομές διασφαλίζεται μέσω προβλέψεων για σύναψη Μνημονίου Συνεργασίας για τη φυσική και ψηφιακή ανθεκτικότητα, ενώ για τον τραπεζικό κλάδο και τις υποδομές χρηματοπιστωτικών αγορών μέσω πρόβλεψης δυνατότητας για 28 σύναψη μνημονίου συνεργασίας με την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή — Κεφαλαιαγοράς (βλ. Κεφάλαιο 8) για την επίτευξη συνεργασίας ιδίως μέσω ανταλλαγής πληροφοριών, συντονισμένης εποπτείας με σκοπό την αποτελεσματική εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής.

4.3 Σχέση με άλλα θεσμικά πλαίσια

Ο ν. 5236/2025 αποτελεί το οριζόντιο εθνικό πλαίσιο και εφαρμόζεται συμπληρωματικά προς τυχόν ειδικότερα καθεστώτα. Κατά την εφαρμογή της Στρατηγικής συνεκτιμώνται, κατά περίπτωση, και άλλα βασικά, θεσμικά εθνικά και διεθνή πλαίσια, τα οποία παρατίθενται στο Παράρτημα Δ'.

ΜΕΡΟΣ Β΄: Στόχοι και διακυβέρνηση

5. Στρατηγικοί στόχοι και προτεραιότητες

Οι στόχοι είναι προϊόν συνεκτίμησης του εθνικού και ευρωπαϊκού πλαισίου, των διατομεακών και διασυννοριακών αλληλεξαρτήσεων, των γεωγραφικών και γεωπολιτικών ιδιαιτεροτήτων της χώρας και καλύπτουν ολόκληρο τον κύκλο της ανθεκτικότητας. Συγκροτούν ένα ενιαίο σύνολο, στο οποίο αντιστοιχίζονται οι δείκτες παρακολούθησης⁹.

5.1 Οι έξι στρατηγικοί στόχοι

Στόχος 1: Πρόληψη, Πρόβλεψη και Επίγνωση Κινδύνου

Ενίσχυση της ικανότητας έγκαιρης αναγνώρισης, αξιολόγησης και πρόληψης κινδύνων που ενδέχεται να επηρεάσουν τις κρίσιμες οντότητες. Περιλαμβάνει την ολοκληρωμένη χαρτογράφηση και τον προσδιορισμό των κρίσιμων οντοτήτων, τη συστηματική εθνική και διατομεακή εκτίμηση κινδύνου, την ανάπτυξη μηχανισμών έγκαιρης προειδοποίησης, την αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών και την καλλιέργεια «κουλτούρας» ανθεκτικότητας, με ιδιαίτερη έμφαση στην κατανόηση των αλληλεξαρτήσεων και των αλυσιδωτών επιπτώσεων.

29 Στόχος 2: Προστασία και Θωράκιση

Ενίσχυση της ανθεκτικότητας μέσω αναλογικών, κατάλληλων και πολυεπίπεδων μέτρων που καλύπτουν τη φυσική, τεχνική, οργανωτική και ανθρώπινη διάσταση της ασφάλειας. Στοχεύει στην μείωση της έκθεσης σε απειλές και τρωτότητες, στη διασφάλιση της ακεραιότητας των κρίσιμων λειτουργιών και στην προστασία υποδομών, προσωπικού, εφοδιαστικών αλυσίδων και πληροφοριακών συστημάτων.

Στόχος 3: Ανταπόκριση και Διαχείριση Περιστατικών και Κρίσεων

Ανάπτυξη μηχανισμών που επιτρέπουν έγκαιρη, συντονισμένη και αναλογική απόκριση σε περιστατικά, με σαφείς διαδικασίες διοίκησης, λήψης τεκμηριωμένων αποφάσεων, επικοινωνίας, ενημέρωσης και κλιμάκωσης σε τομεακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Δίνεται επίσης έμφαση στα περιστατικά διττής φύσης (ψηφιακής-φυσικής) ήτοι κρίσεις κυβερνοασφάλειας με φυσικές συνέπειες.

Στόχος 4: Αποκατάσταση, συνέχεια και προσαρμογή

Διασφάλιση της ταχείας αποκατάστασης των κρίσιμων λειτουργιών και της συνέχισης παροχής βασικών υπηρεσιών μετά από διαταραχές. Περιλαμβάνει την επιχειρησιακή συνέχεια, την ανάπτυξη εφεδρειών και εναλλακτικών λύσεων, τη συστηματική αξιοποίηση διδαγμάτων,

⁹ Βλ. Κεφάλαιο 15, Παράρτημα ΣΤ΄.

εμπειριών και την προσαρμογή σε συστημικούς και αναδυόμενους κινδύνους, όπως η κλιματική αλλαγή, η τεχνητή νοημοσύνη, οι υβριδικές ενέργειες και η χειραγώγηση της πληροφορίας από ξένους δρώντες.

Στόχος 5: Διακυβέρνηση, συντονισμός και διεθνής διασύνδεση

Εδραίωση συνεκτικού πλαισίου διακυβέρνησης με σαφή κατανομή αρμοδιοτήτων, αποτελεσματικό συντονισμό και ουσιαστική συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Περιλαμβάνει τη διασύνδεση των πολιτικών ανθεκτικότητας, κυβερνοασφάλειας και διαχείρισης κρίσεων, καθώς και την ενεργό συμμετοχή της χώρας σε ευρωπαϊκούς και διεθνείς μηχανισμούς (π.χ. CERG, NATO, διμερής και περιφερειακή συνεργασία με τρίτες χώρες).

Στόχος 6: Ικανότητες, πόροι και χρηματοδότηση

Ενίσχυση των ανθρώπινων, οργανωτικών, τεχνολογικών και χρηματοδοτικών δυνατοτήτων που απαιτούνται για την υλοποίηση της Στρατηγικής. Περιλαμβάνει την ανάπτυξη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, τη συστηματική εκπαίδευση και άσκηση, την αξιοποίηση σύγχρονων εργαλείων, εξοπλισμού και τη διασφάλιση επαρκών και βιώσιμων εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων, μέσω και του προτεινόμενου Εθνικού Ταμείου Ανθεκτικότητας Κρίσιμων Οντοτήτων.

Τέλος, περιλαμβάνει την ενίσχυση της «κουλτούρας» ανθεκτικότητας στις κρίσιμες οντότητες με αναγνώριση του σημαίνοντος ρόλου και της ευθύνης τους έναντι της κοινωνίας και της οικονομίας για την εξυπηρέτηση όχι μόνο του ίδιου συμφέροντος αλλά και του ευρύτερου δημόσιου συμφέροντος ως και της διασφάλισης της κρατικής αυτονομίας.

30

Οι έξι (6) στόχοι συγκροτούν ενιαίο κύκλο ανθεκτικότητας (Στόχοι 1 έως 4), με οριζόντιους καταλύτες τη διακυβέρνηση και τις ικανότητες (Στόχοι 5 έως 6).

5.2 Τομεακές προτεραιότητες

Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας απαιτεί ιεράρχηση. Η Στρατηγική υιοθετεί προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο, σταθμίζοντας τη συστημική σημασία κάθε τομέα, τον βαθμό διασύνδεσής του, τις πιθανές διασυννοριακές επιπτώσεις και τις συνέπειες μιας σοβαρής διαταραχής. Η ιεράρχηση δεν είναι στατική, αλλά δυναμική και αναθεωρείται στο πλαίσιο της Εθνικής Εκτίμησης Κινδύνων των Κ.Ο.

- **1^η ομάδα προτεραιοτήτων:** ενέργεια, ψηφιακές υποδομές και μεταφορές, οι θεμέλιοι λίθοι λειτουργίας σχεδόν όλων των άλλων υπηρεσιών, με υψηλό βαθμό διασύνδεσης και περιορισμένη δυνατότητα υποκατάστασης.
- **2^η ομάδα προτεραιοτήτων:** υγεία, πόσιμο νερό, παραγωγή και διανομή τροφίμων, επεξεργασία λυμάτων και διαχείριση αστικών αποβλήτων, τομείς άμεσα συνδεδεμένοι με την προστασία της ζωής και της δημόσιας υγείας.

- **3^η ομάδα προτεραιοτήτων:** δημόσια διοίκηση (κεντρική κυβέρνηση), διαστημικές υποδομές, ο τραπεζικός κλάδος και οι υποδομές χρηματοπιστωτικών αγορών¹⁰, τομείς κρίσιμοι για τη θεσμική και χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Η κατάταξη εξυπηρετεί την αποτελεσματικότερη κατανομή πόρων, χωρίς να αναιρεί τον αλληλεξαρτώμενο χαρακτήρα του συστήματος, καθώς η ανθεκτικότητα είναι χαρακτηριστικό του συνόλου, όχι μεμονωμένων τομέων.

5.3 Διατομεακές στρατηγικές προτεραιότητες

Πέρα από τους επιμέρους τομείς, ορισμένες θεματικές διαπερνούν το σύνολο των κρίσιμων οντοτήτων και αναδεικνύονται σε οριζόντιες προτεραιότητες της περιόδου 2026-2030, όπως:

- **Ασφάλεια εφοδιαστικής αλυσίδας:** οι κρίσιμες οντότητες εξαρτώνται από σύνθετα δίκτυα προμηθευτών, συστημάτων και υπηρεσιών. Η Στρατηγική προωθεί τη χαρτογράφηση των κρίσιμων διασυνδέσεων, τον περιορισμό μοναδικών σημείων αστοχίας και τη μείωση επικίνδυνων στρατηγικών εξαρτήσεων.
- **Αναδυόμενες τεχνολογίες και απειλές:** η τεχνητή νοημοσύνη και οι νέες τεχνολογίες λειτουργούν ως εργαλείο αλλά και ως απειλή. Ιδιαίτερη μέριμνα δίνεται στην αυξανόμενη απειλή των μη επανδρωμένων οχημάτων (drones) κατά κρίσιμων υποδομών, σε συνδυασμό με την Εθνική Στρατηγική για τα Συστήματα μη Επανδρωμένων Αεροσκαφών (ΣμηΕΑ) και το σχετικό Σχέδιο Δράσης της ΕΕ.
- **Κλιματική προσαρμογή και Φυσικές-Τεχνολογικές Καταστροφές (NaTech):** η κλιματική αλλαγή εντείνει τους φυσικούς κινδύνους που μπορούν να πυροδοτήσουν καταστροφές (NaTech) σε κρίσιμες υποδομές. Η ανθεκτικότητα ευθυγραμμίζεται με το εθνικό πλαίσιο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και διαχείρισης καταστροφών.
- **Οικονομική ανθεκτικότητα και ανάπτυξη:** η συνέχεια των ουσιαστικών υπηρεσιών προστατεύει τη σταθερότητα και την ανάπτυξη της οικονομίας. Η ανθεκτικότητα αντιμετωπίζεται και ως παράγοντας οικονομικής ασφάλειας, μείωσης στρατηγικών εξαρτήσεων και προστασίας της παραγωγικής βάσης.
- **Έλεγχος ξένων επενδύσεων:** ο έλεγχος των άμεσων ξένων επενδύσεων σε κρίσιμους τομείς αποτρέπει την απόκτηση αθέμιτου ελέγχου επί κρίσιμων οντοτήτων. Στην Ελλάδα εφαρμόζεται με τον ν.5202/2025 (Α' 84)¹¹, μέσω της Διυπουργικής Επιτροπής Ελέγχου Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (FDI Screening Mechanism) και της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Εξωτερικών.

¹⁰ Οι οποίες, αν και προσδιορίζονται ως κρίσιμες, εξαιρούνται από τις υποχρεώσεις του Κεφαλαίου Γ' του ν. 5236/2025 και διέπονται από τον κανονισμό DORA, βλ. ενότητα 8.3 Κεφαλαίου 8.

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/452 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Μαρτίου 2019 για τη θέσπιση πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ένωση (L 79, 21.3.2019).

- **Διαχείριση κύκλου ζωής και συντήρηση υποδομών:** η ανθεκτικότητα δεν εξαρτάται μόνο από την προστασία έναντι απειλών αλλά και από την κατάσταση των ίδιων των υποδομών. Υιοθετείται προσέγγιση διαχείρισης του κύκλου ζωής των στοιχείων ενεργητικού (asset life-cycle management), με προληπτική συντήρηση, παρακολούθηση της κατάστασης βάσει δεδομένων, συνυπολογισμό του πλήρους κόστους κύκλου ζωής στον προγραμματισμό και τις επενδύσεις και ενσωμάτωση της ανθεκτικότητας και της κλιματικής προσαρμογής στο σχεδιασμό των νέων υποδομών (resilience by design).

Οι προτεραιότητες αυτές αποτελούν εγκάρσιες διαστάσεις που ενσωματώνονται στους έξι (6) στρατηγικούς στόχους, στην εκτίμηση κινδύνων¹² και στα μέτρα ανθεκτικότητας.

5.4 Άξονες δράσης και εμβληματικές πρωτοβουλίες

Οι έξι (6) στρατηγικοί στόχοι εξειδικεύονται σε συγκεκριμένους άξονες δράσης, οι οποίοι λειτουργούν ως γέφυρα προς το Σχέδιο Υλοποίησης, όπου αναλύονται περαιτέρω σε δραστηριότητες, παραδοτέα, χρονοδιαγράμματα, κ.λπ. Ακολουθούν οι εμβληματικές πρωτοβουλίες της περιόδου, δηλαδή οι δράσεις με τον μεγαλύτερο μετασχηματιστικό αντίκτυπο για την εθνική ανθεκτικότητα:

- **Στόχος 1, Πρόληψη, πρόβλεψη και επίγνωση κινδύνου:**
 - ✓ Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων με (τουλάχιστον) τετραετή επικαιροποίηση,
 - ✓ Δίκτυα ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών και έγκαιρης προειδοποίησης (λ.χ. δίκτυα TISN),
 - ✓ Σύστημα Δεικτών Κρίσιμου Κινδύνου με κατώτατα όρια ενεργοποίησης και καλλιέργεια «κουλτούρας» ανθεκτικότητας μέσω ενημέρωσης.
- **Στόχος 2, Προστασία και θωράκιση:**
 - ✓ Υποχρεωτικά Σχέδια Ανθεκτικότητας ανά οντότητα με τομεακά ελάχιστα μέτρα,
 - ✓ Εκπαίδευση και έλεγχοι αξιοπιστίας προσωπικού, φυσική προστασία υποδομών,
 - ✓ Σύζευξη φυσικής και ψηφιακής ανθεκτικότητας και
 - ✓ Υιοθέτηση διεθνών προτύπων¹³.
- **Στόχος 3, Ανταπόκριση και διαχείριση περιστατικών και κρίσεων:**
 - ✓ Λειτουργία Κέντρου Αναφοράς Συμβάντων σε εικοσιτετράωρη βάση (24/7), στην αρμόδια δομή εντός Γ.Γ.Π.Κ.Ο.
 - ✓ Κοινή ομάδα αποτίμησης περιστατικών διττής φύσης (ψηφιακής-φυσικής)
 - ✓ Κλιμακούμενη κοινοποίηση -αρχικά- εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών και ορισμός αρμοδίου εκπροσώπου ως contact person της κρίσιμης οντότητας

¹² Βλ. Κεφάλαιο 9

¹³ Π.χ. ISO 22301 και 27001

- ✓ Ένταξη στους συναφείς εθνικούς και ευρωπαϊκούς μηχανισμούς διαχείρισης περιστατικών και κρίσεων

- **Στόχος 4, Αποκατάσταση, συνέχεια και προσαρμογή:**

- ✓ Σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας και εναλλακτικές αλυσίδες εφοδιασμού
- ✓ Συστηματική αποτίμηση περιστατικών (After Action Review/AAR) και αξιολόγηση και καταγραφή αποτελεσμάτων διαχείρισης κρίσεων
- ✓ Εθνικό πρόγραμμα ασκήσεων ετοιμότητας και stress tests
- ✓ Εκπόνηση οδηγιών (guidelines), καθοδηγητικού υλικού, προτύπων ανθεκτικότητας και ελαχίστων μέτρων ασφαλείας για τις κρίσιμες οντότητες

- **Στόχος 5, Διακυβέρνηση, συντονισμός και διεθνής διασύνδεση:**

- ✓ Δυνατότητα σύναψης μνημονίων συνεργασίας π.χ. με την Ε.Α.Κ. για τη σύζευξη φυσικής και ψηφιακής ανθεκτικότητας, για την ολιστική διαχείριση των κινδύνων και τον συντονισμό των κρίσιμων οντοτήτων που αντιμετωπίζουν διττής φύσεως απειλές ή με την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, λαμβανομένου υπόψη του Κανονισμού DORA
- ✓ Συντονισμένη εθνική εκπροσώπηση σε ΕΕ και NATO, με ενσωμάτωση του ελέγχου άμεσων ξένων επενδύσεων, και
- ✓ Εποπτεία και επιθεώρηση κρίσιμων οντοτήτων.

- **Στόχος 6, Ικανότητες, πόροι και χρηματοδότηση:**

- ✓ Εθνικό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Πιστοποίησης αρμόδιου προσωπικού κρίσιμων οντοτήτων και ελεγκτών/επιθεωρητών των Κ.Ο. (άρθρο 24 παρ. 7 ν. 5236/2025),
- ✓ Αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων και της κατηγορίας 1,5% των αμυντικών δαπανών στο πλαίσιο του NATO, και
- ✓ Σύσταση του Εθνικού Ταμείου Ανθεκτικότητας Κρίσιμων Οντοτήτων (πρόταση).

6. Πλαίσιο διακυβέρνησης

Τέσσερα (4) διακριτά αλλά αλληλένδετα επίπεδα, από την πολιτική καθοδήγηση έως τη λειτουργική εφαρμογή, με οριζόντιους μηχανισμούς που τα διατρέχουν.

6.1 Πολιτικό επίπεδο

Η νέα Γενική Γραμματεία Προστασίας Κρίσιμων Οντοτήτων (άρθρο 200 του ν. 5187/2025, Α' 48 και ν.5236/2025, Α' 175), η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, παρέχει τη συνολική πολιτική, στρατηγική και συντονιστική καθοδήγηση. Περαιτέρω, το ΚΥ.Σ.Ε.Α. εγκρίνει την παρούσα Στρατηγική και τις περιοδικές αναθεωρήσεις της και επικυρώνει τις εθνικές προτεραιότητες ανθεκτικότητας κατόπιν εισήγησης του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη.

6.2 Κεντρικός στρατηγικός συντονισμός (εκτελεστικό–ρυθμιστικό επίπεδο)

Η Γενική Γραμματεία Προστασίας Κρίσιμων Οντοτήτων (Γ.Γ.Π.Κ.Ο.) αποτελεί την αρμόδια εθνική αρχή και το ενιαίο σημείο επαφής για την εφαρμογή της Οδηγίας CER [Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων (L 333/164, 27.12.2022)]. Μέσω των Διευθύνσεων και Τμημάτων της, μετατρέπει τις στρατηγικές κατευθύνσεις σε δεσμευτικά μέτρα και διαδικασίες. Ειδικότερα, η Γ.Γ.Π.Κ.Ο.:

- Εκπονεί, παρακολουθεί και αναθεωρεί την Εθνική Στρατηγική Ανθεκτικότητας Κ.Ο.
- Οργανώνει και συντονίζει την Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων Κ.Ο., σε συνεργασία με την Επιτροπή Εκτίμησης Κινδύνων του άρθρου 6 του ν. 5236/2025.
- Προσδιορίζει τις Κρίσιμες Οντότητες και τηρεί το Εθνικό Μητρώο.
- Εποπτεύει τη συμμόρφωση, σε συνεργασία με τις Τομεακές Αρμόδιες Αρχές/Φορείς/Υπηρεσίες και επιβάλλει κυρώσεις.
- Λειτουργεί Κέντρο Αναφοράς Συμβάντων σε εικοσιτετράωρη βάση στο αρμόδιο Τμήμα της.
- Παρέχει τεχνική καθοδήγηση και συμβουλευτική υποστήριξη, ιδίως προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις.
- Συντονίζει τη διαλειτουργικότητα με τις συναρμόδιες Αρχές και τους λοιπούς εμπλεκόμενους Φορείς/Υπηρεσίες.
- Εκπροσωπεί τη χώρα σε ευρωπαϊκούς και διεθνείς μηχανισμούς (π.χ. CERG) και διαχειρίζεται σχετικούς χρηματοδοτικούς μηχανισμούς.

34

Ο νόμος διασφαλίζει, επίσης, ότι η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. διαθέτει επαρκείς ανθρώπινους, τεχνικούς και οικονομικούς πόρους για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

- **Ελληνική Αστυνομία:** δημόσια τάξη και φυσική ασφάλεια κρίσιμων εγκαταστάσεων, έναντι τρομοκρατικών και εγκληματικών απειλών, καθώς και ποινική διερεύνηση εγκλημάτων.
- **Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή:** θαλάσσια και λιμενική ασφάλεια, προστασία ακτών και παράκτιων ή υποθαλάσσιων υποδομών.
- **Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας:** αντιμετώπιση απειλών άμυνας, συνδρομή των ενόπλων δυνάμεων προς την πολιτική προστασία, πλαίσιο πολιτικής άμυνας (ΠΑΜ-ΠΣΕΑ) και πλαίσιο NATO.
- **Πυροσβεστικό Σώμα:** πυρόσβεση, διάσωση και αντιμετώπιση τεχνολογικών ατυχημάτων και καταστροφών.
- **Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών:** συλλογή και ανάλυση πληροφοριών για απειλές, ιδίως υβριδικές/ασύμμετρες.
- **Υπουργείο Εξωτερικών:** διπλωματική παρακολούθηση γεωπολιτικών κινδύνων και έλεγχος των άμεσων ξένων επενδύσεων σε κρίσιμες υποδομές¹⁴.
- **Πολιτική Προστασία:** συντονισμός της αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών και εκτάκτων αναγκών.
- **Κέντρο Μελετών Ασφάλειας:** ερευνητική, τεχνική και συμβουλευτική υποστήριξη της Γ.Γ.Π.Κ.Ο.¹⁵

36

Εκτός από τους κατεχοχόν υποστηρικτικούς Φορείς, ο νόμος ορίζει και το ευρύτερο θεσμικό πλέγμα συνεργασίας. Κατά το άρθρο 10 παρ. 5 του ν. 5236/2025, η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. διαβουλεύεται και συνεργάζεται, κατά περίπτωση, με τις λοιπές αρμόδιες εθνικές αρχές. Σε αυτές περιλαμβάνονται ιδίως η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, οι αρμόδιες Γενικές Γραμματείες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, η Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή, το Πυροσβεστικό Σώμα, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών, η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, η Αρχή Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, η Ρ.Α.Α.Ε.Υ., η Ρ.Α.Σ., η Ρ.Α.Λ., η Ε.Ε.Α.Ε., η Ε.Ε.Τ.Τ. και το ΕΛ.ΚΕ.Δ. Στο ίδιο πλέγμα εντάσσονται οι κρίσιμες οντότητες και τα συναφή ενδιαφερόμενα μέρη. Στο ίδιο άρθρο προβλέπεται ότι η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. συνεργάζεται και ανταλλάσσει πληροφορίες με τη Γενική Γραμματεία Εθνικής Ασφάλειας, για την παρακολούθηση των πολιτικών ανθεκτικότητας των κρίσιμων οντοτήτων. Αντίστοιχα συνεργάζεται με την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, για τους κινδύνους, τις απειλές και τα περιστατικά εντός και εκτός κυβερνοχώρου που επηρεάζουν τις κρίσιμες οντότητες.

¹⁴ Γραμματεία της Διυπουργικής Επιτροπής Ελέγχου Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, ν. 5202/2025 Α' 84.

¹⁵ Άρθρο 105 παρ. 1 περ. ιγ' του ν. 5301/2026 (Α' 74), με το οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 3387/2005 Α' 224.

Τέλος, όλες οι αρχές και οι φορείς του δημόσιου τομέα συνεργάζονται με τη Γ.Γ.Π.Κ.Ο., για τις κρίσιμες οντότητες που υπάγονται στην αρμοδιότητά τους. Η συνεργασία αφορά ιδίως την ανταλλαγή πληροφοριών, τη συντονισμένη εποπτεία, την αποτελεσματική εφαρμογή της παρούσας Στρατηγικής και την υλοποίηση των μέτρων ανθεκτικότητας του άρθρου 14 του νόμου.

Η Στρατηγική διασφαλίζει τον δομημένο συντονισμό των Φορέων αυτών με τη Γ.Γ.Π.Κ.Ο., ιδίως στη διαχείριση περιστατικών και κρίσεων των κρίσιμων οντοτήτων, μέσω του Κέντρου Αναφοράς Συμβάντων του αρμόδιου Τμήματος της Διεύθυνσης της Γ.Γ.Π.Κ.Ο., κοινών ομάδων αποτίμησης περιστατικών, κοινών εκπαιδεύσεων και ασκήσεων ετοιμότητας, κοινών ερευνητικών δράσεων, από κοινού αξιοποίησης χρηματοδοτικών εργαλείων, με πλήρη σεβασμό στις αρμοδιότητές τους και στους κανόνες διαβάθμισης και προστασίας πληροφοριών.

6.7 Εξαιρούμενοι τομείς

Οι εξαιρούμενοι τομείς (άμυνα, εθνική και δημόσια ασφάλεια, επιβολή του νόμου, δικαιοσύνη και πολιτική προστασία), δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις του παρόντος πλαισίου ανθεκτικότητας. Ωστόσο, οι φορείς αυτοί επιτελούν οι ίδιοι κρίσιμες λειτουργίες του κράτους και η ικανότητά τους να υποστηρίζουν τις κρίσιμες οντότητες σε περιόδους κρίσης 37 προϋποθέτει ότι παραμένουν, πρωτίστως, οι ίδιοι λειτουργικοί. Η ανθεκτικότητά τους αποτελεί προϋπόθεση για την ανθεκτικότητα του συνόλου των κρίσιμων οντοτήτων και κατ' επέκταση της χώρας.

Για το λόγο αυτό, και χωρίς να θίγεται το ειδικό καθεστώς εξαίρεσής τους, η Στρατηγική ενθαρρύνει τους εξαιρούμενους τομείς να εναρμονίζουν τις δικές τους ρυθμίσεις ανθεκτικότητας έναντι φυσικών απειλών, τόσο ως προς την ασφάλεια από κακόβουλες ενέργειες (security), όσο και ως προς την προστασία από ατυχήματα και φυσικές καταστροφές (safety), με την προσέγγιση και τις κοινές μεθοδολογίες της παρούσας Στρατηγικής. Ενθαρρύνονται να αναπτύσσουν, με δική τους ευθύνη και σύμφωνα με το οικείο θεσμικό τους πλαίσιο, εκτίμηση κινδύνων, μέτρα φυσικής προστασίας και σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας και ετοιμότητας και λοιπές συναφείς δράσεις, προσαρμοσμένα στην αποστολή τους. Η εναρμόνιση αυτή δεν είναι δευτερεύουσα όπως προαναφέρθηκε, καθώς η ανθεκτικότητα των εξαιρούμενων Φορέων/Υπηρεσιών είναι άρρηκτα διασυνδεδεμένη και αποτελεί βασική προϋπόθεση της συνολικής ανθεκτικότητας των ίδιων των κρίσιμων οντοτήτων. Γι' αυτόν το λόγο, η παρούσα Στρατηγική θέτει όλα τα απαραίτητα και συναφή εργαλεία (π.χ. μεθοδολογίες, σχέδια, χρηματοδοτικά μέσα κ.λπ.) του εθνικού πλαισίου ανθεκτικότητας των Κ.Ο., προς αναλογική αξιοποίηση από τους εξαιρούμενους τομείς, ώστε να επιτυγχάνεται συνεκτική εθνική προσέγγιση χωρίς επικαλύψεις.

6.8 Συνοπτικός πίνακας ρόλων και αρμοδιοτήτων

Η συνοπτική κατανομή ρόλων και αρμοδιοτήτων παρατίθεται συγκεντρωτικά στα Παραρτήματα Β' (Τομεακές Αρμόδιες Αρχές) και Γ' (ενδεικτικό matrix αρμοδιοτήτων RACI).

6.9 Ευθυγράμμιση με το Πλαίσιο Διακυβέρνησης του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.)

Το ελληνικό μοντέλο διακυβέρνησης ευθυγραμμίζεται με το Εργαλείο Πολιτικής του Ο.Ο.Σ.Α. για τη Διακυβέρνηση της Ανθεκτικότητας Κρίσιμων Υποδομών, διεθνές σημείο αναφοράς που αποτυπώνει τις Συστάσεις του Ο.Ο.Σ.Α. για τη Διακυβέρνηση Κρίσιμων Κινδύνων και την ανθεκτικότητα υποδομών¹⁶. Το εθνικό σύστημα καλύπτει και τις επτά (7) κατευθύνσεις του Εργαλείου:

1. Πολυτομεακή δομή διακυβέρνησης του συστήματος ανθεκτικότητας¹⁷.
2. Κατανόηση των σύνθετων διασυνδέσεων και τρωτοτήτων για ιεράρχηση των προσπάθειών μετριασμού¹⁸.
3. Οικοδόμηση εμπιστοσύνης με ασφαλή ανταλλαγή πληροφοριών¹⁹.
4. Συμπράξεις για κοινό όραμα και ρεαλιστικούς στόχους ανθεκτικότητας²⁰.
5. Μείγμα πολιτικών για ιεράρχηση οικονομικά αποδοτικών μέτρων σε όλον τον κύκλο ζωής, βάσει ανάλυσης κόστους-οφέλους²¹.
6. Διασφάλιση παρακολούθησης της υλοποίησης²².
7. Αντιμετώπιση της διασυνοριακής διάστασης των συστημάτων των υποδομών²³.

38

7. Διασύνδεση με εθνικές στρατηγικές και διεθνή πλαίσια

Η Στρατηγική εντάσσεται στο ευρωπαϊκό πλαίσιο ανθεκτικότητας και ασφάλειας²⁴ και ευθυγραμμίζεται με συναφείς εθνικές πολιτικές και στρατηγικές, σε τομείς π.χ. όπως εθνική

¹⁶ OECD/LEGAL/0405 και 0460

¹⁷ Βλ. παρόν Κεφάλαιο

¹⁸ Βλ. Κεφάλαιο 9

¹⁹ Βλ. ενότητα 6.5 Κεφαλαίου 6 και δίκτυα TISN

²⁰ Βλ. Κεφάλαιο 3 και ενότητα 5.4 Κεφαλαίου 5

²¹ Βλ. ενότητες 3.5 Κεφαλαίου 3 και 5.3 Κεφαλαίου 5, Κεφάλαιο 11

²² Βλ. Κεφάλαιο 15

²³ Βλ. Παράρτημα Δ'

ασφάλεια, πολιτική προστασία, κυβερνοασφάλεια, κλιματική προσαρμογή, διασφαλίζοντας κοινές μεθοδολογίες και αποφυγή επικαλύψεων.

Σε διεθνές επίπεδο, ευθυγραμμίζεται με τα βασικά συναφή ευρωπαϊκά πλαίσια, CER, NIS2, DORA, FDI Tool, με τις επτά (7) Βασικές Απαιτήσεις Ανθεκτικότητας του NATO, με διεθνή πρότυπα (ISO), το πλαίσιο SENDAI του Ο.Η.Ε. για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας κοινωνιών, υποδομών και κρατών, καθώς και το πλαίσιο διακυβέρνησης κρίσιμων οντοτήτων του Ο.Ο.Σ.Α. Λόγω της θέσης της χώρας ως ενεργειακού, ψηφιακού και εμπορικού-διαμετακομιστικού κόμβου, ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στη διασυνοριακή συνεργασία (ενεργειακοί διάδρομοι, υποθαλάσσια καλώδια, θαλάσσιες μεταφορές). Η αναλυτική διασύνδεση με τα εθνικά, ευρωπαϊκά και διεθνή πλαίσια αποτυπώνεται στο Παράρτημα Δ' και εξειδικεύεται στο Σχέδιο Υλοποίησης της Στρατηγικής.

8. Συντονισμός με την κυβερνοασφάλεια (CER-NIS2-DORA)

Η φυσική και η ψηφιακή ασφάλεια είναι, σε πολλές περιπτώσεις, άρρηκτα συνδεδεμένες. Ο συντονισμός των δύο πλαισίων είναι ουσιώδης και αναγκαίος.

8.1 Λογική του διπλού πλαισίου

39 Οι Οδηγίες CER και NIS2 δεν λειτουργούν σε απομονωμένα πεδία. Σημαντικό μέρος των κρίσιμων οντοτήτων εμπίπτει ταυτόχρονα και στα δύο πεδία, ως κρίσιμο κατά την CER και ως ουσιώδες κατά την NIS2. Το άρθρο 10 του ν. 5236/2025 προβλέπει ρητά τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών. Σε εθνικό επίπεδο, η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. και η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας (Ε.Α.Κ.), η οποία συστάθηκε με τον ν. 5086/2024 (Α' 23) και αποτελεί την αρμόδια αρχή για το πλαίσιο NIS2²⁵, συγκροτούν ένα θεσμοθετημένο πλαίσιο συνεργασίας, για μια ενιαία Ανθεκτικότητα.

Η παρούσα Στρατηγική συμβαδίζει πλήρως με την Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας (2026-2030). Οι δύο στρατηγικές συγκροτούν τους δύο συμπληρωματικούς πυλώνες της Εθνικής Ανθεκτικότητας των Κ.Ο., τον φυσικό και τον ψηφιακό, με κοινή στόχευση την

²⁴ Οδηγία CER [Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και την κατάργηση της οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου (L 333/164, 27.12.2022)].

Οδηγία NIS2 [Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 και της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και την κατάργηση της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (L 333/80, 27.12.2022)].

Κανονισμός DORA [Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2554 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1060/2009, (ΕΕ) αριθ. 648/2012, (ΕΕ) αριθ. 600/2014, (ΕΕ) αριθ. 909/2014 και (ΕΕ) 2016/1011 (L 333/1, 27.12.2022)].

²⁵ ν. 5160/2024, Α' 195.

προστασία των κρίσιμων υπηρεσιών. Οι στρατηγικοί τους στόχοι ευθυγραμμίζονται ως προς την πρόληψη, την προστασία, την ανταπόκριση, τη διακυβέρνηση και την ανάπτυξη ικανοτήτων.

8.2 Μνημόνιο Συνεργασίας Γ.Γ.Π.Κ.Ο. - Ε.Α.Κ.

Σε εφαρμογή του άρθρου 10 του ν. 5236/2025, προβλέπεται η δυνατότητα κατάρτισης και συνδιαμόρφωσης μνημονίου συνεργασίας των Γ.Γ.Π.Κ.Ο. και Ε.Α.Κ, όπως θα εξειδικευθεί στο Σχέδιο Υλοποίησης της Στρατηγικής. Το μνημόνιο θα αποτελεί τον επιχειρησιακό κορμό της συντονισμένης εφαρμογής CER και NIS2 (ν. 5236/2025 και 5160/2024) και θα καλύπτει ρυθμίσεις για τη φυσική ασφάλεια και ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων του τομέα των ψηφιακών υποδομών, ώστε να μην υφίσταται κενό μεταξύ φυσικής και ψηφιακής προστασίας.

8.3 Τριμερές Μνημόνιο Συνεργασίας Γ.Γ.Π.Κ.Ο. - Τ.τ.Ε. - Ε.Κ. (Συντονισμός με DORA)

Στον τραπεζικό κλάδο²⁶ και στις υποδομές χρηματοπιστωτικών αγορών²⁷, οι σχετικές οντότητες προσδιορίζονται μεν ως κρίσιμες και εγγράφονται στο Εθνικό Μητρώο, σύμφωνα όμως με το άρθρο 9 του ν. 5236/2025²⁸ εξαιρούνται από τις ουσιαστικές υποχρεώσεις του Κεφαλαίου Γ' (εκτίμηση κινδύνων και μέτρα ανθεκτικότητας της οντότητας, έλεγχοι αξιοπιστίας προσωπικού, κοινοποίηση περιστατικών), από τα άρθρα 18 και 19 του Κεφαλαίου Δ' και από το Κεφάλαιο Ε' (εποπτεία και κυρώσεις). Τούτο, διότι ο τομέας διέπεται, ως ειδικότερο πλαίσιο (lex specialis), από τον Κανονισμό DORA (ΕΕ) 2022/2554 (άρθρα 148-152 ν. 5193/2025, Α' 56), για την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα, ο οποίος εφαρμόζεται από τη 17η Ιανουαρίου 2025. Αρμόδιες αρχές, κατά το άρθρο 10 του ως άνω νόμου, ορίζονται οι αρχές του άρθρου 46 του Κανονισμού DORA, ήτοι η Τράπεζα της Ελλάδος και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. διατηρεί τον ρόλο της ως αρμόδια αρχή και ενιαίο σημείο επαφής του εθνικού συστήματος ανθεκτικότητας Κ.Ο.

40

Για την αποφυγή επικάλυψεων και κενών, στο Σχέδιο Υλοποίησης της Στρατηγικής θα προβλέπεται η δυνατότητα κατάρτισης και συνδιαμόρφωσης τριμερούς μνημονίου συνεργασίας: Γ.Γ.Π.Κ.Ο. - Τράπεζα της Ελλάδος - Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Το Μνημόνιο θα αποτελεί τον επιχειρησιακό σύνδεσμο των δύο πλαισίων (CER και DORA) και θα καλύπτει την οριοθέτηση των πεδίων συνεργασίας της φυσικής ασφάλειας (security και safety), των κρίσιμων οντοτήτων του τραπεζικού κλάδου και των υποδομών χρηματοπιστωτικών αγορών, ο οποίος δεν καλύπτεται από το πλαίσιο του ν. 5236/2025, διασφαλίζοντας ότι δεν υφίστανται κενά.

Στο Μνημόνιο, όπου απαιτείται, θα δύναται να συμμετέχει και η Ε.Α.Κ.

²⁶ Περ. 3 του Παραρτήματος του ν. 5236/2025.

²⁷ Περ. 4 του Παραρτήματος του ν. 5236/2025.

²⁸ Άρθρο 8 της Οδηγίας CER.

8.4 Λειτουργική–επιχειρησιακή διασύνδεση και επιχειρησιακή συνέχεια

Εντός της Γ.Γ.Π.Κ.Ο., θα λειτουργεί Κέντρο Αναφοράς Συμβάντων Κρίσιμων Οντοτήτων, το οποίο διασυνδέεται με αντίστοιχα κέντρα και δομές όλων των εμπλεκόμενων Φορέων/Υπηρεσιών (π.χ. CSIRT, Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ., Κ.ΕΠΙΧ. Π.Σ., κ.ά.) και αντίστοιχες δομές των Κ.Ο., μέσω ασφαλών δικτύων διαβαθμισμένου περιεχομένου.

Η ίδια η αρμόδια αρχή σχεδιάζεται να είναι ανθεκτική. Η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. διαθέτει πρόβλεψη επιχειρησιακής συνέχειας, εφεδρικά μέσα επικοινωνίας και εναλλακτικές λύσεις, ώστε να παραμένει λειτουργική ακόμη και σε υποβαθμισμένο ή μη λειτουργικό περιβάλλον των κεντρικών δομών της.

ΜΕΡΟΣ Γ΄: Από τη στρατηγική στη δράση

Τα κεφάλαια, που ακολουθούν, περιγράφουν, σε επίπεδο κατεύθυνσης, τους βασικούς μηχανισμούς υλοποίησης. Η αναλυτική μεθοδολογική και διαδικαστική εξειδίκευσή τους, αποτελεί αντικείμενο του Σχεδίου Υλοποίησης της παρούσης Στρατηγικής και των κανονιστικών αποφάσεων του άρθρου 24 του ν. 5236/2025 (Α' 175).

9. Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων

Η Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων Κρίσιμων Οντοτήτων, που διενεργείται κατά το άρθρο 6 του ν. 5236/2025, αποτελεί τον βασικό μηχανισμό στρατηγικής ανάλυσης κινδύνων, που τροφοδοτεί τόσο τη στοχοθεσία όσον αφορά στην προστασία, καθώς και τον προσδιορισμό των κρίσιμων οντοτήτων. Έχει στρατηγικό και διατομεακό χαρακτήρα. Εξετάζει κινδύνους σε επίπεδο κρίσιμων λειτουργιών, τομέων και ουσιαστών υπηρεσιών και δεν υποκαθιστά την τεχνική αξιολόγηση μεμονωμένων οργανισμών. Το μεθοδολογικό πλαίσιο αναπτύσσεται στις ενότητες που ακολουθούν.

9.1 Μια ολιστική, πολυδιάστατη προσέγγιση

Όπως αναδείχθηκε²⁹, οι απειλές σπάνια εμφανίζονται μεμονωμένες. Για το λόγο αυτό, η Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων Κ.Ο. υιοθετεί ολιστική προσέγγιση, ενσωματώνοντας σε μία ενιαία εικόνα τις παρακάτω διαστάσεις κινδύνου:

- **Ασφάλεια (security):** φυσική προστασία έναντι ανθρωπογενών απειλών/κινδύνων όπως δολιοφθοράς, τρομοκρατίας, εγκληματικών ενεργειών και εσωτερικών απειλών.
- **Ασφάλεια (safety):** φυσικές και τεχνολογικές απειλές/κίνδυνοι, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών ατυχημάτων που πυροδοτούνται από φυσικά αίτια (NaTech).
- **Κυβερνοχώρος (cyber):** κυβερνοαπειλές κατά συστημάτων πληροφορικής και βιομηχανικού ελέγχου.
- **Υβριδική (hybrid):** συνδυασμένες ενέργειες κρατικών και μη δρώντων, περιλαμβανομένης της χειραγώγησης της πληροφορίας.
- **Αμυντική (defence):** απαιτήσεις συνέχειας των λειτουργιών που υποστηρίζουν την άμυνα και τη συλλογική ασφάλεια.
- **Κλιματική (climate):** επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και ανάγκες προσαρμογής των υποδομών.
- **Γεωπολιτική (geopolitical):** περιφερειακή αστάθεια, στρατηγικές εξαρτήσεις και διακρατικές αλληλεξαρτήσεις.

²⁹ Βλ. ενότητα 2.1 Κεφαλαίου 2

Η αξία της προσέγγισης αυτής έγκειται στο ότι οι διαστάσεις αυτές αλληλεπιδρούν. Π.χ., ένα ακραίο κλιματικό φαινόμενο μπορεί να προκαλέσει τεχνολογικό ατύχημα (NaTech), που με τη σειρά του εξελίσσεται σε κρίση ασφάλειας και διακοπή της παρεχόμενης υπηρεσίας. Μια γεωπολιτική ένταση μπορεί να εκδηλωθεί ως υβριδική απειλή ή μία κυβερνοεπίθεση. Η ολιστική προσέγγιση αποτυπώνει επακριβώς αυτούς τους σύνθετους, αλυσιδωτούς κινδύνους, τις άμεσες, έμμεσες, διατομεακές και διασυννοριακές επιπτώσεις.

9.2 Σκοπός, πεδίο εφαρμογής και βασικές αρχές

Η Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων αποτελεί τον βασικό μηχανισμό στρατηγικής ανάλυσης για τη συστηματική αναγνώριση, αξιολόγηση και ιεράρχηση των κινδύνων που δύνανται να επηρεάσουν την αδιάλειπτη παροχή βασικών υπηρεσιών. Διενεργείται από τη Γ.Γ.Π.Κ.Ο. (άρθρο 6 του ν. 5236/2025), καλύπτει το σύνολο των τομέων και υποτομέων του Παραρτήματος του ως άνω νόμου, εντός της Ελληνικής Επικράτειας και λαμβάνει υπόψη τις αλληλεξαρτήσεις μεταξύ υπηρεσιών, υποδομών και αλυσίδων εφοδιασμού. Θεμελιώνεται στην αρχή της προσέγγισης πολλαπλών κινδύνων (all-hazards), συνεκτιμώντας τόσο μεμονωμένους όσο και συνδυαστικούς παράγοντες απειλής, καθώς και τις πιθανές αλυσιδωτές, διατομεακές ή διασυννοριακές επιπτώσεις.

43 Η διαδικασία εξυπηρετεί, ιδίως, την υποστήριξη της εφαρμογής κατάλληλων μέτρων
 — ανθεκτικότητας, την ενίσχυση της εθνικής ικανότητας πρόληψης, ανταπόκρισης και ανάκαμψης, τη διασφάλιση της συνέχειας των βασικών υπηρεσιών και την υποστήριξη της διατομεακής και διασυννοριακής συνεργασίας. Παράλληλα, τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνων λαμβάνονται υπόψη στη διαδικασία προσδιορισμού των κρίσιμων οντοτήτων (άρθρο 7 του ν. 5236/2025).

9.3 Διακυβέρνηση, εκπόνηση και επικαιροποίηση

Η ευθύνη εκπόνησης ανήκει στη Γ.Γ.Π.Κ.Ο., με τη συνδρομή της Επιτροπής Εκτίμησης Κινδύνων (άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 5236/2025). Στην Επιτροπή προεδρεύει ο Διευθυντής της αρμόδιας για τον στρατηγικό σχεδιασμό οργανικής μονάδας της Γ.Γ.Π.Κ.Ο. και συμμετέχουν εκπρόσωποι των θεσμικά εμπλεκόμενων Φορέων/Υπηρεσιών, ιδίως της Γενικής Γραμματείας Εθνικής Ασφάλειας, της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος. Τα μέλη της διαθέτουν εμπειρία ή εξειδίκευση στα θέματα κρίσιμων οντοτήτων και διαχείρισης κινδύνων και δεν λαμβάνουν αμοιβή. Κατά περίπτωση, δύνανται να καλούνται λοιποί συναρμόδιοι δημόσιοι Φορείς/Υπηρεσίες, επιστημονικοί οργανισμοί (π.χ. ΚΕ.ΜΕ.Α.) ή Τομεακές Αρμόδιες Αρχές, ιδίως για εξειδικευμένους φυσικούς, βιολογικούς, κλιματικούς, γεωπολιτικούς ή τομεακούς κινδύνους, ενώ η Επιτροπή δύναται να λειτουργεί σε υποομάδες ανά τομέα και υποτομέα. Η Επιτροπή συνεδριάζει υπό τον Πρόεδρό της και

καθορίζει τις βασικές παραμέτρους της αξιολόγησης (πεδίο, χρονικό ορίζοντα, παραδοχές και μεθοδολογική προσέγγιση), ενώ στο τελικό στάδιο προβαίνει σε συνθετική ανάλυση των σεναρίων, ώστε να προκύψει η εκτίμηση κινδύνου σε εθνικό επίπεδο. Η εκτίμηση επικαιροποιείται όποτε κρίνεται αναγκαίο, π.χ. λόγω μεταβολής του περιβάλλοντος απειλών και, σε κάθε περίπτωση, τουλάχιστον ανά τετραετία.

9.4 Κατηγορίες κινδύνων και συνεκτίμηση λοιπών αξιολογήσεων

Η εκτίμηση εξετάζει ευρύ φάσμα απειλών και κινδύνων, όπως φυσικές, ανθρωπογενείς, τεχνολογικές και υβριδικές, κυβερνοαπειλές, διατομεακούς και διασυνοριακούς κινδύνους, καθώς και κινδύνους που απορρέουν από την κλιματική αλλαγή ή από γεωπολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις. Για τη διασφάλιση συνεκτικότητας και διαλειτουργικότητας, συνεκτιμώνται κατ' ελάχιστον:

- Οι εκτιμήσεις κινδύνου της Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας.
- Οι εκτιμήσεις της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας και οι προβλέψεις κλιματικών μεταβολών στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής και των Περιφερειακών Σχεδίων Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή.
- Οι τομεακές αξιολογήσεις του πλαισίου κυβερνοασφάλειας (NIS2).
- Οι αξιολογήσεις κινδύνου του χρηματοπιστωτικού και τραπεζικού τομέα κατά τον Κανονισμό DORA (ΕΕ) 2022/2554 (ν. 5193/2025 Α' 56).
- Οι εκτιμήσεις των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων (Ε.Υ.Π., ΕΛ.ΑΣ., Λ.Σ.–ΕΛ.ΑΚΤ., Γ.Ε.ΕΘ.Α. κ.ά.).
- Υφιστάμενες τομεακές και υποτομεακές αξιολογήσεις.
- Διατομεακές και διασυνοριακές αξιολογήσεις και κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή άλλων αρμόδιων ευρωπαϊκών μηχανισμών.

44

9.5 Μεθοδολογία: επτά διαδοχικά στάδια

Η Μεθοδολογία είναι ενιαία, συστηματική και διαδοχική και στηρίζεται στις αρχές της συγκρισιμότητας και της τυποποίησης, με χρήση ενιαίων κριτηρίων και πενταβάθμιων κλιμάκων αποτίμησης τόσο της σπουδαιότητας των απειλών όσο και των επιπτώσεων των σεναρίων. Τα κριτήρια και οι κλίμακες ευθυγραμμίζονται με διεθνώς αναγνωρισμένες πρακτικές εκτίμησης κινδύνου, όπως οι μεθοδολογίες του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (JRC), ο εθνικός δείκτης κινδύνου των ΗΠΑ (FEMA National Risk Index) και οι συστάσεις του Ο.Ο.Σ.Α. για τη διακυβέρνηση κρίσιμων κινδύνων. Αναπτύσσεται σε επτά (7) στάδια:

- Στάδιο 1: Καθορισμός του πλαισίου και των κριτηρίων αξιολόγησης (πεδίο, παραδοχές, πενταβάθμιες κλίμακες πιθανότητας και συνέπειας).

- Στάδιο 2: Καταγραφή και χαρτογράφηση των ουσιωδών υπηρεσιών και κρίσιμων λειτουργιών ανά τομέα και υποτομέα.
- Στάδιο 3: Χαρτογράφηση των διατομεακών και διασυνοριακών αλληλεξαρτήσεων.
- Στάδιο 4: Κατάρτιση ενιαίας λίστας απειλών/κινδύνων και επιλογή εκείνων που θα αποτελέσουν αντικείμενο περαιτέρω ανάλυσης.
- Στάδιο 5: Ανάπτυξη σεναρίων, συμπεριλαμβανομένων σύνθετων, υβριδικών και ακραίων.
- Στάδιο 6: Ανάλυση και αξιολόγηση των σεναρίων (πιθανοφάνεια × συνέπειες, με συνεκτίμηση συστημικών και αλυσιδωτών επιπτώσεων).
- Στάδιο 7: Εξαγωγή τεκμηριωμένων συμπερασμάτων και ιεράρχηση προτεραιοτήτων για την ενίσχυση της εθνικής ανθεκτικότητας.

9.6 Αξιοποίηση και διαβάθμιση των αποτελεσμάτων

Η ενιαία εικόνα κινδύνου αποτελεί τη βάση για τον καθορισμό προτεραιοτήτων και τη λήψη αποφάσεων. Κατευθύνει άμεσα τα μέτρα μετριασμού των κινδύνων³⁰ και την ιεράρχηση της υποστήριξης προς τις οντότητες³¹. Οι τομείς και οι υπηρεσίες υψηλότερης διακινδύνευσης προηγούνται στον χαρακτηρισμό, στις επιθεωρήσεις, στη στήριξη και στη χρηματοδότηση. Οι ίδιες διαστάσεις διαρθρώνουν και τις εκτιμήσεις κινδύνου των οντοτήτων και τα Σχέδια Ανθεκτικότητάς τους, εξασφαλίζοντας συνοχή από το στρατηγικό έως το λειτουργικό επίπεδο, ενώ οι Δείκτες Κρίσιμου Κινδύνου³² μεταφράζουν την εικόνα αυτή σε κλιμακωτά ελάχιστα όρια έγκαιρης προειδοποίησης.

Τα συμπεράσματα της εκτίμησης τροφοδοτούν τον προσδιορισμό των κρίσιμων οντοτήτων (άρθρο 7 του ν. 5236/2025), τον σχεδιασμό των μέτρων μετριασμού και το σύστημα δεικτών παρακολούθησης. Ειδικότερα, το αποτέλεσμα της Εκτίμησης Κινδύνων τίθεται σε εφαρμογή για τον προσδιορισμό των κρίσιμων οντοτήτων όσον αφορά: α) το μέγεθος της απώλειας ή διαταραχής (υψηλός αντίκτυπος έναντι χαμηλού αντίκτυπου) της παροχής της βασικής υπηρεσίας από μια δεδομένη οντότητα και β) την πιθανότητα απώλειας ή διαταραχής (υψηλή πιθανότητα έναντι χαμηλής πιθανότητας) της παροχής βασικής υπηρεσίας από μία δεδομένη οντότητα. Γενικά, η πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες παρέχεται αποκλειστικά σε εξουσιοδοτημένα πρόσωπα και Φορείς, σύμφωνα με την αρχή της αναγκαιότητας γνώσης (need-to-know) και τις εφαρμοστέες απαιτήσεις ασφάλειας πληροφοριών.

Ως προς τη διαβάθμιση, τα αποτελέσματα τηρούνται με ευθύνη της Γ.Γ.Π.Κ.Ο. και διακινούνται αναλογικά. Η πλήρης εικόνα κινδύνου διακινείται μόνο μεταξύ των αρμόδιων

³⁰ Βλ. Κεφάλαιο 11

³¹ Βλ. Κεφάλαιο 12

³² Βλ. Παράρτημα ΣΤ'

Αρχών/Φορέων/Υπηρεσιών, σύμφωνα με το εθνικό πλαίσιο διαβάθμισης. Τα τομεακά συμπεράσματα κοινοποιούνται στις οικείες Τομεακές Αρμόδιες Αρχές/Φορείς/Υπηρεσίες και στις επηρεαζόμενες οντότητες, κατά το μέτρο που τις αφορούν (με χρήση του πρωτοκόλλου TLP). Στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποβάλλονται, εντός τριών (3) μηνών από τη διενέργεια της εκτίμησης, οι σχετικές πληροφορίες για τους τύπους των κινδύνων που εντοπίστηκαν και τα αποτελέσματά της, ανά τομέα και υποτομέα (άρθρο 6 παρ. 6 του ν. 5236/2025 και άρθρο 5 παρ. 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557 για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων - CER), ενώ μη διαβαθμισμένη σύνοψη δύναται να αξιοποιείται για την ενημέρωση του κοινού. Η αναλυτική μεθοδολογία αποτελεί αντικείμενο κανονιστικής απόφασης της εξουσιοδοτικής διάταξης του άρθρου 24 του ν. 5236/2025.

10. Προσδιορισμός κρίσιμων οντοτήτων

Ο προσδιορισμός των κρίσιμων οντοτήτων είναι το βήμα που μετατρέπει τη Στρατηγική από κείμενο πολιτικής σε συγκεκριμένες υποχρεώσεις, στήριξη και εποπτεία. Το πλαίσιο ενεργοποιείται για μια οντότητα μόνο από τη στιγμή που αυτή χαρακτηριστεί κρίσιμη. Τη διαδικασία συντονίζει η Γ.Γ.Π.Κ.Ο., σε συνεργασία με τις Τομεακές Αρμόδιες Αρχές/Φορείς/Υπηρεσίες, με βάση τα τρία σωρευτικά κριτήρια χαρακτηρισμού και τα κριτήρια σημαντικής διαταραχής των άρθρων 7 και 8 του ν. 5236/2025 (Α' 175).

46

Η προσέγγιση είναι τεκμηριωμένη, σταδιακή και βασισμένη στον κίνδυνο. Η Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων δεν υποκαθιστά τα κριτήρια του νόμου, αλλά λειτουργεί ως πυξίδα ιεράρχησης, καθορίζοντας ποιοι τομείς και ποιες υπηρεσίες εξετάζονται πρώτοι και με ποιο βάθος τεκμηρίωσης. Κάθε υποψήφια οντότητα αξιολογείται με ενιαία και διαφανή μεθοδολογία, με μετρήσιμα κριτήρια αντικτύπου, κοινή κλίμακα βαθμολόγησης και πλήρη φάκελο τεκμηρίωσης, ώστε κάθε χαρακτηρισμός να είναι αντικειμενικός, συγκρίσιμος μεταξύ τομέων και ανθεκτικός σε πιθανές ενστάσεις. Η εξειδίκευση των δεικτών ανά τομέα αποτυπώνεται στο υπό εκπόνηση Σχέδιο Υλοποίησης.

10.1 Κριτήρια χαρακτηρισμού

Κατά το άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 5236/2025, για τον χαρακτηρισμό μιας οντότητας ως κρίσιμης πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

- Η οντότητα παρέχει μία ή περισσότερες βασικές υπηρεσίες.
- Δραστηριοποιείται στην ελληνική επικράτεια, όπου βρίσκεται και η υποδομή ζωτικής σημασίας που την παρέχει.
- Τυχόν περιστατικό σε βάρος της θα προκαλούσε σημαντική διαταραχή στην παροχή της βασικής υπηρεσίας ή άλλων βασικών υπηρεσιών που εξαρτώνται από αυτήν.

10.2 Διαδικασία προσδιορισμού και κοινοποίηση

Η αξιολόγηση κάθε υποψήφιας οντότητας ακολουθεί τρία διαδοχικά στάδια, ώστε ο χαρακτηρισμός να στηρίζεται σε πλήρη, συγκρίσιμη και επαληθεύσιμη τεκμηρίωση:

- Στάδιο 1, Έναρξη και συλλογή στοιχείων: η διαδικασία εκκινεί περιοδικά, κατόπιν εισήγησης της οικείας Τομεακής Αρχής/Φορέα/Υπηρεσίας, αυτεπάγγελτα από τη Γ.Γ.Π.Κ.Ο. ή όταν μεταβληθούν ουσιαδώς τα χαρακτηριστικά μιας οντότητας. Συγκεντρώνονται τα αναγκαία στοιχεία, όπως οι παρεχόμενες βασικές υπηρεσίες, υποδομές ζωτικής σημασίας, γεωγραφική εμβέλεια και εξυπηρετούμενοι χρήστες, αλληλεξαρτήσεις και βαθμός εξάρτησης άλλων υπηρεσιών, υφιστάμενα μέτρα ανθεκτικότητας και τυχόν προηγούμενα σοβαρά περιστατικά.
- Στάδιο 2, Αξιολόγηση των κριτηρίων: εξετάζεται η σωρευτική πλήρωση των τριών κριτηρίων του άρθρου 7 του ν. 5236/2025. Για το τρίτο κριτήριο, τη σημαντική διαταραχή, ο δυνητικός αντίκτυπος βαθμολογείται σε πενταβάθμια κλίμακα, με ενιαία, μετρήσιμα κριτήρια που εξειδικεύουν τα κριτήρια του άρθρου 8 του ίδιου νόμου. Συγκεκριμένα, αξιολογούνται:
 - ✓ Ο αριθμός χρηστών που εξαρτώνται από τη βασική υπηρεσία που παρέχεται από την αξιολογούμενη οντότητα,
 - ✓ Η γεωγραφική έκταση που θα μπορούσε να επηρεαστεί από ένα περιστατικό στην οντότητα (συμπεριλαμβανομένου του διασυννοριακού αντικτύπου και της ευαλωτότητας γεωγραφικά απομονωμένων περιοχών: νησιωτικών, απομακρυσμένων, ορεινών),
 - ✓ Οι πιθανολογούμενες ανθρώπινες απώλειες από ένα περιστατικό στην οντότητα,
 - ✓ Ο οικονομικός, περιβαλλοντικός και κοινωνικοπολιτικός αντίκτυπος που θα προκαλούσε ένα περιστατικό στην οντότητα,
 - ✓ Ο αντίκτυπος στη δημόσια υγεία, ασφάλεια και προστασία του πληθυσμού από ένα περιστατικό στην οντότητα,
 - ✓ Ο βαθμός εξάρτησης άλλων τομέων και υποτομέων από τη βασική υπηρεσία που παρέχει η οντότητα,
 - ✓ Το μερίδιο αγοράς της οντότητας στην περιοχή της συγκεκριμένης βασικής υπηρεσίας ή των οικείων βασικών υπηρεσιών,
 - ✓ Η σημασία της οντότητας για τη διατήρηση επαρκούς επιπέδου της βασικής υπηρεσίας, λαμβανομένων υπόψη των διαθέσιμων εναλλακτικών μέσων για την παροχή της εν λόγω βασικής υπηρεσίας.

Συμπληρωματικά, δύνανται να συνεκτιμώνται η συνδεσιμότητα και ο τυχόν ρυθμιστικός ρόλος της οντότητας, ο εκτιμώμενος χρόνος αποκατάστασης της υπηρεσίας και η ύπαρξη στρατηγικών αποθεμάτων.

Από τη μέση βαθμολογία προκύπτει το επίπεδο της δυνητικής διαταραχής:

- ✓ Χαμηλή,
- ✓ Σημαντική,
- ✓ Υψηλή
- Στάδιο 3, Χαρακτηρισμός και φάκελος αξιολόγησης: εφόσον η δυνητική διαταραχή αξιολογηθεί ως σημαντική ή υψηλή, η οντότητα χαρακτηρίζεται κρίσιμη με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Προστασίας Κρίσιμων Οντοτήτων. Για κάθε αξιολόγηση τηρείται στο Μητρώο πλήρης φάκελος:
 - ✓ Ταυτοποίηση της οντότητας,
 - ✓ Πίνακας βασικών υπηρεσιών,
 - ✓ Φύλλο βαθμολόγησης με τεκμηρίωση κάθε κρίσης,
 - ✓ Εισήγηση και τελική απόφαση.

Εντός ενός (1) μηνός από τον χαρακτηρισμό, η οντότητα ειδοποιείται για τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει, ενώ ο κατάλογος κοινοποιείται, ολικώς ή μερικώς και κατά περίπτωση, στα 48 λοιπά εμπλεκόμενα μέρη. Η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όποτε απαιτείται και τουλάχιστον ανά τετραετία, τις προβλεπόμενες πληροφορίες, όπως τυχόν πρόσθετες βασικές υπηρεσίες, αριθμό κρίσιμων οντοτήτων ανά τομέα και υπηρεσία, εφαρμοζόμενα κατώτατα όρια (άρθρο 7 παρ. 9 του ν. 5236/2025 και άρθρο 7 παρ. 2 της CER). Η περαιτέρω εξειδίκευση, δείκτες ανά τομέα, όρια βαθμολόγησης, συμπληρωματικά τομεακά κριτήρια μέσω ομάδων εστίασης, αποτυπώνονται στο Σχέδιο Υλοποίησης και στις εκδοθείσες πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 5236/2025.

10.3 Ελάχιστα βιώσιμα επίπεδα υπηρεσίας

Σε στρατηγικό επίπεδο υιοθετείται η αρχή των ελάχιστων βιώσιμων επιπέδων υπηρεσίας. Για κάθε ουσιώδη υπηρεσία προσδιορίζονται ανεκτά όρια διαταραχής και προτεραιότητες αποκατάστασης, ώστε ακόμη και υπό συνθήκες κρίσης να διατηρείται ένα ελάχιστο αποδεκτό επίπεδο λειτουργίας. Η ποσοτικοποίηση των ορίων αυτών ανά τομέα και ο καθορισμός κατώτατων ορίων για αποδεκτούς, ανεκτούς και μη αποδεκτούς κινδύνους εξειδικεύεται στο Σχέδιο Υλοποίησης.

10.4 Εθνικό Μητρώο Κρίσιμων Οντοτήτων

Οι χαρακτηρισμένες κρίσιμες οντότητες εγγράφονται στο Εθνικό Μητρώο Κρίσιμων Οντοτήτων, που τηρεί η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. Πέρα από τη διοικητική καταγραφή, το Μητρώο λειτουργεί

ως μηχανισμός εθνικής εποπτείας, εκτίμησης κινδύνου και επιχειρησιακού συντονισμού. Η πλήρης και αναλυτική λειτουργία του και τα τεχνικά χαρακτηριστικά του, εξειδικεύονται στο Σχέδιο Υλοποίησης και στην εκδοθησομένη Κ.Υ.Α. του άρθρου 24 παρ. 5 του ν. 5236/2025).

Το Μητρώο λειτουργεί ως κεντρικό πληροφοριακό σύστημα του εθνικού πλαισίου ανθεκτικότητας και ως μηχανισμός διαχείρισης γνώσης, χωρίς να θίγει τις αρμοδιότητες των Τομεακών Αρμόδιων Αρχών/Φορέων/Υπηρεσιών. Η συγκρότηση και η λειτουργία του διέπονται από τις αρχές της αναγκαιότητας, της αναλογικότητας, της ακρίβειας και επικαιρότητας των δεδομένων, της διαλειτουργικότητας, της προστασίας διαβαθμισμένων πληροφοριών, της λογοδοσίας και της ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων.

Κάθε κρίσιμη οντότητα καταχωρίζεται με μοναδικό αναγνωριστικό κωδικό, που επιτρέπει την ασφαλή αναγνώριση και διασύνδεση της εγγραφής σε όλα τα συναφή συστήματα (CER, NIS2, DORA, FDI) και την αποφυγή διπλής υποβολής στοιχείων. Η εγγραφή περιλαμβάνει, κατ'ελάχιστον, τις παρεχόμενες βασικές υπηρεσίες, τους τομείς και υποτομείς, βασικά λειτουργικά χαρακτηριστικά, στοιχεία επικοινωνίας, γεωχωρικά στοιχεία, καθώς και πληροφορίες ανθεκτικότητας και διαχείρισης κινδύνων. Η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. ασκεί κεντρική διακυβέρνηση δεδομένων, με πρότυπα ποιότητας (ακρίβεια, πληρότητα, συνέπεια, επικαιρότητα, ιχνηλασιμότητα), τήρηση ιστορικότητας των μεταβολών και ενσωμάτωση των αρχών «privacy by design» και «security by design».

49

— Η ενημέρωση του Μητρώου είναι συνεχής: οι κρίσιμες οντότητες υποχρεούνται να τηρούν ακριβή και επικαιροποιημένα στοιχεία και να συνεργάζονται με τη Γ.Γ.Π.Κ.Ο., η οποία διενεργεί ελέγχους πληρότητας και διασταυρώσεις. Η πρόσβαση είναι διαβαθμισμένη, με βάση τις αρχές της αναγκαιότητας γνώσης (need-to-know) και της ελάχιστης αναγκαίας πρόσβασης, μέσω ασφαλών και κρυπτογραφημένων διασυνδέσεων και με τήρηση αρχείων ελέγχου (audit logs). Το Μητρώο φιλοξενείται σε ελεγχόμενο κρατικό περιβάλλον με πρόβλεψη επιχειρησιακής συνέχειας και ανάκαμψης, ευθυγραμμίζεται με αναγνωρισμένα πρότυπα ασφάλειας πληροφοριών (σειρά ISO/IEC 27000) και είναι διαλειτουργικό με τα τομεακά μητρώα, το μητρώο του πλαισίου NIS2, λοιπές εθνικές βάσεις και συναφή ευρωπαϊκά συστήματα. Η επεξεργασία δεδομένων διέπεται από τον Γενικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 (G.D.P.R.) και το αντίστοιχο εθνικό πλαίσιο (ν. 4624/2019, Α' 137), με τη Γ.Γ.Π.Κ.Ο. ως υπεύθυνη επεξεργασίας, με σεβασμό προς την προστασία της εθνικής ασφάλειας, των διαβαθμισμένων πληροφοριών και του εμπορικού και βιομηχανικού απορρήτου.

10.5 Κρίσιμες οντότητες ιδιαίτερου ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος

Κατά το άρθρο 18 του ν. 5236/2025, ως κρίσιμη οντότητα ιδιαίτερου ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος θεωρείται εκείνη που έχει προσδιορισθεί ως κρίσιμη και παρέχει τις ίδιες ή παρεμφερείς βασικές υπηρεσίες προς ή εντός έξι (6) ή περισσότερων κρατών μελών. Η οντότητα ενημερώνει αμελλητί τη Γ.Γ.Π.Κ.Ο. για τις υπηρεσίες και τα κράτη μέλη που αφορά

και η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. κοινοποιεί τα στοιχεία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Αντιστρόφως, εφόσον η Επιτροπή ενημερώσει σχετικά, η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. ειδοποιεί επισήμως την οντότητα για τον χαρακτηρισμό και τις πρόσθετες υποχρεώσεις που απορρέουν.

Για τις οντότητες ιδιαίτερου ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δύναται να διοργανώνει, κατόπιν αιτήματος της χώρας ή με δική της πρωτοβουλία και τη σύμφωνη γνώμη της χώρας, συμβουλευτικές αποστολές για την αξιολόγηση των μέτρων που έχουν ληφθεί.

10.6 Επαναξιολόγηση

Ο κατάλογος των κρίσιμων οντοτήτων επανεξετάζεται όποτε κρίνεται απαραίτητο και τουλάχιστον ανά τετραετία. Οι οντότητες που δεν προσδιορίζονται πλέον ως κρίσιμες ειδοποιούνται εγκαίρως και ενημερώνονται ότι παύουν να υπέχουν τις σχετικές υποχρεώσεις.

11. Μέτρα ενίσχυσης ανθεκτικότητας

Κάθε κρίσιμη οντότητα διενεργεί δική της εκτίμηση κινδύνων και καταρτίζει σχέδιο ανθεκτικότητας, που εγκρίνεται και επικαιροποιείται περιοδικά. Με βάση αυτό το σχέδιο, λαμβάνει τεχνικά, οργανωτικά και λειτουργικά μέτρα που καλύπτουν, πέραν των προβλεπομένων στο άρθρο 14 ν. 5236/2025, Α' 175:

- Πρόληψη και μετριασμό κινδύνων, φυσική προστασία εγκαταστάσεων και προστασία 50 έναντι υβριδικών και εσωτερικών απειλών.
- Επιχειρησιακή συνέχεια, διαχείριση εκτάκτων αναγκών και ταχεία αποκατάσταση λειτουργιών, διασφάλιση εναλλακτικού δικτύου παροχής βασικής υπηρεσίας.
- Ασφάλεια και αξιοπιστία του προσωπικού σε ευαίσθητες θέσεις, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο ελέγχου καταλληλότητας (άρθρο 15 ν. 5236/2025).
- Διαχείριση και έγκαιρη κοινοποίηση περιστατικών στη Γ.Γ.Π.Κ.Ο (αρχική εντός 24 ωρών και αναλυτική έκθεση εντός 1 μηνός).

Τα μέτρα εφαρμόζονται με βάση την αρχή της αναλογικότητας προς το επίπεδο κινδύνου και κρισιμότητας. Τα μέτρα αυτά αποτελούν τις ελάχιστες απαιτήσεις. Οι κρίσιμες οντότητες δύνανται να λαμβάνουν πρόσθετα μέτρα ανθεκτικότητας πέραν αυτών.

Τι σημαίνει η Στρατηγική για μια κρίσιμη οντότητα

Πτυχή	Τι προβλέπεται
Υποχρεώσεις	Εκτίμηση κινδύνων εντός εννέα (9) μηνών από την ειδοποίηση προσδιορισμού, εκπόνηση και εφαρμογή Σχεδίου Ανθεκτικότητας, τεχνικά και οργανωτικά μέτρα και μέτρα ασφαλείας, έλεγχος αξιοπιστίας προσωπικού σε ευαίσθητες θέσεις, ορισμός Υπευθύνου Ανθεκτικότητας, αναφορά περιστατικών εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών και λεπτομερής έκθεση εντός ενός (1) μηνός.

Πτυχή	Τι προβλέπεται
Στήριξη	Τεχνική καθοδήγηση, υποδείγματα και εργαλεία μέσω του Μητρώου Κ.Ο. (ψηφιακής πύλης), εκπαίδευση και πιστοποίηση και ειδική, αναλογική στήριξη για τις μικρομεσαίες οντότητες (βλ. Κεφάλαιο 12 και ενότητα 11.6 Κεφαλαίου 11).
Εποπτεία συμμόρφωσης και κυρώσεις	Επιθεωρήσεις, έλεγχοι, εποπτεία με προτεραιότητα στις διορθωτικές ενέργειες και εύλογες προθεσμίες συμμόρφωσης. Συστάσεις, εντολές και κλιμακούμενες διοικητικές κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, εξατομικευμένες για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) (βλ. Κεφάλαιο 13).

11.1 Εκτίμηση κινδύνων της οντότητας

Κάθε κρίσιμη οντότητα διενεργεί εκτίμηση κινδύνων εντός εννέα (9) μηνών από την ενημέρωσή της (άρθρο 13 του ν. 5236/2025, Α' 175), εντοπίζοντας, αναλύοντας και αξιολογώντας όλους τους συναφείς φυσικούς και ανθρωπογενείς κινδύνους που θα μπορούσαν να προκαλέσουν περιστατικό, ατυχήματα, φυσικές καταστροφές, καταστάσεις έκτακτης ανάγκης δημόσιας υγείας, υβριδικές και άλλες κακόβουλες απειλές, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας, καθώς και κινδύνους διατομεακού ή διασυννοριακού χαρακτήρα. Τα αποτελέσματα θεμελιώνουν αναλογικά, στοχευμένα και κατάλληλα μέτρα, λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος, τον τομέα δραστηριότητας, το επίπεδο έκθεσης και τις ιδιαίτερες λειτουργικές απαιτήσεις κάθε οντότητας και επικαιροποιούνται περιοδικά και τουλάχιστον ανά τετραετία.

11.2 Οι έξι κατηγορίες μέτρων ανθεκτικότητας

Τα μέτρα που λαμβάνει κάθε κρίσιμη οντότητα οργανώνονται, σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 5236/2025, σε έξι αλληλένδετες κατηγορίες. Ο ακόλουθος πίνακας αποσαφηνίζει, σε στρατηγικό επίπεδο, τι συνεπάγεται κάθε κατηγορία.

Κατηγορία μέτρων	Τι συνεπάγεται (ενδεικτικά)
Πρόληψη περιστατικών	Μέτρα που αποτρέπουν την εκδήλωση περιστατικών, με συνεκτίμηση της μείωσης του κινδύνου καταστροφών και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή: π.χ. αντιπλημμυρική και αντισεισμική προστασία εγκαταστάσεων, κατάλληλη χωροθέτηση, προληπτική συντήρηση, εφεδρικά συστήματα (backup και redundancy).
Φυσική προστασία	Επαρκής φυσική προστασία των εγκαταστάσεων και των κρίσιμων υποδομών: π.χ. περίφραξη, φραγμοί, περιμετρική επιτήρηση, εξοπλισμός ανίχνευσης, έλεγχος πρόσβασης και φύλαξη.
Ανταπόκριση και	Ικανότητα ανταπόκρισης, αντίστασης και μετριασμού των

μετριάσμος	συνεπειών: π.χ. διαδικασίες και πρωτόκολλα διαχείρισης συμβάντων, κινδύνου και κρίσεων και διασύνδεση με το μηχανισμό αναφοράς περιστατικών.
Αποκατάσταση	Ικανότητα ανάκαμψης μετά από περιστατικό: π.χ. σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας και εναλλακτικές αλυσίδες εφοδιασμού, για την ταχεία επαναφορά της ουσιώδους υπηρεσίας.
Ασφάλεια προσωπικού	Επαρκής διαχείριση ασφάλειας προσωπικού: π.χ. καθορισμός προσωπικού σε κατηγορίες κρισιμότητας ανάλογα με τη θέση, δικαιώματα πρόσβασης σε εγκαταστάσεις και ευαίσθητες πληροφορίες, έλεγχοι αξιοπιστίας και απαιτήσεις κατάρτισης.
Ευαισθητοποίηση και κατάρτιση	Ευαισθητοποίηση του προσωπικού: π.χ. εκπαιδευτικά προγράμματα, ενημερωτικό υλικό και ασκήσεις ετοιμότητας.

Οι έξι κατηγορίες είναι αλληλένδετες. Η πρόληψη και η φυσική προστασία μειώνουν την πιθανότητα εκδήλωσης και την έκταση των περιστατικών, η ανταπόκριση και η αποκατάσταση περιορίζουν τις συνέπειες, ενώ η ασφάλεια προσωπικού και η ευαισθητοποίηση αφορούν το σύνολο των ανωτέρω κατηγοριών μέτρων ανθεκτικότητας. Για τις μικρομεσαίες οντότητες, η εφαρμογή τους κλιμακώνεται αναλογικά³³.

Οι κατηγορίες αυτές καλύπτουν τον πλήρη κύκλο διαχείρισης κινδύνου και επιχειρησιακής λειτουργίας. Τα μέτρα φυσικής ανθεκτικότητας προσδιορίζονται σε συνέργεια με τα μέτρα ψηφιακής ανθεκτικότητας, όπου απαιτείται, καθώς είναι αλληλένδετα.

52

11.3 Αξιοπιστία και καταλληλότητα προσωπικού

Οι κρίσιμες οντότητες δύνανται να υποβάλλουν αίτημα προς τις αρμόδιες Υπηρεσίες, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν. 5236/2025 και συναφή εθνικά θεσμικά κείμενα, για έλεγχο ιστορικού προσώπων που κατέχουν (ή πρόκειται να αναλάβουν) ευαίσθητες θέσεις ή διαθέτουν άμεση ή εξ αποστάσεως πρόσβαση σε εγκαταστάσεις, συστήματα και κρίσιμες πληροφορίες. Ο έλεγχος αποσκοπεί στη μείωση κινδύνων από εσωτερικές απειλές (δολιοφθορά, απάτη, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση) και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον την επιβεβαίωση της ταυτότητας και τον έλεγχο στοιχείων ποινικού μητρώου για αδικήματα συναφή με τη θέση. Για υπηκόους τρίτων χωρών δύναται να αξιοποιείται το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου (ECRIS). Ο έλεγχος πραγματοποιείται από τους αρμόδιους Φορείς/Υπηρεσίες, σε συνεργασία με τη Γ.Γ.Π.Κ.Ο. Ο έλεγχος διενεργείται με πλήρη σεβασμό στο πλαίσιο εγγυήσεων της νομοθεσίας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της εργατικής νομοθεσίας.

³³ Βλ. ενότητα 11.6 Κεφαλαίου 11

11.4 Διαχείριση και κοινοποίηση περιστατικών

Κατά το άρθρο 16 του ελληνικού νόμου, (ν. 5236/2025, Α' 175) οι κρίσιμες οντότητες κοινοποιούν στη Γ.Γ.Π.Κ.Ο., χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, περιστατικά που έχουν προκαλέσει ή δύνανται να προκαλέσουν σημαντική διατάραξη στην παροχή των βασικών υπηρεσιών. Η κοινοποίηση είναι κλιμακωτή και εξελικτική:

- Αρχική ειδοποίηση εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών από τη στιγμή που η οντότητα λαμβάνει γνώση του περιστατικού,
- Υποβολή λεπτομερούς έκθεσης εντός ενός (1) μηνός.

Η κοινοποίηση περιλαμβάνει κάθε διαθέσιμη πληροφορία αναγκαία για την κατανόηση της φύσης, των αιτίων και των πιθανών συνεπειών του περιστατικού, ιδίως τον αριθμό και το ποσοστό των χρηστών που επηρεάζονται, τη διάρκεια και τη γεωγραφική έκταση της διαταραχής. Με βάση την κοινοποίηση, η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. ενημερώνει άλλες δυνητικά επηρεαζόμενες οντότητες, ιδίως σε περιπτώσεις αλυσιδωτής ή διατομεακής επίδρασης και παρέχει κατευθύνσεις και υποστηρικτικές πληροφορίες για την αποτελεσματική αντιμετώπιση. Εφόσον το επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον, η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. δύναται να ενημερώνει το κοινό για το περιστατικό, σε συνεννόηση με την οικεία οντότητα.

53 Όπου ενδείκνυται, ενημερώνονται οι αποδέκτες της παρεχόμενης υπηρεσίας (της επηρεαζόμενης κρίσιμης οντότητας), για περιστατικά που ενδέχεται να τους επηρεάσουν, ενώ σε περιστατικά με διασυννοριακό αντίκτυπο, ειδοποιούνται, μέσω της Γ.Γ.Π.Κ.Ο., τα αντίστοιχα σημεία επαφής των επηρεαζόμενων κρατών μελών και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή³⁴.

11.5 Σχέδιο Ανθεκτικότητας, πρότυπα και σημείο επαφής

Κάθε κρίσιμη οντότητα διαθέτει και εφαρμόζει Σχέδιο Ανθεκτικότητας ή ισοδύναμο έγγραφο που αποτυπώνει το σύνολο των μέτρων, αξιοποιώντας υφιστάμενα έγγραφα, εφόσον καλύπτουν τις απαιτήσεις, που έχουν καταρτιστεί στο πλαίσιο άλλων νομικών υποχρεώσεων, υπό την αξιολόγηση και εποπτεία της Γ.Γ.Π.Κ.Ο. Οι οντότητες ενθαρρύνονται να υιοθετούν εθνικά, ευρωπαϊκά και διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα και πλαίσια αναφοράς, προσαρμοσμένα στο προφίλ κινδύνου τους, ενώ οι διαδικασίες πιστοποίησης και περιοδικής αξιολόγησης λειτουργούν ως εργαλεία επαλήθευσης της επάρκειας και αποτελεσματικότητας των μέτρων. Τέλος, κάθε οντότητα ορίζει Υπεύθυνο Ανθεκτικότητας ως σημείο επαφής με τη Γ.Γ.Π.Κ.Ο., για το συντονισμό της επικοινωνίας, την υποστήριξη της συμμόρφωσης και τη διαχείριση των αναφορών περιστατικών. Η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. δύναται να εκδίδει, ανά τομέα και υποτομέα, ελάχιστες απαιτήσεις τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφάλειας, καθώς και οδηγίες για την εκπόνηση των σχεδίων ανθεκτικότητας.

³⁴ Άρθρο 15 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων – CER (L 333/164, 27.12.2022).

Η Στρατηγική προωθεί τη χρήση διεθνών και ευρωπαϊκών προτύπων³⁵ ως κοινή βάση. Οι τεχνικές προδιαγραφές και οι μηχανισμοί διασφάλισης συμμόρφωσης εξειδικεύονται σε τομεακό επίπεδο, με στόχο τη συγκρισιμότητα και την αποφυγή περιττής επιβάρυνσης.

11.6 Ειδική μέριμνα για μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ)

Ορισμένες κρίσιμες οντότητες, πιθανά να είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (Small and Medium Enterprises/SME) με περιορισμένους πόρους. Για αυτές, η Στρατηγική προβλέπει στοχευμένη στήριξη, όπως απλοποιημένα υποδείγματα και οδηγούς, τεχνική καθοδήγηση από τη Γ.Γ.Π.Κ.Ο., προτεραιότητα στα προγράμματα εκπαίδευσης και προνομιακή πρόσβαση σε χρηματοδοτικά εργαλεία.

Η εφαρμογή των απαιτήσεων λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, το μέγεθος, τους διαθέσιμους πόρους και τις οργανωτικές δυνατότητες των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ) που έχουν χαρακτηριστεί ως κρίσιμες οντότητες. Ως ΜμΕ νοούνται οι επιχειρήσεις κατά τη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ της 6^{ης} Μαΐου 2003 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (L 124/36, 20.5.2003):

- Μεσαίες (κάτω των 250 εργαζομένων και κύκλος εργασιών έως 50 εκατ. ευρώ ή ισολογισμός έως 43 εκατ. ευρώ),
- Μικρές (κάτω των 50 εργαζομένων και έως 10 εκατ. ευρώ) και πολύ μικρές (κάτω των 10 εργαζομένων και έως 2 εκατ. ευρώ).

54

Με βάση την αρχή της αναλογικότητας, η συμμόρφωση επιδιώκεται χωρίς δυσανάλογη διοικητική, οργανωτική ή οικονομική επιβάρυνση σε σχέση με το μέγεθος, το επίπεδο κινδύνου και τη φύση των παρεχόμενων υπηρεσιών, μέσω:

- Κατευθυντήριων οδηγιών, υποδειγμάτων και απλοποιημένων μεθοδολογικών εργαλείων προσαρμοσμένων στις ανάγκες και τις δυνατότητες των ΜμΕ.
- Τεχνικής καθοδήγησης, συστάσεων και υποστηρικτικών πληροφοριών από τη Γ.Γ.Π.Κ.Ο. και άλλους εμπλεκόμενους Φορείς/Υπηρεσίες.
- Δράσεων ενημέρωσης, κατάρτισης και ευαισθητοποίησης, καθώς και ανταλλαγής εμπειρίας και βέλτιστων πρακτικών.
- Διευκόλυνσης της πρόσβασης σε εθνικά και ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία και κλιμακούμενων, εύλογων προθεσμιών συμμόρφωσης.

Στην πράξη, η αναλογική εφαρμογή σημαίνει ότι μια μικρομεσαία κρίσιμη οντότητα δεν αντιμετωπίζεται όπως, π.χ. ένας μεγάλος διαχειριστής δικτύου. Το Σχέδιο Ανθεκτικότητάς της μπορεί να ακολουθεί απλοποιημένο υπόδειγμα, τα μέτρα κλιμακώνονται με βάση το πραγματικό προφίλ κινδύνου και τις υπηρεσίες που παρέχει, ενώ οι προθεσμίες

³⁵ Ιδίως ISO 22301 για την επιχειρησιακή συνέχεια.

συμμόρφωσης ορίζονται με ρεαλισμό, σε συνεννόηση με την οικεία Τομεακή Αρμόδια Αρχή/Φορέα/Υπηρεσία.

Κεντρικό εργαλείο στήριξης αποτελεί το Μητρώο Κ.Ο., το οποίο θα λειτουργεί ως ψηφιακή πύλη, μέσω της οποίας οι ΜμΕ αποκτούν πρόσβαση σε εργαλεία αυτοαξιολόγησης, απλοποιημένα υποδείγματα, τομεακούς οδηγούς και απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα. Η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. λειτουργεί ως σημείο επαφής για την καθοδήγησή τους, ενώ τα προγράμματα εκπαίδευσης του Παραρτήματος Ε' δύνανται να προσφέρονται σε αυτές με χαμηλό κόστος ή επιδοτούμενα, με προτεραιότητα στην κατάρτιση των Υπευθύνων Ανθεκτικότητας.

Ως προς τη χρηματοδότηση, οι ΜμΕ έχουν προνομιακή πρόσβαση στα εθνικά και ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία (π.χ. Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας, προγράμματα ΕΣΠΑ) και αποτελούν κατηγορία προτεραιότητας του προτεινόμενου Ε.Τ.Α.Κ.Ο. Παράλληλα, η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. παρακολουθεί το διοικητικό βάρος της συμμόρφωσης και εισηγείται απλουστεύσεις, ώστε η ένταξη στο εθνικό πλαίσιο ανθεκτικότητας να λειτουργεί ως υποστηριζόμενη μετάβαση και όχι ως δυσανάλογη επιβάρυνση.

12. Ανάπτυξη ικανοτήτων: υποστήριξη, εκπαίδευση, ασκήσεις και διδάγματα

- 55 — Η ανθεκτικότητα δεν προκύπτει από κανόνες μόνο, αλλά από ανθρώπους, δεξιότητες και εμπειρία. Το παρόν κεφάλαιο περιγράφει, σε στρατηγικό επίπεδο, πώς το κράτος και η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. υποστηρίζει, εκπαιδεύει και βελτιώνει διαρκώς το όλο πλαίσιο. Οι αναλυτικές μεθοδολογίες και τα προγράμματα μπορούν να εξειδικεύονται στο Σχέδιο Υλοποίησης.

12.1 Μηχανισμός υποστήριξης σε τρία επίπεδα

Η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. λειτουργεί ως μηχανισμός υποστήριξης των κρίσιμων οντοτήτων σε τρία (3) αλληλοσυμπληρούμενα επίπεδα. Σε στρατηγικό επίπεδο, αναπτύσσει κατευθυντήριες οδηγίες, μεθοδολογίες, πρότυπα και τεχνικές κατευθύνσεις για την εναρμονισμένη εφαρμογή του πλαισίου.

Σε τομεακό επίπεδο, η υποστήριξη εξειδικεύεται μέσω των Τομεακών Αρμόδιων Αρχών/Φορέων/Υπηρεσιών, που προσαρμόζουν τις κατευθύνσεις στις ιδιαιτερότητες κάθε τομέα.

Σε λειτουργικό επίπεδο, παρέχεται απευθείας υποστήριξη στις οντότητες για την εφαρμογή μέτρων, τη διαχείριση περιστατικών, την εκπαίδευση προσωπικού, την διενέργεια ασκήσεων ετοιμότητας και τη συμμόρφωση. Για τη διαρκή επιχειρησιακή επίγνωση κατάστασης, λειτουργεί Κέντρο Αναφοράς Συμβάντων εντός της Γ.Γ.Π.Κ.Ο., σε εικοσιτετράωρη βάση.

12.2 Μητρώο Κ.Ο.

Το Μητρώο κρίσιμων οντοτήτων θα λειτουργεί ως ψηφιακή πύλη και ως κοινό περιβάλλον πρόσβασης σε οδηγίες, μεθοδολογίες, πρότυπα και επιχειρησιακά εργαλεία, λειτουργώντας σταδιακά και ως ενιαίο εργαλείο υποβολής αναφορών, πληροφοριών και στοιχείων. Τα αναλυτικά περιεχόμενα και οι λειτουργίες του Μητρώου Κ.Ο., εξειδικεύονται στην ΚΥΑ του άρθρου 24 παρ. 5 του ν. 5236/2025. Η αρχιτεκτονική του δύναται να ακολουθεί τα πρότυπα ISO/IEC 27001 για την ασφάλεια πληροφοριών και ISO 22301 για την επιχειρησιακή συνέχεια, ενώ η διαβάθμιση των πληροφοριών ακολουθεί το πρωτόκολλο Traffic Light Protocol/TLP (διεθνές σύστημα διαβάθμισης και ελεγχόμενης διάδοσης πληροφοριών) και τις εθνικές διαβαθμίσεις. Οι λειτουργίες αυτές υποστηρίζονται από Δίκτυα Έμπιστης Ανταλλαγής Πληροφοριών (Trusted Information Sharing Networks/TISN), τα οποία είναι ασφαλείς πλατφόρμες δομημένης ανταλλαγής πληροφορίας, που λειτουργούν με τις αρχές της διαβάθμισης, της αναγκαιότητας γνώσης και της εμπιστευτικότητας.

12.3 Εκπαίδευση, ασκήσεις και αξιοποίηση διδαγμάτων

Η ανάπτυξη ικανοτήτων στηρίζεται σε τρεις πυλώνες: (α) Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Ανθεκτικότητας σε τρία επίπεδα ανάλογα με τον ρόλο, (β) οργανωμένο πρόγραμμα ασκήσεων ετοιμότητας και (γ) συστηματική αποτίμηση περιστατικών (After Action Review), με αξιοποίηση διδαγμάτων. Η αναλυτική περιγραφή παρατίθεται στο Παράρτημα Ε'.

56

13. Εποπτεία, συμμόρφωση και κυρώσεις

Η εποπτεία της συμμόρφωσης ασκείται από τη Γ.Γ.Π.Κ.Ο., με βάση την αρχή της αναλογικότητας. Τα εποπτικά εργαλεία περιλαμβάνουν επιτόπιους και εξ αποστάσεως ελέγχους, αιτήματα παροχής στοιχείων, αξιολόγηση των Σχεδίων Ανθεκτικότητας κ.ά. Όπου διαπιστώνονται ελλείψεις, προβλέπονται διορθωτικές ενέργειες και εύλογες προθεσμίες συμμόρφωσης, καθώς και κλιμακούμενες διοικητικές κυρώσεις και πρόστιμα.

Ειδικότερα, οι διοικητικές κυρώσεις είναι αναλογικές, αποτρεπτικές και κλιμακούμενες, σύμφωνα με το ν. 5236/2025 (άρθρο 23), που εκκινούν από 1.000.000 ευρώ και ανέρχονται έως του ποσού των 10.000.000 ευρώ. Οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία επιβολής και είσπραξης ως και το ύψος των διοικητικών προστίμων εξειδικεύονται στην απόφαση του άρθρου 24 παρ. 8 του ως άνω νόμου. Επίσης, εξειδικεύεται το προβλεπόμενο παράβολο εποπτείας και το τέλος ελέγχου.

Οι κυρώσεις είναι αναλογικές και αποτρεπτικές, ενώ για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις το ύψος εξατομικεύεται με βάση την αρχή της αναλογικότητας.

14. Χρηματοδότηση και πόροι

Η ανθεκτικότητα αντιμετωπίζεται ως διαρκής δημόσια επένδυση στρατηγικής σημασίας και όχι ως αποσπασματικό λειτουργικό κόστος.

14.1 Πηγές χρηματοδότησης

Η χρηματοδότηση συγκροτείται ως συνδυαστικό σύστημα εθνικών, ευρωπαϊκών και ιδιωτικών πόρων. Σε εθνικό επίπεδο μπορεί να αξιοποιηθεί ο τακτικός προϋπολογισμός των συναρμόδιων Υπουργείων, το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης και τα προγράμματα του Ε.Σ.Π.Α., καθώς και ιδιωτικοί πόροι των οντοτήτων και τυχόν άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία (π.χ. δωρεές). Σε ευρωπαϊκό επίπεδο αξιοποιούνται, μεταξύ άλλων, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ISF), το Horizon Europe (Cluster 3 – Civil Security for Society), ο Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας της Ένωσης, το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» (Digital Europe Programme/DEP) και συναφή εργαλεία.

57 Συμπληρωματικά, μπορούν να αξιοποιηθούν το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ο Μηχανισμός «Connecting Europe Facility (CEF)» και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (EDF) για δράσεις διττής χρήσης, όπως η προστασία υποθαλάσσιων υποδομών, ενώ στο Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας η ειδική πρόσκληση για την ανθεκτικότητα κρίσιμων οντοτήτων προβλέπει υψηλά ποσοστά συγχρηματοδότησης. Καθοριστική νέα πηγή αποτελεί η κατηγορία του 1,5% του ΑΕΠ της Διακήρυξης της Χάγης (2025), η οποία καλύπτει ρητά την προστασία κρίσιμων υποδομών, την πολιτική ετοιμότητα και την ανθεκτικότητα. Η αξιοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων ενισχύεται μέσω εργαλείων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, του InvestEU και σχημάτων Σ.Δ.Ι.Τ.

14.2 Στρατηγική δημοσιονομική δέσμευση

Διαμορφώνεται πολυετής εθνικός δημοσιονομικός οδικός χάρτης για την ανθεκτικότητα, υπό τον συντονισμό της και σε συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ώστε οι δημόσιες επενδύσεις να ευθυγραμμίζονται με τους στρατηγικούς στόχους και να διασφαλίζεται η προβλεψιμότητα των χρηματοδοτικών ροών. Η ενδεικτική συνολική χρηματοδοτική απαίτηση και η κατανομή της ανά πηγή μπορούν να εξειδικεύονται και στο Σχέδιο Υλοποίησης.

14.3 Εθνικό Ταμείο Ανθεκτικότητας Κρίσιμων Οντοτήτων

Η Στρατηγική αναγνωρίζει την ανάγκη σύστασης Εθνικού Ταμείου Ανθεκτικότητας Κρίσιμων Οντοτήτων (Ε.Τ.Α.Κ.Ο.), ως εξειδικευμένου χρηματοδοτικού μηχανισμού, που θα συγκεντρώνει δημόσιους, ευρωπαϊκούς και ιδιωτικούς πόρους και θα λειτουργεί ως μηχανισμός στρατηγικής συν-επένδυσης. Το Ταμείο μπορεί να καλύπτει χρηματοδοτικά κενά που δεν αντιμετωπίζονται από τα υφιστάμενα προγράμματα, να ενισχύει δράσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας και να

δίνει προτεραιότητα στις μικρομεσαίες κρίσιμες οντότητες, παρέχοντας συνδυασμό επιχορηγήσεων, εγγυήσεων και συγχρηματοδοτήσεων. Απαιτείται βεβαίως σχετική θεσμική/νομοθετική ρύθμιση.

15. Παρακολούθηση, δείκτες και αναθεώρηση

Η Στρατηγική συνδέει κάθε στρατηγικό στόχο με μετρήσιμους δείκτες. Οι τιμές βάσης και οι τιμές-στόχοι καθορίζονται ειδικότερα στο Σχέδιο Υλοποίησης.

15.1 Σύστημα δεικτών

Καθιερώνεται ενιαίο Σύστημα Δεικτών Παρακολούθησης, με δείκτες απόδοσης και δείκτες διακινδύνευσης. Οι δείκτες οργανώνονται σε τέσσερις διαστάσεις και αντιστοιχίζονται ευθέως στους έξι στρατηγικούς στόχους του Κεφαλαίου 5:

- **Διάσταση Α, Διακυβέρνηση:** θεσμική και οργανωτική ωριμότητα των αρμόδιων αρχών.
- **Διάσταση Β, Αποδοτικότητα οντοτήτων:** επιχειρησιακή ετοιμότητα και βαθμός συμμόρφωσης των κρίσιμων οντοτήτων.
- **Διάσταση Γ, Αποτελέσματα:** πραγματική ανθεκτικότητα των υπηρεσιών σε επίπεδο συστήματος.
- **Διάσταση Δ, Ευθυγράμμιση με το πλαίσιο SENDAI:** ευθυγράμμιση με τον 4ο Στόχο του πλαισίου SENDAI του Ο.Η.Ε., για τον μετριασμό των επιπτώσεων/συνεπειών σε κρίσιμες υποδομές.

58

Το σύστημα ευθυγραμμίζεται και με τον Δείκτη Διακυβέρνησης Υποδομών του Ο.Ο.Σ.Α. και συμπληρώνεται από έναν σύνθετο Δείκτη Ανθεκτικότητας (κλίμακα 0 έως 100). Ο κατάλογος των δεικτών και ο πίνακας αντιστοίχισης (matrix) με τους στρατηγικούς στόχους παρατίθενται στο Παράρτημα ΣΤ'. Ειδικότερα, μπορεί να προσδιορίζονται ιδίως οι τιμές βάσης, οι τιμές-στόχοι, οι συντελεστές στάθμισης και τα κατώτατα όρια ενεργοποίησης στο Σχέδιο Υλοποίησης.

Οι τιμές βάσης ορίζονται με την πρώτη ολοκληρωμένη συλλογή δεδομένων, εντός του πρώτου δωδεκαμήνου πλήρους λειτουργίας της Γ.Γ.Π.Κ.Ο., ενώ οι τιμές-στόχοι διατηρούν χρονικό ορίζοντα έως το έτος 2030.

15.2 Στρατηγικοί στόχοι-ορόσημα έως το έτος 2030

Πέραν του αναλυτικού συστήματος δεικτών του Παραρτήματος ΣΤ', η Στρατηγική θέτει έναν καθορισμένο αριθμό στρατηγικών στόχων/οροσήμων υψηλού επιπέδου, που αποτυπώνουν το επιθυμητό επίπεδο επίτευξης και λειτουργούν ως σημεία αναφοράς.

Στρατηγικός στόχος-Ορόσημο	Ορίζοντας
Προσδιορισμός κρίσιμων οντοτήτων	Από την έναρξη πλήρους λειτουργίας της Γ.Γ.Π.Κ.Ο. και διαρκής επικαιροποίηση και παρακολούθηση
Εγκεκριμένο σχέδιο ανθεκτικότητας για το σύνολο των προσδιορισμένων κρίσιμων οντοτήτων και επικαιροποίησή του	Με την έναρξη λειτουργίας της Γ.Γ.Π.Κ.Ο. και έως τη λήξη της περιόδου της Στρατηγικής (2030)
Αναφορά περιστατικών από τις προσδιορισμένες Κ.Ο.	σταδιακά, με τον χαρακτηρισμό κάθε οντότητας
Διεξαγωγή εθνικής, διατομεακής άσκησης ανθεκτικότητας	τουλάχιστον μία ετησίως, από το δεύτερο έτος πλήρους λειτουργίας
Σύνθετος Δείκτης Ανθεκτικότητας (CRI), όπως ορίζεται στο Παράρτημα ΣΤ'	τιμή βάσης και τιμή-στόχος καθορίζονται στο Σχέδιο Υλοποίησης

Οι ανωτέρω στρατηγικοί στόχοι εξειδικεύονται σε επιμέρους τιμές-στόχους, ενδιάμεσα 59 ορόσημα και μετρήσιμους δείκτες στο Σχέδιο Υλοποίησης, σε ευθυγράμμιση με τη σταδιακή (ανά Φάση) προσέγγιση προσδιορισμού του Κεφαλαίου 16.

15.3 Καθοδήγηση, εποπτεία και συντονισμός

Οργανώνεται σε τρία διακριτά, αλλά αλληλένδετα επίπεδα:

- **Πολιτικό επίπεδο:** Η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. υπό το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και το ΚΥ.Σ.Ε.Α. που εγκρίνει τη Στρατηγική και τις αναθεωρήσεις της.
- **Στρατηγικό επίπεδο:** η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. παρακολουθεί την πρόοδο των δράσεων και των οροσήμων, με ενιαία ταξινόμηση κατάστασης (σε εξέλιξη, ολοκληρωμένη, σε καθυστέρηση, υπό αναθεώρηση), με εσωτερικές αξιολογήσεις και επιχειρησιακές ανασκοπήσεις σε επίπεδο Γενικού Γραμματέα και διασφαλίζει τη διάθεση των αναγκαίων πόρων.
- **Λειτουργικό επίπεδο:** η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. συνεργάζεται και συντονίζει όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και τις συναρμόδιες υπηρεσίες, συνεπικουρούμενη από την Επιτροπή Εκτίμησης Κινδύνων (του άρθρου 6 του ν. 5236/2025), στα θέματα αρμοδιότητάς της, διαβουλεύεται συστηματικά με τις κρίσιμες οντότητες τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα και συνάπτει τα Μνημόνια Συνεργασίας του Κεφαλαίου 8, καθώς και μνημόνια με λοιπούς εμπλεκόμενους Φορείς/Υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των εξαιρούμενων τομέων. Οι Τομεακές Αρμόδιες

Αρχές/Φορείς/Υπηρεσίες και οι Κρίσιμες Οντότητες παρακολουθούν και αναφέρουν την πρόοδο των δράσεων αρμοδιότητάς τους, τροφοδοτώντας το σύστημα δεικτών και την ετήσια απολογιστική έκθεση.

15.4 Συλλογή δεδομένων και αναφορά

Τα δεδομένα συλλέγονται από το Εθνικό Μητρώο, την πλατφόρμα αναφοράς περιστατικών, τις εκθέσεις επιθεωρήσεων, τις αναφορές των οντοτήτων και τις αρμόδιες τομεακές και στατιστικές αρχές. Η παρακολούθηση είναι εσωτερική σε τακτική βάση, με ετήσια συγκεντρωτική έκθεση προόδου και περιοδική υποβολή μη διαβαθμισμένης περίληψης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με το ν. 5236/2025.

15.5 Κύκλος αναθεώρησης

Η Στρατηγική υπόκειται σε θεσμοθετημένο, πολυεπίπεδο μηχανισμό αναθεώρησης, ήτοι: εκθέσεις προόδου, συνολική στρατηγική αναθεώρηση κάθε τέσσερα έτη³⁶ και δυνατότητα έκτακτης αναθεώρησης σε περιπτώσεις σοβαρών γεωπολιτικών εξελίξεων, συστημικών κρίσεων ή ουσιαδών αλλαγών. Κάθε αναθεώρηση, στο μέτρο του δυνατού, είναι ανοιχτή σε διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

16. Οδικός χάρτης υλοποίησης

60

Τέσσερις διαδοχικές Φάσεις, με αφετηρία την πλήρη λειτουργία της Γ.Γ.Π.Κ.Ο. και ορίζοντα ολοκλήρωσης το έτος 2030. Η αναλυτική κατανομή δράσεων, παραδοτέων, φορέων και πόρων αποτυπώνεται σε χωριστό Σχέδιο Υλοποίησης.

Η μετάβαση από κάθε Φάση στην επόμενη, τελεί υπό την προϋπόθεση της ικανοποιητικής ολοκλήρωσης των προβλεπόμενων δράσεων, με δυνατότητα προσαρμογής σε περίπτωση ουσιαδών μεταβολών.

Η αναλυτική παρουσίαση ανά Φάση (δράσεις και ορόσημα) παρατίθεται στο Παράρτημα Ζ'.

16.1 Πόροι

Η υλοποίηση προϋποθέτει επαρκή και σταδιακά ενισχυόμενη διάθεση ανθρώπινων, τεχνικών και οικονομικών πόρων. Σε ανθρώπινο επίπεδο, η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. στελεχώνεται με μόνιμο και αποσπασμένο προσωπικό με κατάλληλη εξειδίκευση (π.χ. στην εκτίμηση κινδύνου, το κανονιστικό πλαίσιο, τα πληροφοριακά συστήματα, τη διαχείριση περιστατικών και κρίσεων, οικονομικά και τυχόν άλλες ειδικότητες). Σε τεχνικό επίπεδο, αναπτύσσονται κατάλληλες ψηφιακές υποδομές (πχ το Μητρώο), φιλοξενούμενα σε διαβαθμισμένες εθνικές υποδομές. Η ενδεικτική συνολική χρηματοδοτική απαίτηση για την περίοδο 2026-2030 και η αναλυτική

³⁶ Σύμφωνα με την Οδηγία CER.

κατανομή της ανά πηγή και δράση προσδιορίζονται στο Σχέδιο Υλοποίησης και στον πολυετή δημοσιονομικό οδικό χάρτη.

16.2 Διαχείριση κινδύνων υλοποίησης

Η ίδια η υλοποίηση ενέχει κινδύνους, που παρακολουθούνται και μετριάζονται συστηματικά. Οι βασικότεροι είναι:

- Η καθυστέρηση στελέχωσης (μετριασμός: αξιοποίηση αποσπάσεων εντός 2026–2027).
- Η ελλιπής διατομεακή συνεργασία (μετριασμός: έγκαιρες πράξεις ορισμού αρμοδιοτήτων και ορισμός αποκλειστικών τομεακών συντονιστών).
- Η καθυστέρηση της ψηφιακής πλατφόρμας (μετριασμός: σταδιακή ανάπτυξη σε φάσεις και αξιοποίηση υφιστάμενων κρατικών υποδομών).
- Οι πιθανές ασυμβατότητες ρυθμιστικών πλαισίων (μετριασμός: η δυνατότητα σύναψης Μνημονίων Συνεργασίας του Κεφαλαίου 8).
- Η αντίσταση των οντοτήτων (μετριασμός: στήριξη των ΜμΕ, εκπαίδευση, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση).
- Οι γεωπολιτικές μεταβολές (μετριασμός: ευελιξία του οδικού χάρτη και μηχανισμός έκτακτης αναθεώρησης).

61

16.3 Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας

Πέρα από τη διαχείριση των κινδύνων υλοποίησης, η επιτυχία της Στρατηγικής εξαρτάται από έναν περιορισμένο αριθμό κρίσιμων παραγόντων, η συστηματική διασφάλιση των οποίων αποτελεί προϋπόθεση επίτευξης των στόχων:

- **Πολιτική βούληση και πόροι:** διαρκής πολιτική δέσμευση στο ανώτατο επίπεδο και προβλέψιμη, πολυετής χρηματοδότηση.
- **Θεσμική ικανότητα:** έγκαιρη και επαρκής στελέχωση της Γ.Γ.Π.Κ.Ο. με εξειδικευμένο προσωπικό και ταχεία, πλήρης λειτουργία της.
- **Συντονισμός:** αποτελεσματικός, διατομεακός συντονισμός μέσω του κανονιστικού και νομοθετικού πλαισίου καθώς και των Μνημονίων Συνεργασίας του Κεφαλαίου 8.
- **Συνεργασία εμπλεκόμενων μερών:** ουσιαστική συμμετοχή του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και στοχευμένα, αναλογική στήριξη των μικρομεσαίων κρίσιμων οντοτήτων.
- **Δεδομένα και μέτρηση:** ποιότητα και επικαιροποίηση των δεδομένων του Εθνικού Μητρώου και αξιόπιστο σύστημα δεικτών.
- **Συνέργειες:** συνεκτική διασύνδεση φυσικής και ψηφιακής ανθεκτικότητας και ενεργή διεθνής και διασυνοριακή συνεργασία.

16.4 Σχέδιο Υλοποίησης και εκτελεστικές πράξεις

Η Στρατηγική συνοδεύεται από χωριστό Σχέδιο Υλοποίησης, το οποίο αποτελεί το επιχειρησιακό της εργαλείο. Σκοπός του είναι να μετατρέψει τους έξι στρατηγικούς στόχους σε συγκεκριμένες δράσεις, με υπεύθυνο φορέα, παραδοτέα, χρονοδιάγραμμα, ενδεικτικούς πόρους και δείκτες παρακολούθησης για καθεμία. Περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις αναλυτικές μεθοδολογίες (εκτίμηση κινδύνων, προσδιορισμός οντοτήτων, λειτουργία Μητρώου, αναφορά περιστατικών, εκπαίδευση και ασκήσεις), τον αναλυτικό κατάλογο των Τομεακών Αρμόδιων Αρχών/Φορέων/Υπηρεσιών και τον πολυετή δημοσιονομικό οδικό χάρτη.

Η εφαρμογή του πλαισίου στηρίζεται και στις διοικητικές πράξεις και αποφάσεις που θα εκδοθούν βάσει της εξουσιοδοτικής διάταξης του άρθρου 24 του ν. 5236/2025 (κοινές υπουργικές αποφάσεις και αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Προστασίας Κρίσιμων Οντοτήτων), οι οποίες ρυθμίζουν ιδίως τις μεθοδολογίες και τα κριτήρια προσδιορισμού, τη λειτουργία του Μητρώου, την κοινοποίηση περιστατικών, την εποπτεία και τις κυρώσεις, αλλά και σε λοιπές θεσμικές παρεμβάσεις που δύναται να ανακύψουν κατά την πορεία εκτέλεσης της Στρατηγικής. Οι πράξεις αυτές εκδίδονται σταδιακά, με προτεραιότητα σε όσες απαιτούνται για την πρώτη Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων και τον προσδιορισμό των κρίσιμων οντοτήτων.

62

17. Επίλογος

Η Εθνική Στρατηγική Ανθεκτικότητας Κρίσιμων Οντοτήτων 2026-2030 αποτελεί το ενιαίο κατευθυντήριο πλαίσιο της χώρας για την προστασία της συνέχειας των ουσιαστών υπηρεσιών των κρίσιμων οντοτήτων στους 12 τομείς που ορίζονται στο Παράρτημα του ν. 5236/2025 (Α' 175) και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας τους έναντι πάσης φύσεως κινδύνων και απειλών. Εδράζεται στο ν. 5236/2025 που ενσωματώνει τις απαιτήσεις της Οδηγίας CER στο ελληνικό δίκαιο, αλλά δεν εξαντλείται σε αυτές. Στόχος αποτελεί η μετάβαση της έννοιας της ανθεκτικότητας από κανονιστική υποχρέωση σε σταθερή λειτουργία του κράτους και κοινή «κουλτούρα».

Η επιτυχία της θα κριθεί στην εφαρμογή. Γι' αυτό η Στρατηγική συνοδεύεται από σαφείς στόχους, μετρήσιμους δείκτες, χρονικά προσδιορισμένα ορόσημα και χωριστό Σχέδιο Υλοποίησης, που θα αποτυπώνει συγκεκριμένες δράσεις και παραδοτέα. Τίθεται σε διαβούλευση και αναθεωρείται τακτικά. Παραμένει ένα «δυναμικό κείμενο», το οποίο προσαρμόζεται, καθώς το εθνικό σύστημα ανθεκτικότητας ωριμάζει και το τοπίο των απειλών μεταβάλλεται.

Η ανθεκτικότητα οικοδομείται σταδιακά και απαιτεί διαρκή και συντονισμένη προσπάθεια.

Παραρτήματα

Τα παραρτήματα που ακολουθούν παρέχουν το υλικό αναφοράς της Στρατηγικής, όπως: ορισμούς, τομεακή ανάλυση, αρμοδιότητες, δείκτες, χρηματοδοτικά εργαλεία και πηγές.

Χάρτης πλοήγησης παραρτημάτων (αντιστοίχιση με τα κεφάλαια):

Παράρτημα	Περιεχόμενο	Σχετικό κεφάλαιο/θέμα
Α'	Στρατηγική αυτοαξιολόγηση (SWOT)	Ενότητα 2.6 Κεφαλαίου 2
Β'	Τομείς, ουσιώδεις υπηρεσίες και αρμόδιες αρχές	Κεφάλαια 4 και 6
Γ'	Ενδεικτικό matrix αρμοδιοτήτων (RACI)	Κεφάλαια 6 και 8
Δ'	Εθνικά, ευρωπαϊκά και διεθνή πλαίσια αναφοράς (με αντιστοίχιση BLR NATO)	Κεφάλαια 7 και 8
Ε'	Ανάπτυξη ικανοτήτων (εκπαίδευση, ασκήσεις, διδάγματα)	Κεφάλαιο 12
ΣΤ'	Σύστημα δεικτών (KPIs και KRIs)	Κεφάλαιο 15
Ζ'	Αναλυτικός Οδικός Χάρτης 2026–2030 (πίνακας δράσεων)	Κεφάλαιο 16
Η'	Πηγές αναφοράς και βιβλιογραφία	Σύνολο κειμένου

Παράρτημα Α΄: Στρατηγική αυτοαξιολόγηση (SWOT)

Η ακόλουθη ανάλυση SWOT αποτυπώνει την αφετηρία της χώρας και κατευθύνει την ιεράρχηση των αξόνων δράσης (βλ. ενότητα 2.6 Κεφαλαίου 2).

Δυνατά σημεία	Δυσκολίες-Στόχοι
• Νέα ενιαία αρχή (Γ.Γ.Π.Κ.Ο.) και ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο (ν. 5236/2025, Α΄ 175). • Δέσμευση σε ΕΕ και ΝΑΤΟ και ενεργή συμμετοχή στους μηχανισμούς τους. • Υφιστάμενος Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και δομές πολιτικής προστασίας. • Στενή διασύνδεση με την ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα. • Συνέργεια με Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας. • Μηχανισμοί συνεργασίας συντονισμού των αρμοδιοτήτων μεταξύ πολλών φορέων	• Άμεση υλοποίηση όλων των ενωσιακών ορόσημων (της οδηγίας CER και του ν. 5236/2025) • Άμεση δημιουργία του Μητρώου Κ.Ο. και εκπόνηση Μεθοδολογιών. • Συντονισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ πολλών εμπλεκόμενων μερών. • Στελέχωση με εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό. • Διαχείριση εξαρτήσεων από διασυννοριακούς παρόχους ICT και κρίσιμων εξαρτημάτων.
Ευκαιρίες	Απειλές-Κίνδυνοι
• Νέες ευρωπαϊκές και ευρωατλαντικές-συμμαχικές πηγές χρηματοδότησης (κατηγορία 1,5% της Χάγης, εθνικά ταμεία για κρίσιμες οντότητες). • Ισχυρή κανονιστική δυναμική της ΕΕ (CER, NIS2, DORA, FDI). • Ψηφιακός μετασχηματισμός και νέες τεχνολογίες – τεχνητή νοημοσύνη. • Γεωστρατηγική θέση (ως ενεργειακός κόμβος και κόμβος διαμετακόμισης εμπορευμάτων).	• Αυξανόμενες υβριδικές και γεωπολιτικές απειλές, με στόχευση των υποθαλάσσιων υποδομών (καλώδια). • Συνδυαστικές ψηφιακές-φυσικές επιθέσεις σε κρίσιμες οντότητες. • Κλιματική αλλαγή και τεχνολογικά ατυχήματα και φυσικές καταστροφές (NaTech). • Ευπάθειες εφοδιαστικής αλυσίδας και στρατηγικές εξαρτήσεις.

ΣΧΕΔΙΟ

Παράρτημα Β΄: Τομείς, ουσιώδεις υπηρεσίες και αρμόδιες αρχές

Πίνακας των δώδεκα (12) τομέων του Παραρτήματος του ν. 5236/2025 (Α' 175) και ενδεικτικών βασικών υπηρεσιών. Ο κατάλογος είναι μη εξαντλητικός. Η αναλυτική κατάταξη υποτομέων περιγράφεται στο Σχέδιο Υλοποίησης.

Τομέας	Ουσιώδεις υπηρεσίες	Τομεακή Αρμόδια Αρχή	Αρμόδιο Υπουργείο
Ενέργεια	Παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στον τελικό καταναλωτή, συστήματα μεταφοράς και διανομής ηλεκτρισμού, τηλεθέρμανσης/τηλεψύξης, παραγωγή, αποθήκευση, μεταφορά και διανομή πετρελαίου, φυσικού αερίου και υδρογόνου.	Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.)	Υ.Π.ΕΝ.
Μεταφορές	Αεροπορικές, σιδηροδρομικές, θαλάσσιες και οδικές μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων, λειτουργία αερολιμένων, λιμένων και σιδηροδρομικής υποδομής, έλεγχος κυκλοφορίας και ναυσιπλοΐας.	Α.Π.Α. (αεροπορικές), Ρ.Α.Σ. (σιδηροδρομικές), Γενική Γραμματεία Ναυτιλίας και Λιμένων–Δ.Λ.Π. (πλωτές), Γεν. Δ/ση Μεταφορών (οδικές)	ΥΠΟ.ΜΕ. / Υ.ΝΑ.Ν.Π.
Τραπεζικός κλάδος	Βασικές τραπεζικές υπηρεσίες, λήψη καταθέσεων, χορήγηση πιστώσεων και υπηρεσίες πληρωμών, στο μέτρο που δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο του DORA.	Τράπεζα της Ελλάδος (Τ.τ.Ε.)	ΥΠ.ΟΙΚ. (συνεργασία και όχι εποπτεία βάσει του Καταστατικού του Ευρωσυστήματος και της ΕΚΤ)
Υποδομές χρηματοπιστωτικών αγορών	Λειτουργία οργανωμένων αγορών και τόπων διαπραγμάτευσης, υπηρεσίες εκκαθάρισης και διακανονισμού μέσω κεντρικών αντισυμβαλλομένων.	Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (Ε.Κ.)	ΥΠ.ΟΙΚ. (θεσμική εποπτεία, νομοθετικού χαρακτήρα)
Υγεία	Υγειονομική περίθαλψη, λειτουργία νοσοκομειακών και διαγνωστικών μονάδων, παραγωγή, προμήθεια και διανομή φαρμάκων και ιατροτεχνολογικών προϊόντων,	Γενική Διεύθυνση Υπηρεσιών Υγείας	Υ.Υ.

Τομέας	Ουσιώδεις υπηρεσίες	Τομεακή Αρμόδια Αρχή	Αρμόδιο Υπουργείο
	εργαστήρια αναφοράς δημόσιας υγείας.		
Πόσιμο νερό	Παροχή, επεξεργασία και διανομή ύδατος ανθρώπινης κατανάλωσης, με ποιοτικό έλεγχο και διασφάλιση επάρκειας υδροδότησης.	Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων	Υ.Π.ΕΝ.
Λύματα	Συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και διάθεση αστικών και βιομηχανικών λυμάτων μέσω των αντίστοιχων δικτύων και εγκαταστάσεων.	Διεύθυνση Υδάτων και Περιφερειακές – Τοπικές Αρχές)	Υ.Π.ΕΝ.
Αστικά απόβλητα	Συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία, ανακύκλωση και τελική διάθεση αστικών αποβλήτων, λειτουργία εγκαταστάσεων διαχείρισης και ενεργειακής αξιοποίησης.	Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Αποβλήτων	Υ.Π.ΕΝ.
Ψηφιακές υποδομές	Κέντρα δεδομένων, υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους, DNS, σημεία διασύνδεσης (IXP), μητρώα ονομάτων τομέα, δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και υπηρεσίες εμπιστοσύνης.	Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) και Ε.Α.Κ.	Υ.ΨΗ.Δ.
Δημόσια διοίκηση	Κεντρικές διοικητικές υπηρεσίες και κρίσιμα δημόσια συστήματα, βασικά μητρώα, συστήματα ταυτοποίησης και πιστοποίησης, διοικητική υποστήριξη του κράτους.	Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Γ.Δ.Δ.), Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.	ΥΠ.ΕΣ. / Υ.ΨΗ.Δ.
Διάστημα	Λειτουργία και υποστήριξη επίγειων υποδομών για διαστημικές υπηρεσίες, δορυφορική πλοήγηση, επικοινωνίες και παρατήρηση γης.	Ελληνικό Κέντρο Διαστήματος (ΕΛ.ΚΕ.Δ.)	Υ.ΨΗ.Δ.
Τρόφιμα	Παραγωγή, επεξεργασία, μεταποίηση και διανομή τροφίμων ευρείας κατανάλωσης, λειτουργία κρίσιμων αλυσίδων εφοδιασμού και κέντρων χονδρικής διανομής.	Ε.Φ.Ε.Τ. και Γενική Διεύθυνση Τροφίμων (ΥΠ.Α.Α.Τ.)	ΥΠ.Α.Α.Τ.

Στο εθνικό σύστημα διακυβέρνησης συμμετέχουν, εκτός των Τομεακών Αρμόδιων Αρχών και λοιποί κρίσιμοι θεσμικοί και επιχειρησιακοί φορείς, ενδεικτικά: Γ.Γ.Π.Π., Ε.Υ.Π., Γ.Ε.ΕΘ.Α.,

Ελληνική Αστυνομία, Πυροσβεστικό Σώμα, Α.Δ.Α.Ε., Α.Π.Δ.Π.Χ., καθώς και επιμελητηριακοί, επιστημονικοί και ερευνητικοί φορείς (π.χ. το ΚΕ.ΜΕ.Α.).

ΣΧΕΔΙΟ

Παράρτημα Γ': Ενδεικτικός πίνακας (matrix) αρμοδιοτήτων (RACI)

Ο ακόλουθος πίνακας αποτυπώνει, ενδεικτικά και σε υψηλό επίπεδο, την κατανομή ρόλων στις βασικές λειτουργίες του πλαισίου, με τη λογική «RACI» (Responsible: Εκτελεί, Accountable: Φέρει την τελική ευθύνη, Consulted: Παρέχει γνώμη, Informed: Ενημερώνεται). Σε περιστατικά αμιγώς κυβερνοασφάλειας την πρωτογενή ευθύνη (A/R) φέρει η Ε.Α.Κ. Διευκρινίζεται ότι η σημασία και η χρήση των όρων αυτών δεν εμπεριέχουν νομική έννοια ούτε αποδίδουν νομικούς ορισμούς.

Λειτουργία	Γ.Γ.Π.Κ.Ο.	Τομεακή Αρχή	Κρίσιμη Οντότητα
Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων	A/R	C	I
Προσδιορισμός κρίσιμων οντοτήτων	A/R	C	I
Εκτίμηση κινδύνου και Σχέδιο Ανθεκτικότητας κρίσιμης οντότητας	C/I	A	R
Εποπτεία και επιθεωρήσεις	A/R	C	I
Διαχείριση περιστατικών (ψηφιακών-φυσικών)	A/I	C	R
Επιβολή κυρώσεων	A/R	I	C
Διεθνής και ευρωπαϊκή εκπροσώπηση	A/R	C	I

ΣΧΕΔΙΟ

Παράρτημα Δ΄: Βασικά εθνικά, ευρωπαϊκά και διεθνή πλαίσια αναφοράς

Το παρόν Παράρτημα συγκεντρώνει, σε μορφή σύντομης αναφοράς, τα πλαίσια με τα οποία διασυνδέεται και ευθυγραμμίζεται η Στρατηγική: το εθνικό θεσμικό πλαίσιο, το ευρωπαϊκό, το πλαίσιο του NATO και τα λοιπά διεθνή πλαίσια. Για κάθε πλαίσιο αναφέρεται, με απλά λόγια, τι είναι και πώς σχετίζεται με τη Στρατηγική. Τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα, καθώς και ο πλήρης κατάλογος πηγών, παρατίθενται στο Παράρτημα Η΄, ενώ η επιχειρησιακή εξειδίκευση της διασύνδεσης αποτυπώνεται στο Σχέδιο Υλοποίησης.

Δ.1 Εθνικό πλαίσιο

Η Στρατηγική εντάσσεται στο ευρύτερο εθνικό οικοδόμημα ασφάλειας και ανθεκτικότητας και μοιράζεται κοινές μεθοδολογίες με τις συναφείς εθνικές πολιτικές, ώστε να αποφεύγονται επικαλύψεις. Τα βασικά εθνικά κείμενα είναι:

- **ν. 5236/2025, Α΄ 175 (ενσωμάτωση της Οδηγίας CER):** το θεσμικό θεμέλιο της παρούσας Στρατηγικής: προσδιορισμός των κρίσιμων οντοτήτων, ορισμός της Γ.Γ.Π.Κ.Ο. ως αρμόδιας αρχής και ενιαίου σημείου επαφής, εποπτεία και κυρώσεις. Συσχετίζεται με το άρθρο 200 του ν.5187/2025, Α΄ 48 (σύσταση Γ.Γ.Π.Κ.Ο.).
- **ν. 4622/2019, Α΄ 133:** η θεσμική βάση της οργάνωσης και λειτουργίας της Κυβέρνησης. Στο άρθρο 7 προβλέπεται το ΚΥ.Σ.Ε.Α., το οποίο εγκρίνει την παρούσα Στρατηγική, με αρμοδιότητα που καλύπτει ρητά και την ασφάλεια των κρίσιμων εθνικών υποδομών. 72
- **Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας:** το ευρύτερο πλαίσιο εθνικής ασφάλειας, εντός του οποίου εντάσσεται η ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων [εκπονείται βάσει του π.δ. 38/2025 (Α΄ 63) και εγκρίνεται από το ΚΥ.Σ.Ε.Α. (τελεί υπό εκπόνηση)].
- **Πλαίσιο κυβερνοασφάλειας, ν. 5160/2024 (Α΄ 195), Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας (ν. 5086/2024, Α΄ 23) και Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας 2026-2030:** ο ψηφιακός πυλώνας της εθνικής ανθεκτικότητας, συμπληρωματικός προς την παρούσα Στρατηγική (βλ. Κεφάλαιο 8).
- **Πλαίσιο πολιτικής προστασίας και διαχείρισης κρίσεων (ν. 4662/2020, Α΄ 27, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 5281/2026, Α΄ 28):** ο Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και η πρόληψη, ετοιμότητα και απόκριση σε φυσικές, τεχνολογικές και ανθρωπογενείς καταστροφές, μαζί με την Εθνική Πολιτική Μείωσης Κινδύνου Καταστροφών και τον Εθνικό Σχεδιασμό Πολιτικής Προστασίας (άρθρο 9 του ν. 4662/2020).
- **Ιδιωτική ασφάλιση έναντι φυσικών καταστροφών (ν. 5116/2024, Α΄ 100):** θεσμοθετεί το πλαίσιο ιδιωτικής ασφάλισης έναντι φυσικών καταστροφών και το Παρατηρητήριο

Ιδιωτικής Ασφάλισης. Αποτελεί πηγή δεδομένων για τους δείκτες αποτελεσμάτων της Στρατηγικής και κίνητρο επενδύσεων ανθεκτικότητας.

- **Έλεγχος άμεσων ξένων επενδύσεων (ν. 5202/2025, Α' 84):** αποτρέπει την απόκτηση αθέμιτου ελέγχου επί κρίσιμων υποδομών, μέσω της Διυπουργικής Επιτροπής Ελέγχου Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (βλ. ενότητα 5.3 Κεφαλαίου 5).
- **Ανθεκτικότητα τραπεζικού κλάδου και χρηματοπιστωτικού τομέα (ν. 5193/2025, Α' 56):** Καθορίζει τις αρμόδιες ελληνικές αρχές (Τράπεζα της Ελλάδος και Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς), για την εποπτεία της ψηφιακής επιχειρησιακής ανθεκτικότητας των χρηματοοικονομικών φορέων, τις εξουσίες ελέγχου και παρέμβασής τους, καθώς και το πλαίσιο διοικητικών μέτρων, κυρώσεων και διαδικασιών συνεργασίας μεταξύ τους και με ευρωπαϊκούς οργανισμούς.
- **ν. 4624/2019, Α' 137:** θεσπίζει μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 (GDPR/ΓΚΠΔ) στην ελληνική έννομη τάξη και ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την Οδηγία (ΕΕ) 2016/680, για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.
- **Λευκή Βίβλος για την Προστασία του Πολίτη:** Λειτουργεί ως πολιτικό πλαίσιο που καθοδηγεί τη συνολική μεταρρύθμιση της αστυνόμευσης, ως «κοινωνικό συμβόλαιο» ασφάλειας.
- **Πλαίσιο ΠΑΜ-ΠΣΕΑ (ν.δ. 17/1974, Α' 236 και ν. 2641/1998, Α' 211):** η πολιτική/παλλαϊκή άμυνα και η πολιτική σχεδίαση έκτακτης ανάγκης.
- **Εθνική άμυνα:** η διασύνδεση με τον αμυντικό σχεδιασμό και την υποστήριξη της συλλογικής ασφάλειας [«Λευκή Βίβλος των Ενόπλων Δυνάμεων 2014», «Ατζέντα 2030», ν. 5265/2026, Α' 3 («Χάρτης Μετάβασης των Ενόπλων Δυνάμεων στη Νέα Εποχή»)].
- **Εθνική Στρατηγική για τα Συστήματα μη Επανδρωμένων Αεροσκαφών (ΣμηΕΑ):** η ασφαλής χρήση και η αντιμετώπιση απειλών από μη επανδρωμένα συστήματα (drones) κατά κρίσιμων υποδομών.
- **Εθνικός Κλιματικός Νόμος (ν. 4936/2022, Α' 105):** η μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, μέσω της Εθνικής Στρατηγικής (ΕΣΠΚΑ) και των Περιφερειακών Σχεδίων Προσαρμογής (ΠεΣΠΚΑ), με άμεση σημασία για την κλιματική ανθεκτικότητα των υποδομών.
- **Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ, αναθεωρημένη έκδοση 2024, Β' 6983):** ο εθνικός ενεργειακός και κλιματικός σχεδιασμός, με άμεση σημασία για την ανθεκτικότητα του τομέα της ενέργειας.
- **Το Πλαίσιο Υγείας:** Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025 (ν. 4675/2020, Α' 54) και Εθνική Στρατηγική για την Ποιότητα της Φροντίδας Υγείας και την Ασφάλεια των Ασθενών στην Ελλάδα (2025-2030), Εθνική Στρατηγική Υγείας και Δράσεις του Τομέα Υγείας (ΕΣΠΑ 2021-2027).

- **Το Πλαίσιο Προστασίας Συνόρων και Θαλάσσιας επιτήρησης:** τα θεσμικά και στρατηγικά κείμενα των κυρίως εμπλεκόμενων Φορέων/Υπηρεσιών (ΕΛ.ΑΣ., Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., Γ.Ε.ΕΘ.Α., Υπ. Μετανάστευσης).
- **Παρατηρητήριο Ανάλυσης Υβριδικών Απειλών (Π.ΑΝ.Υ.Α., άρθρο 16 ν. 4961/2022, Α' 146):** τροφοδοτεί την εκτίμηση των υβριδικών κινδύνων.

Δ.2 Ευρωπαϊκό πλαίσιο

Η ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου ευρωπαϊκού πλαισίου πολιτικής και δικαίου. Τα βασικά κείμενα είναι:

- **Critical Entities Resilience Directive (CER), Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557:** ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων.
- **Network and Information Security Directive (NIS2), Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555:** κυβερνοασφάλεια και ψηφιακή ανθεκτικότητα.
- **Digital Operational Resilience Act (DORA), Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2554:** η ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του τραπεζικού κλάδου και του χρηματοπιστωτικού τομέα.
- **FDI Screening Regulation, Κανονισμός (ΕΕ) 2019/452:** ο έλεγχος άμεσων ξένων επενδύσεων που μπορούν να επηρεάσουν κρίσιμες υποδομές.
- **General Data Protection Regulation (GDPR), Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679:** η προστασία 74 των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τη διαχείριση περιστατικών και την ανταλλαγή πληροφοριών.
- **Cybersecurity Act, Cyber Resilience Act και Cyber Solidarity Act:** οι Κανονισμοί (ΕΕ) 2019/881 (πιστοποίηση κυβερνοασφάλειας και ενίσχυση του ENISA), 2024/2847 (ασφάλεια ψηφιακών προϊόντων) και 2025/38 (συλλογική αντιμετώπιση κυβερνοπεριστατικών), αντίστοιχα.
- **EU Preparedness Union Strategy, (JOIN(2025) 130):** η Στρατηγική Ετοιμότητας της Ένωσης.
- **Union Civil Protection Mechanism (UCPM/RescEU):** ο Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας της Ένωσης και η ευρωπαϊκή ετοιμότητα και ο συντονισμός πρόληψης, ετοιμότητας και ανταπόκρισης σε καταστροφές.
- **Σύσταση της Επιτροπής 2023/C 56/01, Ενωσιακοί Στόχοι Ανθεκτικότητας έναντι Καταστροφών:** θέτει κοινούς στόχους της Ένωσης για την πρόληψη, την ετοιμότητα και την αντίδραση σε καταστροφές. Η Στρατηγική συνδέεται με αυτούς μέσω των μέτρων πρόληψης και της συνεργασίας με την πολιτική προστασία.
- **ProtectEU, European Internal Security Strategy, (COM(2025) 148):** η Στρατηγική Εσωτερικής Ασφάλειας για την προστασία των πολιτών και των κρίσιμων υποδομών απέναντι σε φυσικές, τεχνολογικές και υβριδικές απειλές.

- **An enhanced EU Maritime Security Strategy (Council conclusions, October 2023):** Η Στρατηγική και το σχέδιο δράσης για τη θαλάσσια ασφάλεια.
- **Artificial Intelligence Act (AI Act) και eIDAS, Κανονισμοί (ΕΕ) 2024/1689 και 910/2014:** για την υπεύθυνη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης, την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης.
- **ReArm Europe/Readiness 2030:** για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας και ετοιμότητας.

Η Ελλάδα συμμετέχει ενεργά στην Ομάδα Ανθεκτικότητας Κρίσιμων Οντοτήτων της Ένωσης (CERG). Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 3 του ν. 5236/2025 (άρθρο 4 παρ. 3 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557 - CER), η παρούσα Στρατηγική και κάθε ουσιώδης αναθεώρησή της, κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εντός τριών (3) μηνών από την έγκρισή τους.

Κατά το άρθρο 12 του ν. 5236/2025, η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. διαβουλεύεται με άλλα κράτη μέλη, ιδίως για κρίσιμες οντότητες που χρησιμοποιούν υποδομές φυσικά συνδεδεμένες μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών, ανήκουν σε εταιρικές δομές συνδεδεμένες με κρίσιμες οντότητες άλλων κρατών μελών ή παρέχουν βασικές υπηρεσίες σε ή προς άλλα κράτη μέλη, με στόχο τη συνεπή εφαρμογή και τη μείωση του διοικητικού βάρους.

Δ.3 Πλαίσιο NATO

75

Για το NATO, η ανθεκτικότητα των κρίσιμων λειτουργιών αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της συλλογικής άμυνας: κάθε σύμμαχος οφείλει να διασφαλίζει τη συνέχεια της διακυβέρνησης, την υποστήριξη των ενόπλων δυνάμεων και τη λειτουργία των βασικών υπηρεσιών σε συνθήκες ειρήνης, κρίσης ή σύγκρουσης. Η Ελλάδα ευθυγραμμίζεται με τις επτά (7) Βασικές Απαιτήσεις Ανθεκτικότητας (Baseline Resilience Requirements/BLR, αναθ. 2023) και την Ενισχυμένη Δέσμευση Ανθεκτικότητας της Συμμαχίας. Η αντιστοίχιση των επτά BLR με τους τομείς κρίσιμων οντοτήτων του ν. 5236/2025 αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί, ενώ ο αναλυτικός κατάλογος αρμόδιων αρχών ανά τομέα περιγράφεται στο Σχέδιο Υλοποίησης.

BLR	Λειτουργία (NATO)	Τομέας CER
BLR-1	Συνέχεια της κυβέρνησης και κρίσιμων κρατικών υπηρεσιών	Δημόσια διοίκηση
BLR-2	Ανθεκτικός εφοδιασμός ενέργειας	Ενέργεια
BLR-3	Διαχείριση ανεξέλεγκτων μετακινήσεων πληθυσμού	Πολιτική προστασία (διαλειτουργικά)
BLR-4	Ανθεκτικοί πόροι τροφίμων και νερού	Πόσιμο νερό και Τρόφιμα
BLR-5	Διαχείριση μαζικών απωλειών	Υγεία
BLR-6	Ανθεκτικά συστήματα πολιτικών επικοινωνιών	Ψηφιακές υποδομές

BLR	Λειτουργία (NATO)	Τομέας CER
BLR-7	Ανθεκτικά συστήματα πολιτικών μεταφορών	Μεταφορές

Η Γ.Γ.Π.Κ.Ο., σε συνεργασία με το ΥΠ.ΕΘ.Α./Γ.Ε.ΕΘ.Α., συμβάλλει στη διασύνδεση της πολιτικής ανθεκτικότητας με τη Διαδικασία Αμυντικού Σχεδιασμού του NATO (NDPP), ώστε οι εθνικές προσπάθειες να εξυπηρετούν τόσο το πλαίσιο της ΕΕ όσο και του NATO, χωρίς επικαλύψεις. Στο πεδίο της χρηματοδότησης, η Διακήρυξη της Συνόδου Κορυφής της Χάγης (2025) προβλέπει κατηγορία δαπανών έως 1,5% του ΑΕΠ, η οποία καλύπτει ρητά την προστασία κρίσιμων υποδομών, την πολιτική ετοιμότητα και την ανθεκτικότητα και αξιοποιείται ως διακριτή πηγή χρηματοδότησης (βλ. Κεφάλαιο 14).

Δ.4 Λοιπά διεθνή πλαίσια

- **Πλαίσιο SENDAI του Ο.Η.Ε. (2015–2030):** το παγκόσμιο πλαίσιο για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών. Ο τέταρτος στόχος του αφορά ρητά τη μείωση των ζημιών σε κρίσιμες υποδομές και αποτυπώνεται στο σύστημα δεικτών της Στρατηγικής (Διάσταση Δ' του Παραρτήματος ΣΤ').
- **Ο.Ο.Σ.Α.:** οι Συστάσεις και το Εργαλείο Πολιτικής για τη διακυβέρνηση της ανθεκτικότητας κρίσιμων υποδομών, με τις επτά κατευθύνσεις των οποίων ευθυγραμμίζεται το εθνικό μοντέλο διακυβέρνησης (βλ. ενότητα 6.9 Κεφαλαίου 6).
- **Διασυννοριακή συνεργασία:** λόγω της θέσης της χώρας ως ενεργειακού, ψηφιακού και διαμετακομιστικού κόμβου, η εξωτερική διάσταση της ανθεκτικότητας οργανώνεται γύρω από τους ενεργειακούς διαδρόμους, τις υποθαλάσσιες υποδομές, τις θαλάσσιες μεταφορές, την περιφερειακή συνεργασία στα Βαλκάνια και την Ανατολική Μεσόγειο και τη συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα ανταλλαγής πληροφοριών, υπό τον συντονισμό της Γ.Γ.Π.Κ.Ο. και σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών.

Παράρτημα Ε΄: Ανάπτυξη ικανοτήτων (εκπαίδευση, ασκήσεις και αξιοποίηση διδαγμάτων)

Ε.1 Εκπαίδευση και ανάπτυξη δεξιοτήτων

Η ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων αποτελεί βασικό άξονα. Αναπτύσσεται Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Ανθεκτικότητας, διαρθρωμένο σε τρία επίπεδα ανάλογα με τον ρόλο του προσωπικού:

- Βασικό επίπεδο για στελέχη ασφάλειας και προσωπικό κρίσιμων λειτουργιών.
- Εξειδικευμένο επίπεδο για Υπευθύνους Ανθεκτικότητας και στελέχη διαχείρισης κινδύνων και επιχειρησιακής συνέχειας, και
- Στρατηγικό επίπεδο για στελέχη ανώτερης διοίκησης και λήψης αποφάσεων.

Τα προγράμματα υλοποιούνται σε συνεργασία με ακαδημαϊκούς και εξειδικευμένους Φορείς/Οργανισμούς (π.χ. ΚΕ.ΜΕ.Α.), αξιοποιώντας διεθνώς αναγνωρισμένα σχήματα επαγγελματικής επάρκειας. Ιδιαίτερη μέριμνα δίνεται στις μικρομεσαίες κρίσιμες οντότητες.

Ε.2 Ασκήσεις ετοιμότητας

- 77 Η επιχειρησιακή ετοιμότητα ενισχύεται μέσω οργανωμένου προγράμματος ασκήσεων, που επαληθεύει σχέδια, διαδικασίες και μηχανισμούς συνεργασίας. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ασκήσεις επί χάρτου, λειτουργικές ασκήσεις, ασκήσεις πλήρους κλίμακας και διατομεακά ή διασυνοριακά σενάρια, συμπεριλαμβανομένων σύνθετων, ασύμμετρων και υβριδικών απειλών. Στο πλαίσιο ετήσιου προγραμματισμού διενεργούνται εθνικές ασκήσεις με συμμετοχή κρίσιμων οντοτήτων, Τομεακών Αρμόδιων Αρχών/Φορέων/Υπηρεσιών, φορέων πολιτικής προστασίας, άμυνας, ασφάλειας κ.ά. εμπλεκόμενων, σε ευθυγράμμιση με ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές και διαλειτουργικές απαιτήσεις.

Ε.3 Αποτίμηση περιστατικών και αξιοποίηση αποτελεσμάτων

Η συνεχής βελτίωση στηρίζεται σε συστηματική αποτίμηση πραγματικών περιστατικών. Μετά από σημαντικά περιστατικά διενεργείται διαδικασία αποτίμησης, με συμμετοχή της οικείας οντότητας, της αρμόδιας Τομεακής Αρχής/Φορέα/Υπηρεσίας, της Γ.Γ.Π.Κ.Ο. και λοιπών εμπλεκόμενων μερών. Στόχος είναι η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδιασμού ασφάλειας (σχέδια, εγχειρίδια, διαδικασίες, κ.λπ.) και της απόδοσης των σχετικών τεχνικών συστημάτων, η αναγνώριση κενών και η αποτύπωση βέλτιστων πρακτικών. Τα διδάγματα ενσωματώνονται σε επικαιροποιημένες μεθοδολογίες, επιχειρησιακά σχέδια, εκπαιδευτικά προγράμματα και σενάρια ασκήσεων.

Παράρτημα ΣΤ': Σύστημα Δεικτών (KPIs και KRIs)

Το παρόν Παράρτημα παραθέτει το σύστημα δεικτών παρακολούθησης (δείκτες απόδοσης/KPIs και δείκτες κρίσιμου κινδύνου/KRIs) και την αντιστοίχιση των δεικτών με τους έξι στρατηγικούς στόχους του Κεφαλαίου 5. Οι τιμές βάσης θα καθοριστούν μετά την έναρξη της πλήρους λειτουργίας της Γ.Γ.Π.Κ.Ο., με την πρώτη ολοκληρωμένη συλλογή δεδομένων και θα αποτυπωθούν, μαζί με τις τιμές-στόχους και τα κατώτατα όρια ενεργοποίησης, στο Σχέδιο Υλοποίησης.

Μεθοδολογία: οι δείκτες των Διαστάσεων Α' και Β' (διακυβέρνηση και αποδοτικότητα οντοτήτων) αποτελούν δείκτες διαδικασίας/εκροής. Οι δείκτες των Διαστάσεων Γ' και Δ' (αποτελέσματα/επιπτώσεις) εξαρτώνται και από εξωγενείς παράγοντες και οι αντίστοιχες τιμές νοούνται ως ενδεικτικές, χωρίς να συνιστούν απόλυτες δεσμεύσεις.

Για κάθε δείκτη, η πηγή δεδομένων, η συχνότητα μέτρησης, ο υπεύθυνος φορέας, ο τύπος υπολογισμού, η τιμή βάσης και η τιμή-στόχος καθορίζονται αναλυτικά στο Σχέδιο Υλοποίησης.

Διάσταση Α', Διακυβέρνηση και θεσμική ωριμότητα

Κωδ.	Δείκτης
A1	Ποσοστό κρίσιμων οντοτήτων που έχουν χαρακτηριστεί
A2	Ποσοστό οντοτήτων με εγκεκριμένο Σχέδιο Ανθεκτικότητας
A3	Μέσος χρόνος έγκρισης Σχεδίου Ανθεκτικότητας
A4	Ποσοστό Τομέων με λειτουργική Τομεακή Αρμόδια Αρχή
A5	Λειτουργία σημείου επαφής
A6	Λειτουργία Δικτύων TISN

78

Διάσταση Β', Αποδοτικότητα οντοτήτων

Κωδ.	Δείκτης
B1	Ποσοστό οντοτήτων με πιστοποίηση ISO 22301
B2	Ποσοστό Υπευθύνων Ανθεκτικότητας και στελεχών κρίσιμων λειτουργιών με εξειδικευμένη κατάρτιση
B3	Μέσος αριθμός ασκήσεων ετησίως ανά οντότητα
B4	Ποσοστό υλοποίησης του ετήσιου προγράμματος επιθεωρήσεων
B5	Ποσοστό οντοτήτων που υποβάλλουν περιστατικά εντός 24 ωρών
B6	Κρίσιμες υποδομές με ψηφιακό δίδυμο (πιλοτική εφαρμογή)

Διάσταση Γ', Αποτελέσματα

Κωδ.	Δείκτης
Γ1	Μέσος χρόνος αποκατάστασης βλάβης (MTTR) ανά τομέα
Γ2	Αριθμός σημαντικών συμβάντων με σοβαρές επιπτώσεις
Γ3	Συνολικές οικονομικές επιπτώσεις από διαταραχές

Κωδ.	Δείκτης
Γ4	Δείκτης ικανοποίησης χρηστών ουσιαστών υπηρεσιών
Γ5	Αριθμός ασφαλιστικών απαιτήσεων από διαταραχές

Διάσταση Δ', Ευθυγράμμιση με τον 4ο Στόχο του Πλαισίου SENDAI

Κωδ.	Δείκτης
Δ1	Ζημίες σε κρίσιμες υποδομές από καταστροφές
Δ2	Ημέρες διακοπής υπηρεσιών υγείας
Δ3	Ημέρες διακοπής υπηρεσιών εκπαίδευσης
Δ4	Πληθυσμός εκτεθειμένος σε διακοπή ηλεκτρισμού άνω των 24 ωρών
Δ5	Πληθυσμός εκτεθειμένος σε διακοπή πόσιμου νερού άνω των 24 ωρών

Σημείωση: Οι δείκτες της Διάστασης Δ' ακολουθούν τους δείκτες του τέταρτου στόχου του πλαισίου SENDAI του Ο.Η.Ε. Η εκπαίδευση (δείκτης Δ3) δεν αποτελεί τομέα του ν. 5236/2025, αλλά παρακολουθείται ως δείκτης κοινωνικής ανθεκτικότητας, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές, χωρίς να δημιουργεί υποχρεώσεις στο πλαίσιο της στρατηγικής.

Σύνθετος Δείκτης Ανθεκτικότητας (Composite Resilience Index/CRI)

Σύνθετος δείκτης κλίμακας 0–100, ως σταθμισμένος μέσος όρος των τεσσάρων Διαστάσεων. Παρακολουθείται σε ετήσια βάση και αποτελεί τη συγκεντρωτική ένδειξη προόδου του εθνικού συστήματος ανθεκτικότητας.

- 79 Οι συντελεστές στάθμισης, η τιμή βάσης και η τιμή-στόχος του CRI καθορίζονται και αναθεωρούνται στο Σχέδιο Υλοποίησης.

Μεθοδολογία υπολογισμού του CRI

Ο Σύνθετος Δείκτης Ανθεκτικότητας (CRI) υπολογίζεται σε τρία βήματα, ώστε ετερογενείς δείκτες να συντίθενται σε ενιαία, συγκρίσιμη κλίμακα.

Πρώτον, κάθε επιμέρους δείκτης κανονικοποιείται σε κλίμακα 0–100: για δείκτες διαδικασίας ή εκροής με τιμή-στόχο, ως ο λόγος της τρέχουσας τιμής προς τον στόχο (με ανώτατο όριο το 100). Για δυαδικούς δείκτες (ναι/όχι), ως 0 ή 100. Για δείκτες αποτελέσματος που εκφράζονται ως μείωση έναντι βάσης, ως το ποσοστό της επιτευχθείσας μείωσης προς τη στοχευόμενη.

Δεύτερον, η βαθμολογία κάθε Διάστασης προκύπτει ως ο μη σταθμισμένος μέσος όρος των κανονικοποιημένων δεικτών της.

Τρίτον, ο CRI προκύπτει ως ο σταθμισμένος μέσος όρος των τεσσάρων Διαστάσεων. Η αναλυτική παραμετροποίηση (συντελεστές βαρύτητας, τιμή βάσης, κατώτατα όρια, χειρισμός ελλিপών δεδομένων και περιοδική αναθεώρησή τους) εξειδικεύεται στο Σχέδιο Υλοποίησης.

Δείκτες Κρίσιμου Κινδύνου (KRIs) και κατώτατα όρια ενεργοποίησης

Οι KRIs λειτουργούν ως μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης. Η υπέρβαση του κατώτατου ορίου ενεργοποιεί συγκεκριμένη παρέμβαση από τη Γ.Γ.Π.Κ.Ο., σε επικοινωνία με τις Τομεακές

Αρμόδιες Αρχές/Φορείς/Υπηρεσίες. Τα κατώτατα όρια ενεργοποίησης ανά δείκτη καθορίζονται στο Σχέδιο Υλοποίησης.

Κωδ.	Δείκτης κινδύνου	Ενδεικτική παρέμβαση
K1	Αύξηση συχνότητας/σοβαρότητας συμβάντων ανά τομέα	Τομεακή επανεκτίμηση κινδύνου
K2	Συγκέντρωση κινδύνου σε μεμονωμένο πάροχο ή υποδομή	Εξέταση εφεδρειών/εναλλακτικών
K3	Ένταση διατομεακών αλυσιδωτών επιπτώσεων	Διατομεακή ανασκόπηση
K4	Επιδείνωση χρόνων απόκρισης/αποκατάστασης	Διορθωτικό σχέδιο οντότητας/τομέα
K5	Εξάρτηση από μη εναλλακτικές κρίσιμες υπηρεσίες	Προτεραιοποίηση επένδυσης

Αντιστοίχιση δεικτών με τους στρατηγικούς στόχους

Κάθε στρατηγικός στόχος του Κεφαλαίου 5 παρακολουθείται μέσω συγκεκριμένων δεικτών. Η Γ.Γ.Π.Κ.Ο. παρακολουθεί την πρόοδο ανά στρατηγικό στόχο και συνθέτει ετήσια συγκεντρωτική εικόνα. Ως συγκεντρωτική ένδειξη προόδου χρησιμοποιείται ο Σύνθετος Δείκτης Ανθεκτικότητας (CRI) (βλ. μεθοδολογία υπολογισμού στο τέλος του παρόντος Παραρτήματος).

Στρατηγικός στόχος	Δείκτες παρακολούθησης
Στόχος 1: Πρόληψη, πρόβλεψη και επίγνωση κινδύνου	A1, A6, B5, Γ2, K1, K2, K3
Στόχος 2: Προστασία και θωράκιση	A2, B1, B6, Δ4, Δ5
Στόχος 3: Ανταπόκριση και διαχείριση περιστατικών και κρίσεων	B3, Γ1, Γ2, K4
Στόχος 4: Αποκατάσταση, συνέχεια και προσαρμογή	Γ1, Γ3, Δ1, Δ2, Δ3, K4, K5
Στόχος 5: Διακυβέρνηση, συντονισμός και διεθνής διασύνδεση	A4, A5, A6, Γ4
Στόχος 6: Ικανότητες, πόροι και χρηματοδότηση	A3, B2, B4, Γ5

Παράρτημα Ζ': Αναλυτικός Οδικός Χάρτης 2026-2030

Ο ακόλουθος πίνακας εξειδικεύει τον οδικό χάρτη του Κεφαλαίου 16 σε δράσεις, ανά φάση και αρμόδιο φορέα. Η αναλυτική κατανομή παραδοτέων και πόρων αποτυπώνεται στο Σχέδιο Υλοποίησης.

Φάση / Ορίζοντας	Δράση	Αρμόδιος φορέας
Φάση Α', έως την πλήρη λειτουργία της Γ.Γ.Π.Κ.Ο.	Έγκριση και δημοσίευση της Στρατηγικής, κοινοποίηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή	ΚΥ.Σ.Ε.Α. (έγκριση), Γ.Γ.Π.Κ.Ο. (κοινοποίηση)
Φάση Α'	Συντονισμός με Τομεακές Αρχές	Υ.Π.τ.Π.
Φάση Α'	Στελέχωση και έναρξη πλήρους λειτουργίας της Γ.Γ.Π.Κ.Ο.	Υ.Π.τ.Π.
Φάση Β', μετά την έναρξη λειτουργίας της Γ.Γ.Π.Κ.Ο.-Δημοσίευση του σχετικού Π.Δ.	Έκδοση μεθοδολογιών εκτίμησης κινδύνου και προσδιορισμού Κ.Ο.	Γ.Γ.Π.Κ.Ο.
Φάση Β'	Ολοκλήρωση 1ης Εθνικής Εκτίμησης Κινδύνων Κ.Ο.	Γ.Γ.Π.Κ.Ο. και Επιτροπή Εκτίμησης Κινδύνων
Φάση Β'	Οριστικοποίηση και έγκριση του Σχεδίου Υλοποίησης	Γ.Γ.Π.Κ.Ο.
Φάση Β'	Υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας Γ.Γ.Π.Κ.Ο. – Ε.Α.Κ.	Γ.Γ.Π.Κ.Ο./Ε.Α.Κ.
Φάση Β'	Υπογραφή τριμερούς Μνημονίου Συνεργασίας Γ.Γ.Π.Κ.Ο. – Τ.τ.Ε. – Ε.Κ.	Γ.Γ.Π.Κ.Ο./Τ.τ.Ε./Ε.Κ.
Φάση Β'	Προσδιορισμός Κρίσιμων Οντοτήτων και τήρηση Εθνικού Μητρώου	Γ.Γ.Π.Κ.Ο. και Τομεακές Αρχές/Φορείς/Υπηρεσίες
Φάση Β'	Λειτουργία Κέντρου Αναφοράς Συμβάντων 24/7 και διασύνδεση με αντίστοιχες εθνικές δομές	Γ.Γ.Π.Κ.Ο.
Φάση Γ' (πλήρης λειτουργία-έναρξη υποχρεώσεων Κ.Ο.)	Υποβολή πρώτων Σχεδίων Ανθεκτικότητας και ορισμός τιμών βάσης δεικτών	Κρίσιμες Οντότητες/Γ.Γ.Π.Κ.Ο.
Φάση Γ'	Ενεργοποίηση Μητρώου Κ.Ο. και 1η εθνική άσκηση	Γ.Γ.Π.Κ.Ο.
Φάση Γ'	Πλήρης διαλειτουργικότητα μηχανισμών με NIS2 και DORA	Γ.Γ.Π.Κ.Ο./Ε.Α.Κ./Τ.τ.Ε./Ε.Κ.
Φάση Γ'	Σύναψη διμερών και περιφερειακών πρωτοκόλλων διασυννοριακής συνεργασίας με τρίτες χώρες	Γ.Γ.Π.Κ.Ο./ΥΠ.ΕΞ.
Φάση Γ'	Πιλοτική εφαρμογή ψηφιακών διδύμων (digital twins) σε 3–5 κρίσιμες υποδομές	Γ.Γ.Π.Κ.Ο./Κ.Ο.
Φάση Γ'	Ενδιάμεση αξιολόγηση της Στρατηγικής	Γ.Γ.Π.Κ.Ο.
Φάση Δ', έως τη λήξη της περιόδου (2030)	Διασυννοριακή άσκηση και ετήσια εθνική άσκηση	Γ.Γ.Π.Κ.Ο.
Φάση Δ'	Τελική αξιολόγηση περιόδου 2026–2030 και απολογιστική έκθεση	Γ.Γ.Π.Κ.Ο.
Φάση Δ'	Εκπόνηση και έκδοση της επόμενης Στρατηγικής 2030–2034	Γ.Γ.Π.Κ.Ο.

Παράρτημα Η΄: Πηγές αναφοράς και βιβλιογραφία

Το παρόν Παράρτημα συγκεντρώνει συστηματικά τα νομοθετικά, θεσμικά και τεχνικά κείμενα στα οποία στηρίζεται η Στρατηγική, ώστε ο αναγνώστης να εντοπίζει την τεκμηρίωση κάθε ενότητας.

Ευρωπαϊκή νομοθεσία και πολιτικές πρωτοβουλίες

- Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και την κατάργηση της οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου - (CER), L 333/164, 27.12.2022.
- Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 και της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και την κατάργηση της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (οδηγία NIS 2), L 333/80, 27.12.2022.
- Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2554 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1060/2009, (ΕΕ) αριθ. 648/2012, (ΕΕ) αριθ. 600/2014, (ΕΕ) αριθ. 909/2014 και (ΕΕ) 2016/1011 (DORA), L 333/1, 27.12.2022.
- Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, Γ.Κ.Π.Δ.), L 119/4.5.2016.
- Κανονισμός (ΕΕ) 2019/881 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για τον ENISA και την πιστοποίηση κυβερνοασφάλειας, L 151/15, 7.6.2019, Πράξη για την Κυβερνοασφάλεια (ενίσχυση ENISA, πλαίσιο πιστοποίησης).
- Κανονισμός (ΕΕ) 2025/37 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/881 όσον αφορά τις διαχειριζόμενες υπηρεσίες ασφάλειας, L 15.1.2025.
- Κανονισμός (ΕΕ) 2025/38 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2024, σχετικά με τον καθορισμό μέτρων για την ενίσχυση της αλληλεγγύης και των ικανοτήτων της Ένωσης για την ανίχνευση, την προετοιμασία και την αντιμετώπιση κυβερνοαπειλών και περιστατικών κυβερνοασφάλειας και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/694 (κανονισμός για την αλληλεγγύη στον κυβερνοχώρο), L 15.1.2025, Πράξη Αλληλεγγύης για την Κυβερνοασφάλεια (Cyber Solidarity Act).
- Κανονισμός (ΕΕ) 2024/2847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Οκτωβρίου 2024 σχετικά με οριζόντιες απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας για προϊόντα με ψηφιακά στοιχεία και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 168/2013 και (ΕΕ) 2019/1020 και της οδηγίας (ΕΕ) 2020/1828 (κανονισμός για την κυβερνοανθεκτικότητα), L 20.11.2024, Πράξη για την Κυβερνοανθεκτικότητα (Cyber Resilience Act).
- Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1689 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 300/2008, (ΕΕ) αριθ. 167/2013, (ΕΕ) αριθ. 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1139 και (ΕΕ) 2019/2144 και των οδηγιών 2014/90/ΕΕ, (ΕΕ) 2016/797 και (ΕΕ) 2020/1828 (κανονισμός για την τεχνητή νοημοσύνη), L 12.7.2024, Πράξη για την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI Act).
- Κανονισμός (ΕΕ) 910/2014 (eIDAS) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ (L 257/73, 28.8.2014) και Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1183 (eIDAS 2.0) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, για την

τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 όσον αφορά τη θέσπιση ευρωπαϊκού πλαισίου για την ψηφιακή ταυτότητα, L 30.4.2024.

- Κανονισμός (ΕΕ) 2019/452 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Μαρτίου 2019 για τη θέσπιση πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ένωση (L 79, 21.3.2019).
- Οδηγία 2012/18/ΕΕ (Seveso III) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζομένων με επικίνδυνες ουσίες και για την τροποποίηση και στη συνέχεια την κατάργηση της οδηγίας 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου, L 197, 24.7.2012 (για τον έλεγχο κινδύνων μεγάλων βιομηχανικών ατυχημάτων).
- Κανονισμός (ΕΕ) 2025/327 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2025, σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Δεδομένων Υγείας και για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/24/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) 2024/2847 (L 5.3.2025), για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Δεδομένων Υγείας (EHDS), εφαρμόζεται από τις 26 Μαρτίου 2027 (και έπειτα).
- Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2450 της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 2023, για τη συμπλήρωση της οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με την κατάρτιση καταλόγου βασικών υπηρεσιών (L 30.10.2023).
- Σύσταση Συμβουλίου 2022/C 20/01 της 8ης Δεκεμβρίου 2022 σχετικά με συντονισμένη προσέγγιση σε επίπεδο Ένωσης με σκοπό την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κρίσιμων υποδομών, ΕΕ C 20 της 20.1.2023, για τη συντονισμένη αντίδραση σε διαταραχές κρίσιμων υποδομών.
- Σύσταση Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 2024 σχετικά με σχέδιο για τον συντονισμό της αντιμετώπισης σε επίπεδο Ένωσης των διαταραχών κρίσιμων υποδομών με σημαντική διασυνοριακή διάσταση ([C/2024/4371](#)), ΕΕ C της 5.7.2024 (Σχέδιο Δράσης Ανθεκτικότητας Κρίσιμων Υποδομών).
- Σύσταση της Επιτροπής της 8ης Φεβρουαρίου 2023 σχετικά με τους ενωσιακούς στόχους ανθεκτικότητας έναντι καταστροφών ([2023/C 56/01](#)), ΕΕ C 56 της 15.2.2023.
- Σύσταση (ΕΕ) 2017/1584 της Επιτροπής της 13ης Σεπτεμβρίου 2017 σχετικά με τη συντονισμένη αντιμετώπιση περιστατικών και κρίσεων κυβερνοασφάλειας μεγάλης κλίμακας ([32017H1584](#)), ΕΕ L 239 της 19.9.2017 (σχέδιο αντιμετώπισης κυβερνοκρίσεων).
- Κοινή Ανακοίνωση JOIN(2023) 20 final προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την «Ευρωπαϊκή Στρατηγική Οικονομικής Ασφάλειας», 20.6.2023 (Ευρωπαϊκή Στρατηγική Οικονομικής Ασφάλειας).
- Κοινή Ανακοίνωση JOIN(2025)130 final προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τη Στρατηγική της Ένωσης για την Ετοιμότητα (European Preparedness Union Strategy), 26.3.2025.
- Ανακοίνωση COM(2025) 148 final της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — ProtectEU: Ευρωπαϊκή Στρατηγική Εσωτερικής Ασφάλειας, Βρυξέλλες, 1.4.2025.
- Ανακοίνωση COM(2025) 100 της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Λευκή Βίβλος για το Μέλλον της Ευρωπαϊκής Άμυνας: Στρατηγική Ετοιμότητας 2030 (White Paper on European Defence Readiness 2030), 19.3.2025.
- Strategic Compass, Έγγραφο Συμβουλίου 7371/22, Μάρτιος 2022.
- Έκθεση S. Niinistö, «Safer Together: Report on how to enhance Europe's civilian and defence preparedness and readiness», Έκθεση για την ενίσχυση της μη στρατιωτικής και αμυντικής ετοιμότητας της Ευρώπης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 30 Οκτωβρίου 2024.
- Απόφαση της Επιτροπής της 14ης Ιουλίου 2023 σχετικά με τη σύσταση της ομάδας εμπειρογνομόνων για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων ([2023/C 254/03](#)), ΕΕ C 254 της 20.7.2023.
- Ανακοίνωση Επιτροπής 11.9.2025, Κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων (2025/C 310/01).

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 300/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2008 για τη θέσπιση κοινών κανόνων στο πεδίο της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2320/2002 (L 97/72/9.4.2008).
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 725/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, για τη βελτίωση της ασφάλειας στα πλοία και στις λιμενικές εγκαταστάσεις (L 129/ 29.4.2004).
- Οδηγία 2005/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2005 για την ενίσχυση της ασφάλειας των λιμένων (L 310/25.11.2005).

Ελληνική νομοθεσία

- ν. 5236/2025, «Προσδιορισμός κρίσιμων οντοτήτων, ορισμός της Γενικής Γραμματείας Προστασίας Κρίσιμων Οντοτήτων του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη ως αρμόδιας αρχής και ενιαίου σημείου επαφής - Εποπτεία συμμόρφωσης, επιβολή μέτρων και κυρώσεων - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και την κατάργηση της Οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις», Α' 175.
- ν. 5187/2025, άρθρο 200 «Σύσταση Γενικής Γραμματείας Προστασίας Κρίσιμων Οντοτήτων», Α' 48.
- ν. 5160/2024 «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και την κατάργηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (Οδηγία NIS 2) και άλλες διατάξεις», Α' 195.
- ν. 5086/2024 «Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας και λοιπές διατάξεις», Α' 23.
- ν. 5193/2025 (άρθρα 148-152), εθνικά μέτρα προς εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2554 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1060/2009, (ΕΕ) αριθ. 648/2012, (ΕΕ) αριθ. 600/2014, (ΕΕ) αριθ. 909/2014 και (ΕΕ) 2016/1011 (L 333/1, 27.12.2022) - DORA, Α' 56.
- ν. 5202/2025 «Λήψη μέτρων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/452 για τη θέσπιση πλαισίου ελέγχου άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ένωση για λόγους ασφάλειας ή δημόσιας τάξης», Α' 84.
- ν. 5116/2024 «Ιδιωτική ασφάλιση έναντι φυσικών καταστροφών, κρατική αρωγή και προστασία, στεγαστική συνδρομή, διατάξεις για το Πυροσβεστικό Σώμα και άλλες διατάξεις», Α' 100.
- ν. 5281/2026 «Ενεργή μάχη: ολοκληρωμένη αναμόρφωση του συστήματος πρόληψης, ετοιμότητας και απόκρισης έναντι δασικών πυρκαγιών και λοιπών φυσικών, τεχνολογικών ή ανθρωπογενών καταστροφών - Πρόβλεψη μηχανισμών άντλησης επιχειρησιακών διδαγμάτων - Ενίσχυση της Διεύθυνσης Αντιμετώπισης Εγκλημάτων Εμπρησμού - Αναβάθμιση Πυροσβεστικής Ακαδημίας - Ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Αποκατάστασης Καταστροφών και Κρατικής Αρωγής και λοιπές διατάξεις - Τροποποιήσεις ν. 4662/2020, ν. 4555/2018, ν. 4797/2021 και ν. 5116/2024», Α' 28.
- ν. 4961/2022 «Αναδυόμενες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, ενίσχυση της ψηφιακής διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις», Α' 146.
- ν. 4662/2020 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις», Α' 27.
- ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις», Α' 184.
- ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις», Α' 137.
- ν. 2641/1998 «Παλλαϊκή Άμυνα και άλλες διατάξεις», Α' 211.
- ν. 3389/2005 «Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα», Α' 232.

- ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις», Α' 45.
- π.δ. 38/2025 «Σύσταση Γενικής Γραμματείας Εθνικής Ασφάλειας», Α' 63.
- ν.δ. 17/1974 «Περί Σχεδιάσεως Εκτάκτου Ανάγκης» Α' 236.

Διεθνή πρότυπα

- ISO 31000:2018, Διαχείριση κινδύνου, κατευθυντήριες γραμμές.
- ISO/IEC 31010:2019, Τεχνικές εκτίμησης κινδύνου.
- ISO 22301:2019, Συστήματα διαχείρισης επιχειρησιακής συνέχειας.
- ISO 22320:2018, Διαχείριση εκτάκτων αναγκών, διαχείριση συμβάντων.
- ISO/IEC 27001:2022, Συστήματα διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών.
- IEC 62443, Ασφάλεια συστημάτων βιομηχανικού αυτοματισμού και ελέγχου.
- ISO 28000:2022, Συστήματα διαχείρισης ασφάλειας εφοδιαστικής αλυσίδας.
- ISO/IEC 17024:2012, Πιστοποίηση προσώπων.
- ICAO Annex 17 (αεροπορική ασφάλεια) και Κώδικας ISPS (ασφάλεια πλοίων και λιμενικών εγκαταστάσεων).
- CWA 18024:2024 (CEN/CENELEC), αναφορά κατάστασης συμβάντων κρίσιμων υποδομών, με ελληνική συμμετοχή.
- EN 50131 (συστήματα συναγερμού), EN 62676 (συστήματα επιτήρησης), EN 15975-2 (διαχείριση κρίσεων πόσιμου νερού).

Διεθνείς οδηγοί και μεθοδολογίες

85

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC), κατευθυντήριες γραμμές εκτίμησης κινδύνου κρίσιμων οντοτήτων.
- ERNCIP, Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αναφοράς για την Προστασία Κρίσιμων Υποδομών.
- NIST SP 800-30, 800-53, 800-161 και NIST Cybersecurity Framework 2.0.
- OECD, Σύσταση για τη διακυβέρνηση κρίσιμων κινδύνων (OECD/LEGAL/0405) και υποδομών (OECD/LEGAL/0460).
- OECD, Good Governance for Critical Infrastructure Resilience (Policy Toolkit).
- OECD, Building Resilience: New Strategies for Strengthening Infrastructure Resilience and Maintenance (Public Governance Policy Papers No. 5, 2021).
- UN, Πλαίσιο SENDAI για τη Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών 2015-2030. UNDRR, Αρχές για Ανθεκτικές Υποδομές.
- ENISA, Εκθέσεις Τοπίου Απειλών και Εγχειρίδιο Δοκιμών Αντοχής Κυβερνοασφάλειας.
- EUROPOL, Έκθεση TE-SAT, Hybrid CoE Helsinki, The Landscape of Hybrid Threats.
- ECB, Πλαίσιο TIBER-EU για δοκιμές αντοχής βάσει ρεαλιστικών απειλών και τρόπων εκδήλωσης.
- FEMA, National Risk Index. CISA, National Critical Functions.
- World Bank, Lifelines: The Resilient Infrastructure Opportunity (2019).
- Αυστραλία, Critical Infrastructure Resilience Strategy 2023 και συνοδευτικό Critical Infrastructure Resilience Plan.
- Καναδάς, National Strategy for Critical Infrastructure και Action Plan for Critical Infrastructure.
- ΗΠΑ, National Security Memorandum 22 (NSM-22) και Strategic Guidance for Critical Infrastructure Security and Resilience (2024).

Πλαίσιο Βορειοατλαντικής Συμμαχίας

- NATO, Επτά Βασικές Απαιτήσεις Ανθεκτικότητας (Σύνοδος Βαρσοβίας 2016, αναθ. 2023, 2024).

- NATO, Ενισχυμένη Δέσμευση Ανθεκτικότητας (Σύνοδος Βρυξελλών 2021) και Στόχοι Ανθεκτικότητας (Σύνοδος Βίλνιους 2023).
- NATO, Δέσμευση Ολοκληρωμένου Πολιτικο-στρατιωτικού Σχεδιασμού (Σύνοδος Ουάσιγκτον 2024).
- NATO, Διακήρυξη Συνόδου Κορυφής της Χάγης, 25.6.2025 (δέσμευση 5% ΑΕΠ έως 2035, εκ των οποίων έως 1,5% για κρίσιμες υποδομές, ανθεκτικότητα και πολιτική ετοιμότητα).
- NATO, Στρατηγική Αντίληψη 2022. Διαδικασία Αμυντικού Σχεδιασμού (NDPP).
- NATO, Χάρτης Πορείας Ασφάλειας Εφοδιαστικής Αλυσίδας Άμυνας (2024).
- NATO, Συντονιστικό Κέντρο Ασφάλειας Κρίσιμων Υποθαλάσσιων Υποδομών (MARCOM, 2024).
- NATO, Πολιτική Ασφάλειας C-M(2002)49, αναθ. 2025.

Εθνικά θεσμικά κείμενα

- Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας 2026-2030, απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης με αρ. πρωτ. 2563/16.12.2025 «Έγκριση της Εθνικής Στρατηγικής Κυβερνοασφάλειας 2026 – 2030» (ΑΔΑ: ΨΜΑΞ46ΜΤΛΠ-Γ4Κ), αναρτημένη στην ιστοσελίδα <https://www.nationalcoalition.gov.gr/strategy/ethniki-stratigiki-kyvernoasfaleias-2026-2030/> της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας.
- Εθνική Πολιτική Μείωσης Κινδύνου Καταστροφών και Εθνικός Σχεδιασμός Πολιτικής Προστασίας (άρθρο 9 ν. 4662/2020, Α' 27).
- Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας (υπό εκπόνηση, έγκριση από το ΚΥ.Σ.Ε.Α.).
- Παρατηρητήριο Ανάλυσης Υβριδικών Απειλών (Π.ΑΝ.Υ.Α.), άρθρο 16 ν. 4961/2022, Α' 146.
- Έργο τεχνικής υποστήριξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG REFORM/TSI) για μεθοδολογίες εκτίμησης κινδύνου και προσδιορισμού κρίσιμων οντοτήτων, με δημοσιευμένα παραδοτέα του ΚΕ.ΜΕ.Α.
- Λευκή Βίβλος των Ενόπλων Δυνάμεων 2014, «Ατζέντα 2030», ν. 5265/2026 (Α' 3), «Χάρτης Μετάβασης των Ενόπλων Δυνάμεων στη Νέα Εποχή» και η εκάστοτε ισχύουσα Εθνική Αμυντική και Βιομηχανική Στρατηγική.
- Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), αναθεωρημένη έκδοση 2024, απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής με αρ. 3/18.12.2024 «Κύρωση του αναθεωρημένου Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ)» (Β' 6983).

ΣΧΕΔΙΟ